

Folkekirken som attraktiv arbejdsplads

Hvordan tydeliggør vi over for potentielle og nuværende teologistuderende, at folkekirken er en attraktiv arbejdsplads med spændende, meningsfulde og samfundsgavnige jobs?

Kvalitativ analyse til brug for tiltrækning og fastholdelse af de rette kandidater til teologistudiet, pastoralseminarierne og præsteembedet

© Handpicked 2017

Indholdsfortegnelse

Forord fra arbejdsgruppen Folkekirken som attraktiv arbejdsplads **Side 6**

1 Introduktion **Side 8**

2 Analysens design, population og gennemførelse **Side 12**

3 Sammenfatning og hovedkonklusioner **Side 16**

4 Hvad falder dig umiddelbart ind, når jeg siger "folkekirken"? **Side 27**

- 4.1 Rummelighed, højt til loftet, kom som du er – alle er velkommen
- 4.2 Meningen med livet, refleksion, samtale, formidling, respekt og omsorg
- 4.3 Kirken og præsten skaber sammenhæng og sammenhængskraft i lokalsamfundet
- 4.4 Organisationen – tung, lidt støvet, lidt besværlig, mangler retning og kommunikation. Lefler for medlemmerne?
- 4.5 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

5 Hvad falder dig umiddelbart ind, når jeg siger "teologistudiet"? **Side 38**

- 5.1 Danner dig som menneske. Livsoplysning, rødder, variation, fordybelse, refleksion, eksistens – og et godt studiemiljø
- 5.2. Ikke nødvendigvis for at blive præst
- 5.3 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

6 Hvilke opgaver er de vigtigste for en præst? **Side 45**

- 6.1 Forkynde og formidle Evangeliet og forvalte liturgien. Sjælesorg. Tilstedeværelse og nærvær
- 6.2. Præsten har med livet at gøre – er en livsoversætter, som giver livsmod. Giver et større perspektiv på tilværelsen
- 6.3 At lytte, kommunikere og være nærværende, åben og fordomsfri. Præsten skal være hjælpsom og kærlig – en medvandrer for mennesker, også når livet er svært. Præsten skal også være et godt eksempel for andre mennesker
- 6.4 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

7 Hvilke kvalifikationer og menneskelige egenskaber er de vigtigste at besidde som præst? **Side 55**

- 7.1 Et godt hoved og hjertet på rette sted. Høj teologisk faglighed. Empati, medmenneskelighed, tilstedeværelse, nærvær, ønske at gøre en forskel
- 7.2 Lytte, kommunikere, være åben, rummelig, lidenskabelig, passioneret, reflekterende, ydmyg, nysgerrig, troværdig. Have menneskelig bund
- 7.3 Enkelte observationer
 - Tro
 - Teamwork, samarbejds- og ledelsesevner
 - Evne at administrere friheden
 - Selvstændighed. Ben i næsen – hvile i sig selv
 - Forandringsparat

- 7.4 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

8 Hvad er det bedste ved at være præst?

Side 63

- 8.1 Meningsfyldt – gøre en forskel for andre mennesker. At være en del af folks liv i den højeste lykke og den dybeste sorg. Det er berigende for én selv og et stort privilegium
- 8.2 Budskabet
- 8.3 Variationen og alsidigheden
- 8.4 Det brede dannelsesaspekt. Deling af refleksion og fortolkning. Fagligt indhold og dybde
- 8.5 Frihed og selvstændighed. Du planlægger selv din hverdag. Du er din egen chef
- 8.6 Mange gode kolleger og samarbejdspartnere. Et godt netværk
- 8.7 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

9 Hvad er det sværeste ved at være præst – hvilken udfordring er den største?

Side 81

- 9.1 De sværeste livstimer og samtaler. At give meningsfulde svar på livets store spørgsmål
- 9.2 Det grænseløse arbejde
- 9.3 At leve op til sine egne og andres krav og forventninger
- 9.4 Som præst er du meget alene
- 9.5 Samarbejdet med menighedsråd
- 9.6 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

10 Hvilke udfordringer mener du er de

største i forbindelse med rekruttering af de rette studerende og præster?

Side 95

- 10.1 Kirkens og præsternes image. Manglende kommunikation og manglende profilering
- 10.2 Arbejdsforhold og lav løn
- 10.3 Enkelte observationer:
 - De negative historier i pressen
 - Gerningen kan virke skræmmende stor
 - Vi er ikke der, hvor de unge er
 - De unge kender ikke studiet
 - Studiets ry
 - Studiet er svært
 - Samfundets udvikling, hensynet til familien ("du skal ikke gifte dig med en præst!")
 - Det er ikke almindeligt eller OK, at man tror på Gud
 - Tal mere om Kristus
 - Vi skal sikre bred opbakning i folkekirken
 - Fremdriftsreformen
 - Menighedsråd
- 10.4 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

11 Dit bedste råd for at tiltrække de rette kandidater til studiet og embedet?

Side 103

- 11.1 Større åbenhed om og bedre kommunikation om studiet, det meningsfulde job, friheden og mulighederne

- 11.2 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

12 Forslag til mediekkanaler og målgrupper

Side 106

- 12.1 Det personlige møde
- 12.2 Sociale medier, TV-programmer
- 12.3 Enkelte observationer
- 12.4 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

13 Hvad bør folkekirken være kendt for?

Side 112

- 13.1 Rummeligheden
- 13.2 Jesus Kristus, forkyndelsen, evangeliet, livstydning, meningsgiver. Tid og eftertænksomhed
- 13.3 Enkelt observation om god arbejdsplads
- 13.4 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

14 Hvad er folkekirken bedre til end alle

andre organisationer, institutioner og personer?

Side 117

- 14.1 Rummeligheden og ritualerne i forbindelse med livets store øjeblikke
- 14.2 Folkekirken skaber rum for refleksion, fordybelse og eftertanke. Sætter ord på livets store spørgsmål. Sætter ord på livet
- 14.3 Enkelte observationer
- 14.4 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

15 Andre observationer

Side 125

- 15.1 Praktik
- 15.2 Frafald
 - Arbejdstid
 - Stress
 - Konflikter mellem menighedsråd og kolleger
 - Manglende muligheder for karriereudvikling
 - Lav løn
 - Bopælspligten
- 15.3 Embedsbolig er også et plus for nogle
- 15.4 Enkelte øvrige observationer
- 15.5 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

16 Litteratur

Side 135

Med støtte fra:

SALLING·FONDENE

KØBMAND HERMAN SALLINGS FOND

En særlig tak til Karin Salling!

Fotos: Hans Ole Madsen

Forord fra arbejdsgruppen *Folkekirken som attraktiv arbejdsplads*

Rapporten *Folkekirken som attraktiv arbejdsplads* er en kvalitativ analyse til brug for tiltrækning og fastholdelse af de rette kandidater til teologistudiet, pastoralseminarierne og præsteembedet.

Med udgivelsen af denne rapport har vi nået et længe ønsket mål. I begyndelsen af 2014 indledte initiativgruppen en undersøgelse af muligheden for at præsentere studiesøgende for præstegerningen på uddannelsesmesser. I januar 2015 blev de første erfaringer gjort på uddannelsesmesser i Aarhus og Aalborg. I 2016 blev initiativet udvidet og forankret i Aarhus Stiftsråd. I vedtægterne fik Stiftsudvalget til opgave at "udbrede viden om folkekirken som attraktiv arbejdsplads" ved blandt andet at deltage i uddannelsesmesser, udarbejde brochurer om arbejdet som præst og formidle viden om at blive præst på nettet. Det er det første rekrutteringsinitiativ af sin art i folkekirken.

Rekrutteringsinitiativet erstatter ikke universiteternes kampagner for teologistudiet, men giver en bredt dækkende oplysning om præsters arbejde og karrieremuligheder i Den Danske Folkekirke. Materialet er et samlende billede af dét, der motiverer præster til gerningen, og ikke et udtryk for bestemte holdninger eller teologier.

Formålet har været at tydeliggøre over for potentielle og nuværende teologistuderende, at folkekirken er en attraktiv arbejdsplads med spændende, meningsfulde og samfundsgavnige jobs.

Præmisser og grundlag er for udarbejdelsen af hele rekrutteringsmaterialet såvel denne rapport som brochure, hjemmeside, messestand, facebookside og øvrigt handout:

1. Anonyme kvalitative interviews med respondenter fra hele det kirkelige og teologiske landskab fordelt geografisk og på alle typer af præstestillinger.
2. Saglig formidling, der er enkel og mundret, hvor kirkeligt og teologisk fagsprog kun anvendes i begrænset omfang.
3. Målgruppen er studiesøgende i aldersgruppen 18-30 år.
4. Konklusion og analyse skal være tilgængelig for alle instanser i folkekirken som et anvendeligt redskab, der vedrører rekruttering og fastholdelse af præster.

En lang række af citater fra interviews understøtter rapportens indhold. Endvidere er en række analyser fra FUV brugt som yderligere baggrundsmateriale.

Analysen er gennemført med målsætningen om at identificere motiver og barrierer i forbindelse med at motivere de rette kandidater til at læse teologi og i sidste ende vælge præsteembedet som livsgerning.

Analysen rummer utroligt mange positive udsagn og observationer. Imidlertid peger analysen også på en række udfordringer og problemstillinger.

Alt dette er nødvendigt at kende til for at kunne agere optimalt i forbindelse med rekruttering og fastholdelse af præster, så folkekirken (bliv)er kendt som en attraktiv arbejdsplads. Det er vores håb, at rapporten bliver modtaget og anvendt konstruktivt, hvor dette giver mening både i de folkekirkelige ledelseslag, fagforeningspolitisk og andre relevante steder.

Tak til alle, der har hjulpet. Projektet er blevet mødt med en overvældende positivitet og velvilje. En stor og varm tak skal lyde til alle, der har bidraget med stort og småt. Flere hundrede mennesker har været involverede på en eller anden måde. Særlig tak til de provster, der troede på idéen og fra begyndelsen skabte vækstbetingelser for det første pilotprojekt. Tak til stiftsråd, biskopper, Kirkeministeriet, kirkelige organisationer, præster, menighedsrådsmedlemmer samt alle der har givet økonomisk og moralsk støtte.

Tak til vores kyndige samarbejdspartner Handpicked, der har ydet en afgørende indsats for at dette projekt kunne lykkes. Sidst skal lyde en hjertelig tak til Købmand Herman Sallings Fond for den gavmilde donation, der gjorde det muligt at løfte projektet til et langt højere niveau.

God læselyst.

Arbejdsgruppen *Folkekirken som attraktiv arbejdsplads*

Ved formand Erik Søndergård (sognepræst), Hanne Henriksen (sognepræst), René Høeg (sognepræst) og Susanne Kramer Madsen (sognepræst)

Hvordan tydeliggør vi over for potentielle og nuværende teologistuderende, at folkekirken er en attraktiv arbejdsplads med spændende, meningsfulde og samfundsgavnligt jobs?

1 Introduktion

Danmark mangler præster

I 2020 er der risiko for, at der vil mangle 800 præster; måske endda flere fordi der ikke er den nødvendige søgning. Præstemangel er et alvorligt problem. Bl.a. i Aalborg stift var der i 2016 25% færre ansøgninger til præstestillinger end 5 år tidligere. Færre teologistuderende tager en kandidatuddannelse, færre kandidater søger optagelse på pastoralseminarierne, og samtidig forventes op mod 600 præster at gå på pension i de kommende år, hvor 19,5% af præsterne iflg. tal fra FUV er mellem 60 og 70 år (2015). Dette sker i en tid, hvor kirken i flere mindre samfund er det eneste samlingspunkt, nu hvor skolen, Brugsen og politistationen er lukket. Det har allerede i en årrække været svært at få besat præstestillinger i Nordjylland og andre yderområder i Danmark. Det værste scenario er, at man risikerer, at der i mange sogne fremover ikke kan gennemføres dåbshandlinger, konfirmationer, vielser – og folk kan ikke blive begravet/bisat. Hertil kommer alle de mange andre aktiviteter, der hører med til et levende og driftigt lokalsamfund.

Profileret af folkekirken som attraktiv arbejdsplads

Stiftsudvalget Folkekirken som attraktiv arbejdsplads i Aarhus Stift har taget initiativ til en fokuseret rekrutteringsindsats for at motivere flere til at blive præst, herunder teologistuderende og yngre mennesker som står over for at skulle vælge deres uddannelse og livsgerning. I projektet samarbejdes med FUV, Pastoralseminariet i Aarhus og København, Aarhus Universitet, Københavns Universitet, Præsteforeningen, Landsforeningen af menighedsråd, Provsteforeningen og biskoppernes repræsentant Henrik Wigh-Poulsen.

I erhvervslivet kalder man tiltrækning og fastholdelse af medarbejdere for employer branding. Employer branding er ikke blot tomme ord og glansbilleder. Det er fokuserede tiltag, som både i ord og især i gerning demonstrerer, hvad en given virksomhed eller organisation kan og vil tilbyde sine medarbejdere med henblik på at opnå det fortjente omdømme og dermed en øget tiltrækningskraft af medarbejdere.

Employer branding giver et ærligt, troværdigt og retvisende indtryk af en given organisation, som nuværende medarbejdere tilslutter sig, og som potentielle medarbejdere gerne finder attraktivt.

Både folkekirken, teologistudiet og samfundet som helhed fortjener, at de rette kandidater bliver opmærksomme på de mange positive aspekter ved studiet og embedet. Det kræver, at man identificerer de bedst egnede argumenter og kommunikerer dem de rette steder. Dels for at reducere manglende viden om mulighederne blandt kandidaterne og dels for at imødegå fordomme og negativ omtale af folkekirken. Det er ødelæggende for enhver organisation, for de færreste ønsker at arbejde i en organisation, som bliver skældt ud.

Indledende kvalitativ analyse

Efter aftale med Stiftsudvalget Folkekirken som attraktiv arbejdsplads har Handpicked i december 2015/januar 2016 gennemført en indledende kvalitativ analyse med 10 respondenter fra folkekirken for at identificere umiddelbare argumenter, som kan anvendes i forbindelse med uddannelsesmesser og andre nationale og lokale aktiviteter for at motivere egnede kandidater til at overveje teologistudiet og præsteembedet. Denne indledende analyse gav en række indsigter, som lå til grund for udvikling af foreløbigt rekrutteringsmateriale, som blev lanceret på uddannelsesmesser primo 2016 med gode resultater. Bl.a. kunne man konstatere, at hvor kun 49 studerende på Aarhus Universitet i 2014 havde teologi som første prioritet, steg tallet i 2016 til 75. Samtidig var der i 2014 i alt 168 ansøgninger til teologistudiet, som i 2016 blev øget til 218 ansøgere.

Udvidet kvalitativ analyse

I efteråret 2016 blev der takket være en donation fra Købmand Herman Sallings Fond mulighed for at igangsætte en større analyse blandt et bredt udsnit af respondenter i og omkring folkekirken for at validere indsigterne fra den indledende analyse og sikre et empirisk datagrundlag i den fremadrettede rekrutteringsindsats samt for at bane vejen for en bred opbakning til og forankring af projektet bredt i folkekirken. Denne analysen omfatter 67 nye respondenter, dvs. at vi har interviewet i alt 77 respondenter.

Analysens målsætninger

Analysens primære mål har været at identificere og prioritere argumenter, ideer, udfordringer og barrierer forbundet med at motivere de rette kandidater til at læse teologi og vælge præsteembedet som levevej. De indsigter, som analysen har givet, er indgået i det udviklede kommunikationsmateriale, herunder:

- Brochuren "Brænder du for at give mening i menneskers liv?"
 - o http://blivpraest.dk/wp/blivpraest/wp-content/uploads/2017/01/FK_Rekruttering_2017_Broc.pdf
- www.blivpraest.dk
- Facebook siden "blivpraest"
 - o <https://www.facebook.com/Blivpraestdk-1826856610928414/>
- Udstillingsmateriale med 20 messeplancher, dekorationsmateriale, messebord, kuglepenne i 3 forskellige farver, 2 roll-ups samt 4 forskellige plakater til brug for uddannelsesmesser

Der er især lagt vægt på yngre mennesker som kernemålgruppe. Nuværende studerende har øjensynligt en relativt høj gennemsnitsalder ved studiestart. Dette giver ganske vist også højere livserfaring og modenhed, men indebærer færre år i præsteembedet.

De rette kandidater

Profilering af teologistudiet og præstegerningen er ikke blot et spørgsmål om at øge *kvantiteten* af ansøgerfeltet, for bl.a. de nye dimensioneringskrav grænser for, hvor mange, der kan blive optaget på universiteterne. Universiteterne får de ansøgere, de har plads til, men til gengæld er der et stort frafald af studerende, som bl.a. kan skyldes, at det er nemt at komme ind, og at man som studerende ikke ved nok om, hvad man går ind til. Derfor er målsætningen med profileringen snarere at øge *kvaliteten* af ansøgerfeltet:

- 1) Motivere mennesker af rette støbning til at læse teologi og måske i sidste ende vælge at blive præster.
- 2) Kommunikationen skal være præcis, så de unge mennesker får et seriøst og realistisk billede ikke blot af præsteembedet men også af studiet og dets sværhedsgrad.
- 3) Motivere flere cand.teol.er til at søge optagelse på pastoralseminarierne.

”

Vi har ikke problemer med at rekruttere til teologistudiet i København eller Aarhus. Men folkekirken har svært ved at rekruttere unge til embeder, når de er blevet færdige som præster. Vi ser ofte en høj ledighedsprocent i 2 år efter, at de studerende er blevet uddannet. Der er således et stort antal nye præster, som folkekirken ikke får fat i, eller som menighedsrådene ikke ønsker at ansætte. Det betyder, at nogle unge præster vælger folkekirken fra. Det skal vi forholde os til.

Det skal nævnes, at alternative teologiuddannelser gerne ser flere ansøgere.

Fastholdelse

Når man taler rekruttering, er der behov for også at tænke fastholdelse af medarbejdere. Analysen identificerer en række udfordringer, bl.a. i forbindelse med fastholdelse af medarbejdere, som vi anbefaler at undersøge og validere yderligere, end det har været muligt i nærværende analyse.

2 Analysens design, population og gennemførelse

Analysedesign

Der er gennemført mange grundige analyser i folkekirken, se venligst et udsnit i kapitel 16, Litteratur. Handpicked har mange års erfaring med at gennemføre kvalitative analyser med henblik på at identificere de særlige muligheder og barrierer, som skal prioriteres og adresseres, når man profilerer en organisation som attraktiv arbejdsplads. Vi kommer udefra og har mulighed for at se på en organisation med nye og objektive øjne.

Analysedesignet er baseret på erfaring fra lignende analyser gennemført bl.a. for Rigspolitiet, Hjerteforeningen, Færgen A/S, Scion DTU, Post Danmark, Maersk Drilling og den funktionelle metropolregion Copenhagen i samarbejde med region Skåne.

Analysen er gennemført fra ultimo 2016 til primo 2017 i form af individuelle, dybdegående telefoniske interviews. For at sikre fuld åbenhed og ærlighed fra respondenterne og dermed tilvejebringelse af de korrekte indsigter, er alle respondenterne blevet lovet fuld anonymitet. Dette er årsagen til, at analysen giver en række kontroversielle svar.

I gennemsnit har hvert interview varet 40 minutter – nogle op til en time. Respondenterne har ikke modtaget honorar som evt. måtte kunne farve deres svar.

Kun Handpicked ved, hvilke respondenter, der står bag de enkelte udtalelser.

Spørgeramme

Alle interviews har været baseret på en spørgeramme, som er målrettet de enkelte respondenter og respondentgrupper. Spørgerammen er udarbejdet i samarbejde stiftsudvalget Folkekirken som attraktiv arbejdsplads.

Samtlige interviews er gennemført af samme seniorpartner i Handpicked for at sikre kontinuitet i vidensopsamlingen.

Spørgeteknik

Hvis man stiller ledende spørgsmål i en analyse, får man sjældent et reelt billede af respondenternes holdninger. Handpicked anvender åbne spørgsmål for at få respondenterne til at reflektere og give spontane svar. Eksempel: Vi har ikke spurgt: "Mener du at jobbet som præst er meningsfyldt?" men bl.a.: "Hvad er det bedste ved at være præst?". Herefter har interviewerens kunnet spørge ind til uddybning af de enkelte svar og dermed opnå dybere indsigter.

Så meget desto mere interessant er det, at respondenterne ofte har de samme associationer og anvender de samme ord og begreber, når man fx stiller dem spørgsmål om teologistudiet og præstegerningen. Ligeledes er det karakteristisk og ikke mindst opmuntrende ud fra et profileringsperspektiv, er der på tværs af respondenttyperne er bred enighed om fundamentale spørgsmål som bl.a. hvilke opgaver der er vigtigst for en præst og de væsentligste argumenter for at arbejde som præst.

Dynamisk vidensopsamling

I modsætning til spørgeskemaanalyser eller kvalitative analyser ud fra en fastlåst spørgeramme, giver Handpicks individuelle kvalitative analyseform nogle fordele. I analysen har Handpicked anvendt "dynamisk vidensopsamling", dvs. at enhver ny indsigt har kunnet valideres yderligere i fremrettede interviews, ligesom det har været muligt at kontakte tidligere respondenter for at få valideret, be- eller afkræftet nye indsigter. Samtidig har Handpicked haft mulighed for at belyse relevante emner, der lå uden for den oprindelige spørgeramme, men som peger på muligheder og problemstillinger, som er værd at overveje specifikt ift. rekruttering men også generelt ift. fastholdelse af medarbejdere, profilering mv. I analysen har Handpicked også taget enkelte, subjektive udtalelser, som ikke nødvendigvis er udtryk for et fælles billede, men som man bør overveje at analysere og validere yderligere, idet vi understreger, at dette er en kvalitativ og ikke en kvantitativ analyse.

Respondentudvælgelse

I samråd med stiftsudvalget Folkekirken som attraktiv arbejdsplads i Aarhus Stift er udarbejdet en bruttoliste af respondenter i og omkring folkekirken i hele Danmark. Vi har tilstræbt stor spredning i socio- og demografi samt teologisk og kirkelig profil blandt respondenterne for at opnå så brede indsigter som muligt og i sidste ende optimere muligheden for bred opbakning til profileringsindsatsen.

Desuden er den oprindelige respondentliste løbende blevet udvidet i takt med, at nye indsigter er opnået, samt når respondenter har anbefalet os at tale med andre relevante respondenter.

Analysens respondenter omfatter:

- Teologistuderende på Aarhus Universitet, Københavns Universitet, Menighedsfakultetet og Dansk Bibel Institut
- Medarbejdere på disse uddannelsesinstitutioner
- Studerende og undervisere på de to pastoralseminarier
- Studievejledere og studiepraktikpræster
- Nye, unge, midaldrende og ældre præster, provster og biskopper, M og K fra land og by, små og store sogne, alene- og teampræster
- Funktionspræster, herunder fængsels-, felt-/hær-/fly-, hospitals-, hospice-, universitets-, gymnasie-, skole-, studenter-, ungdoms-, korshærs-, cykel-, gade- og udlandspræster
- Grundtvigianere, Evangelisk Luthersk mission, Evangelisk Luthersk Netværk, Indre Mission, Tidehverv, Valgmenigheder, Kirkens Korshær, FDF og KFUM
- Landsforeningen af Menighedsråd, formænd og menige medlemmer af menighedsråd
- Højskoler
- Folkekirkens Udviklings og Videnscenter
- Folkekirkens Undervisnings- og Skoletjeneste
- Præsteforeningen
- Provsteforeningen
- Kunstnere og kulturpersonligheder
- Erhvervsfolk
- Akademikere fra samfundsvidenskaben
- Medlemmer af folkekirken

Stratificering

Hver respondent repræsenterer i sagens natur en position/et erhverv, som influerer på deres holdning og dermed deres svar. Imidlertid vil Handpicked understrege, at der er en stor overensstemmelse i synspunkter på tværs af erhverv og målgrupper i den foreliggende analyse. Hvor det er relevant, og hvor det kan ske uden at afsløre de anonyme respondenters identitet, har vi i rapporten anført, hvilken type respondent udtalelsen stammer fra.

Respondenternes samarbejdsvilje

Det har været særdeles positivt, at alle de udvalgte respondenter velvilligt har deltaget i analysen. Man finder generelt projektet vigtigt og har givet udtryk for, at det var relevante spørgsmål, som var værd at drøfte og reflektere over. Alle respondenter ville gerne kontaktes igen i tilfælde af supplerende spørgsmål, og samtlige adspurgte ville gerne stille citater til rådighed for den fremtidige kommunikation. Handpicked har i sagens natur afgivet løfte om, at de enkelte respondenter får mulighed for at godkende citaterne før brug heraf. I denne rapport er alle citater i sagens natur dog anonyme.

Vi understreger, at dette ikke er en kvantitativ analyse

I enhver kvalitativ analyse skal man naturligvis være opmærksom på, at en kvalitativ analyse giver dybe indsigter, men disse er ikke kvantificerede. Dette kræver i givet fald en yderligere kvantificering af observationerne.

Læsning af denne rapport

På baggrund af de mange sammenfaldende holdninger og udsagn blandt respondenterne, har Handpicked valgt at gengive citater i interview rækkefølge med nævnelse af respondentnumre, så læseren har mulighed for at se antallet af respondenter på de enkelte svar. Ved citater, som indgår i rekrutteringskommunikationen, har vi af hensyn til anonymiseringen fjernet respondentnumrene. Hvor det er relevant for læseren at kunne identificere, om der fx er tale om en studerende, by-, land- eller funktionspræst, vil det fremgå af konteksten. Sammenfatning og hovedkonklusioner er beskrevet i kapitel 3. Her vil læseren også se nogle bud på anbefalinger i forhold til folkekirkens udfordringer.

Rundhåndet med citater

Når man lytter godt efter i en samtale med en præst og analysens andre respondenter i og omkring folkekirken, bliver der sagt rigtig mange forstandige og præcise ord. Handpicked har i denne opsummering valgt at være rundhåndet med citater, herunder bl.a. om "Teologistudiet", "Meningsfyldt job" mv., hvor der er stor overensstemmelse blandt respondenterne. Dels for at vise nuancerne i svarende og dels fordi det vil give læseren indtryk af, hvor mange der rent faktisk giver udtryk for overensstemmende meninger.

Skim rapporten og fordyb dig

Man kan læse rapportens overskrifter og hovedkonklusioner uden at fordybe sig i de opsamlede citater. Men vi opfordrer alle læsere til på et tidspunkt at dvæle ved de mange kloge udtalelser. Den travle læser anbefales at fokusere på kapitel 3, som bringer analysens hovedkonklusioner.

Tak

Handpicked vil gerne takke de mange respondenter, som velvilligt har stillet deres tid, dybsindige viden og store ærlighed til rådighed for analysen.

Også en dybfølt tak til Købmand Herman Sallings Fond for økonomisk støtte. Endelig takker vi hjerteligt for de to kunstværker, der velvilligt er stillet til rådighed i brochuren og i www.blivpræst.dk af Maja Lisa Engelhardt, side 16, og Søren Ulrik Thomsen, side 28.

Endelig en stor tak for et forbilledligt konstruktivt og tillidsfuldt samarbejde med stiftsudvalget Folkekirken som attraktiv arbejdsplads.

God læselyst! Handpicked, maj 2017

3 Sammenfatning og hovedkonklusioner

Teologistudiet er det dybeste, bredeste, bedste og mest dannende studium, man kan vælge

Og præstegerningen er et af de mest givende, meningsfulde, frie og alsidige hverv, man kan bruge sit liv på

Men tilsyneladende er der ikke så mange, der ved det

Viborg Porten af Maja Lisa Engelhardt

Er folkekirken, teologistudiet og præstegerningen bedre end deres ry?

En hovedkonklusion fra denne analyse er, at alle, som har gennemført teologistudiet og er blevet præster, generelt er særdeles tilfredse med deres valg – nærmest lykkelige.

Man kan ikke arbejde seriøst med rekruttering og fastholdelse uden at interessere sig for, hvad en organisation står for og repræsenterer. Derfor har vi i denne analyse stillet nogle tillægsspørgsmål, som bidrager til at identificere, hvorledes folkekirken kan styrke sin attraktion over for relevante kandidater, og som samtidig bidrager til at identificere nogle muligheder og udfordringer, som har indflydelse på at fastholde og rekruttere præster. Ud fra analysen mener Handpicked, at folkekirken, teologistudiet og præstegerningen fortjener et langt bedre ry, end de tilsyneladende har. Ud fra et kommunikations- og rekrutteringsperspektiv er dette særdeles opmuntrende.

Stærk sammenhæng imellem hvad kirken og præsten repræsenterer, står for og burde være kendt for

En særdeles interessant observation er de svar, respondenterne giver, når man spørger ind til:

- Hvad folkekirken repræsenterer, kapitel 4
 - Præstens vigtigste opgaver, kapitel 6
 - Præstens vigtigste kvalifikationer, kapitel 7
 - Det bedste ved at være præst, kapitel 8
 - Hvad folkekirken burde være kendt for, kapitel 13
 - Hvad folkekirken er bedre til end andre, kapitel 14
- Stort sammenfald!**

Nøgleord er bl.a.: Budskabet om Kristus, forkyndelse af evangeliet, åbenhed og rummelighed, fordomsfri, kærlighed, nærværende, giver mening, tydning af livet og de store spørgsmål, gør en forskel, sjælesorg, tilstedeværelse, tid til at lytte – tid til dialog, tæt på mennesker i den højeste lykke og den dybeste sorg, giver livsmod og trøst. Sammenhængskraft i lokalsamfundet.

Oven i købet er der, som nævnt i indledningen i denne analyse, særdeles store sammenfald af holdninger på tværs af respondentgrupper, geografi, by, land, køn, livsstadium, alder og anciennitet.

Dette store sammenfald repræsenterer en utrolig styrke for folkekirken og folkekirkens muligheder for en troværdig og effektiv profilering af både præstegerningen og folkekirken. I de fleste organisationer og virksomheder er der stor uoverensstemmelse og typisk modstridende svar, når man stiller denne type spørgsmål. Men i folkekirken er der en tydelig rød tråd, som viser, at folkekirken og præster øjensynligt evner at levere de fundamentale ydelser, som de *burde* levere, og som folkekirken *burde* være kendt for. Ud fra de mange overensstemmende svar blandt 77 respondenter har Handpicked ingen grund til at betvivle, at dette er et retvisende billede; vel at mærke set indefra. For man skal være opmærksom på, at majoriteten af respondenterne i analysen af gode grunde kommer fra folkekirken. For en god orden skal vi nævne, at konklusionerne af dette bør verificeres udefra, ved at Handpicked interviewer yderligere eksterne repræsentanter, end denne analyse har givet mulighed for, dvs. at vi undersøger helt almindelige menneskers og kirkegængeres opfattelse af folkekirkens og præsternes kvaliteter og eventuelle udfordringer og potentiale. I den forbindelse bør vi samtidig tale med yderligere repræsentanter fra menighedsråd, end der har været mulighed for i denne analyse, for vi har hørt nogle kritiske røster fra menighedsråd om, at ikke alle præster er dygtige nok til deres arbejde. Et yderligere analysearbejde vil afdække, om konklusionerne i denne rapport rent faktisk stemmer overens med menighedernes og menighedsrådenes holdninger og erfaringer, og ikke primært et udtryk for folkekirkens og præsternes

selvopfattelse. Folkekirken er således nødt til at se nøgternt på sig selv udefra og ind og ikke kun indefra og ud.

Hvilke positive aspekter fremhæver respondenterne især?

Folkekirken

- Rummelighed, højt til loftet, kom som du er – alle er velkommen
- Giver forklaringer på meningen med livet
- Her er tid, evner og rum til formidling, samtale, refleksion, respekt og omsorg
- Kirken og præsten skaber sammenhæng og sammenhængskraft i lokalsamfundet

Dog nævnes også, at folkekirkens organisation er tung at arbejde i. Mange synes, folkekirken mangler en entydig retning om, hvad den skal stå for, og burde etablere målrettet kommunikation til omverdenen.

Nogle respondenter mener, at rummeligheden også har en bagside. Bl.a. at folkekirken fremstår holdningsløs og diffus. Således pointerer nogle, at der er for store frihedsgrader for den enkelte præst – men netop frihedsgraderne fremhæves bredt som en stor attraktion ved hvervet.

”

At være præst er ikke et job men en livsstil båret af tro, håb og kærlighed. Hver eneste dag bliver du inviteret inden for i menneskers liv. Det er dér, du gør en forskel.

Studiet

- Et fantastisk bredt og dybt studium som giver dannelse og visdom inden for alt lige fra historie, religion, antropologi, filosofi, kultur og etik, til sprog, kommunikation og ledelse
- Studiet giver livsoplysning, rødder, variation samt fordybelse i og refleksion om eksistens
- Der er et godt studiemiljø og et godt samarbejde med andre studerende og undervisere

Mange respondenter understreger, at studiet samtidig er særdeles krævende, og at dette formentlig er en af årsagerne til det store frafald i løbet af studiet. Det er en vigtig kommunikationsopgave at give potentielle studerende tilstrækkeligt kendskab til, hvad de går ind til.

”

Teologistudiet er en legeplads hvor du kan finde ud af, hvad det vil sige at være til som menneske. Et sted hvor man får lov til blive den, man er. Modnes. Hvad det vil sige at være til sammen med andre mennesker og sammen med Gud.

Jobbet

- Et job hvor man virkelig får og kan give mening og gøre en forskel for forskellige mennesker i forskellige livssituationer, herunder dåb, konfirmation, bryllup og ikke mindst sjælesorg ifm. begravelser og bisættelser
- Som præst kommer man med det glædelige kristne budskab, som er større end én selv og som hviler på helt centrale emner i menneskelivet, bl.a. kærlighedsbudskabet.
- Man har et særdeles varieret, frit og selvstændigt job, hvor man i høj grad selv kan prioritere sine indsatsområder og tilrettelægge sin hverdag.

”

Det er efterhånden det eneste sted, hvor alting ikke bliver målt og vejret, men hvor vi har mulighed for at åbne armene også for de skæbner, som institutioner og alle andre i samfundet vender ryggen til.

Til gengæld kan det være svært og stressende med det grænseløse job, hvor mange synes, de burde gøre endnu mere for deres menighed. Det er en udfordring at prioritere rigtigt.

Generelt udtrykker respondenterne, hvor vigtigt det er, at man har et godt samarbejde med menighedsråd, andre frivillige og medarbejdere. Tilsyneladende er der problemer med dette samarbejde i visse sogne.

Hvad er folkekirken bedre til end alle andre organisationer, institutioner og personer?

- Rummeligheden og ritualerne i forbindelse med livets store øjeblikke
- Folkekirken skaber rum for refleksion, fordybelse og eftertanke i en hektisk hverdag
- Præsten sætter ord på livets store spørgsmål - sætter ord på livet.

”

Oftentimes er der situationer, som i sagens natur er følelsesmæssigt belastende. Men når det er allerværst, føler man til gengæld også, at det er allermest meningsfyldt, at det jo virkelig er derfor, jeg gør det her.

Her fremgår tydeligt noget af alt det, folkekirken står for og præsterer på helt centrale menneskelige områder, som mange respondenter samtidig mener får stadig større relevans og efterspørgsel – også blandt unge mennesker. Derfor er det særdeles vigtigt, at folkekirken i sin rekrutterings- og anden kommunikation tydeliggør disse områder.

Kommunikation

Der er således så meget positivt at fortælle om teologistudiet og præstegeneringen; men der ligger en stor kommunikationsopgave forbundet med at udbrede kendskabet, først og fremmest blandt unge. Ofte er synet på folkekirken og embedet øjensynligt baseret på manglende viden og dermed ofte større eller mindre fordomme. En lang række respondenter betoner, at folkekirken har en uklar profil.

Folkekirkens struktur med decentralisering indebærer mange fordele, men i forhold til kommunikation er dette en udfordring. Der er ingen tvivl om, at en fokuseret kommunikationsindsats vil forbedre studiets, præsters og folkekirkens renommé betydeligt, hvilket også er erfaringerne fra den foreløbige rekrutteringsindsats.

I stort set alle andre organisationer har man en overordnet kommunikationsstrategi, som gør det muligt at adressere problemstillinger og negativ omtale i pressen. Den mulighed har folkekirken ikke, hvilket bl.a. gør det relativt enkelt at angribe folkekirken. Det er typisk op til den enkelte biskop, provst eller præst at tage til genmæle, fx i forhold til Ateistisk Selskab, som ikke bidrager til at motivere kandidater til at blive præster. Hvem ønsker at arbejde i en udkældt organisation hvor medlemmerne melder sig ud? *I den forbindelse kan vi nævne, Danmarks Statistik netop har offentliggjort nye tal, som viser, at når andelen af medlemmer svinder ind, skyldes det ikke medlemsflugt men indvandring.*

”

Når mine voksne børn pludselig er optaget af noget med kirken, er det fordi de har hørt og læst om en præst, der siger sin mening.

Da man samtidig i den rummelige folkekirke ikke har noget imod at være uenige og kritisere hinanden offentligt, hvilket ikke giver omverdenen et entydigt billede af, hvad folkekirken står for og mener. Nogle respondenter mener, det er et problem. Andre ser det som en fordel, at man tør vise kant og uenighed, idet det afspejler en levende demokratisk organisation i udvikling.

”

Det ville betyde meget, at præster mødes noget mere for at have diskussioner. Noget af det er generationsspørgsmål – unge er mere vant til at arbejde sammen end ældre.

Et skridt til optimering af kommunikationsindsatsen er at etablere kommunikationsteams med undervisning i at optimere præsternes værktøjskasse ifm. med at kommunikere i pressen og på sociale medier. Dette arbejder man bl.a. på i Aarhus Stift, hvor Handpicked har skræddersyet og afholdt et kursusforløb. Her kunne vi konstatere, at der er en utrolig entusiasme og et stort potentiale for at opnå

endog betydelig synergieffekt og resultater. Præstens hverdag levner ikke meget plads til sammen med andre præster at drøfte, hvordan man kommunikerer effektivt, men når man samles, produceres der på kort tid enestående og innovative ideer og tanker, som kan udmøntes i konkrete, operationelle tiltag.

Ud fra Handpicked's erfaringer med uddannelse af kommunikationsteam i Aarhus Stift, ser vi særdeles gode muligheder for at udvikle lokale, operationelle kommunikationsstrategier, som ikke ensretter den enkelte præsts kommunikation, men giver værktøjskasser til effektivt at kommunikere i forskellige medier.

Udfordring	Uddybning	Ideer til løsning
Fokuseret kommunikation for at åbne menighedens øjne for, alt det, de kan bruge præster og folkekirken til samt deltage i aktuelle debatter	Traditionelt står hver præst alene og savner måske specifik erfaring i og værktøjer til at kommunikere i pressen og på sociale medier	Opbygning af kommunikationsteams som i Aarhus Stift, hvor man får en værktøjskasse og andre præster som sparringspartnere

Læseren bør hæfte sig ved, at selvom kommunikationen er en udfordring, er det en betydelig fordel for folkekirken, at netop kommunikationen er nøglen. I mange andre organisationer er man nødt til at rette op på en lang række forhold i "kerneproduktet" eller "maskinrummet" forud for en ærlig og effektiv profileringsindsats. Det problem har folkekirken kun i ringe grad. Dog er der nogle udfordringer, som bør overvejes og adresseres jf. næste afsnit.

Udfordringer

Præstens udfordringer

I ethvert job er der udfordringer og problemstillinger, også når man er præst. Disse udfordringer er det i sagens natur nødvendigt at fokusere på og forsøge at rette op på, når man ønsker at være en attraktiv arbejdsplads, som både tiltrækker og fastholder de gode medarbejdere. NB: Kun én respondent ud af 77 anfører eksplicit, at folkekirken er en attraktiv arbejdsplads. Til gengæld er der bred enighed om, at det er et fantastisk job at være præst.

Imidlertid peger denne analyse på, at ulemperne i jobbet tilsyneladende i høj grad opvejes af de mange og indlysende positive aspekter ved embedet.

Den udfordring, som umiddelbart vejer tungest i præstens hverdag, er det grænseløse arbejde. Som præst kan det virke uoverskueligt at prioritere, for man kan jo altid gøre noget mere, og "der er jo mennesker i den anden ende". Med tiden blive præster måske bedre til at prioritere, men til gengæld tiltrækker en dygtig præst livet igennem flere og flere opgaver, i takt med at menigheden erfarer, hvor meget de kan bruge præsten til. Dette kombineret med præsters omfattende engagement indebærer, at grænseløsheden i jobbet er svær at reducere og i værste fald kan give stress og motivere til at søge vikarstillinger eller alternative jobs uden for folkekirken. I denne analyse har det ikke været muligt at etablere evidens for, om det netop er det grænseløse arbejde, som hyppigst udløser stress, ligesom vi ikke kan sige noget om omfanget af stress, idet det ikke har været analysens hovedformål. Handpicked anbefaler, at dette område

analyseres specifikt. Mange taler om stress, men de fleste respondenter mener ikke, der bliver gjort nok ved det. Denne italesættelse gavner hverken rekruttering eller fastholdelse, så den bør tages meget seriøst.

Her er et overblik over de højst prioriterede udfordringer for præster med umiddelbare ideer til, hvad man umiddelbart kan gøre ved dem. Yderligere løsningsinitiativer vil utvivlsomt kunne identificeres og realiseres, hvis de relevante parter interviewes og involveres. Det anbefales at gøre håndteringen i nogle af udfordringerne til faste temaer på præstekonventerne.

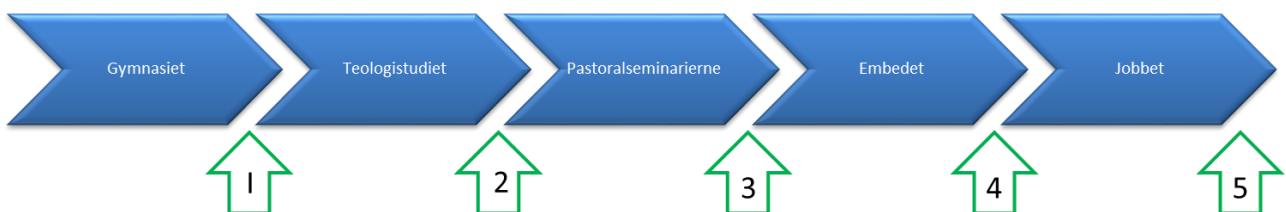
Udfordringer	Uddybning	Ideer til løsning
Det grænseløse arbejde	Hvornår kan man tillade sig at sige nej? Hvornår kan man tillade sig at holde fri fra de mange forventninger, som både omverdenen og den enkelte præst har til sig selv? Spørgsmålet er, om der er tilstrækkelig fokus på at give præster uddannelse og værktøjer til at strukturere hverdagen og desuden håndtere og forebygge stress. Andre erhverv anvender typisk mange ressourcer på disse områder i lyset af de menneskelige og ressourcemæssige konsekvenser, problemerne kan medføre.	Yderligere analyse om stress og stressfaktorer. Yderligere rådgivning, efteruddannelse og udvikling af værktøjer til at strukturere hverdagen, prioritere præstens succeskriterier, lære at uddelegere ansvar samt forebygge og håndtere stress.
De sværeste livstunder og samtaler. At give meningsfulde svar på livets store spørgsmål	Især observation blandt studerende og unge præster. Erfarne præster har ballast fra studiet og gerningen.	Fortsat fokus på områderne på pastoralseminarierne, udbredelse af praktikpræster, mentorer mv.
At leve op til sine egne og andres krav og forventninger	Udbredt både hos yngre og erfarne præster.	Yderligere rådgivning. Forventningsafstemning med menighedsråd og provst om prioritering af opgaver.
Som præst er du meget alene	Svært for yngre som er vokset op med at teamworke. NB: Mange præster sætter netop pris på selvstændigheden.	Præsteteams, feed-back, netværk, erfa- og supervisionsgrupper – der er grænser for, hvor meget provsterne har tid til. Etablering af "flyvende" teams, hvor man eksporterer erfaringer viden fra ét provsti eller stift til et andet og oplærer andre teams lokalt.
Samarbejdet med menighedsråd <i>Det er interessant, at præster typisk siger "samarbejde med" menighedsråd – ikke</i>	Nogle steder fungerer det ikke optimalt. Især kan det være svært som ung at stå over for et ældre menighedsråd med faste	Vejledning og forventningsafstemning. Efteruddannelse og værktøjer til både præst og

<p><i>"samarbejde i", selvom præster jo er fødte medlemmer af rådene. "Samarbejde med" lægger allerede en distance – "dem og mig"</i></p>	<p>meninger og høje forventninger. NB: Et godt samarbejde kræver noget af begge parter. Bør analyseres nærmere.</p>	<p>menighedsråd bl.a. om ledelse og effektivt bestyrelsesarbejde.</p>
<p>Lav løn og arbejdsforhold</p>	<p>Flere respondenter nævner, at lønniveauet næppe motiverer til at blive præst – og så har man i øvrigt sjældent fri. Nogle peger desuden på, at lønniveau jo også opfattes som status og en anerkendelse – eller mangel på samme.</p>	<p>Betón pensionen og muligheden for embedsbolig.</p> <p><i>Handpicked har fået oplyst, at månedslønnen er mindre end for en gymnasielærer. Hvis man for alvor vil gøre noget ved lønniveauet, kræver det, at man drøfter udfordringen bredt i folkekirken.</i></p>

Hvordan øges antallet af præster?

Ekstern kommunikation løser ikke opgaven alene. Som nævnt i indledningen er effektiv rekruttering ikke blot et spørgsmål om at øge antallet af ansøgere til teologistudiet, men om at motivere de rette kandidater som har de bedste forudsætninger for at fuldføre studiet og eventuelt beslutte sig for at blive præst. Universiteterne mangler således ikke ansøgere, og sætter dimensioneringen og fremdriftsreformen også grænser for, hvor mange de kan optage – vel vidende, at der er et omfattende frafald på studiet.

Samtidig er man nødt til at se på hele kæden, idet vi her fokuserer på den foreløbige primære målgruppe: Unge. Som analysen viser, er der også andre sekundære relevante målgrupper:

Pilene peger på kritiske antagelser, hvor man bør sætte ind og bygge bro, således at flere kandidater gennemfører forhindringsløbet og ender med at blive præster.

- 1) Øget relevant, præcis og interessant kommunikation om studiet og jobbet gennem de rette medier og kanaler. Intensiveret universitetskommunikation med realbillede af, hvad studiet tilbyder og ikke mindst kræver. Evt. kan gymnasielever og andre tilbydes "bliv teologistuderende for en dag". Desuden bør især også præster og frivillige deltage aktivt i at fortælle om embedet bl.a. i kirken, på gaden, til foredrag og møder samt til konfirmationsforberedelse, idet den personlige samtale er den mest effektive kommunikationskanal.
- 2) Udnyt mulighederne for at fortælle de studerende om livet som præst. Folkekirken bør rykke ud på universiteterne og fortælle om jobbet, ligesom pastoralseminariene kan tydeliggøre seminariets muligheder over for studerende. Evt. etableres øgede praktikmuligheder fx som på Lolland, hvor teologistuderende indlogeres hos hver sin præst fredag-søndag og får mulighed for at

prøveprædike. Måske er initiativet en medvirkende årsag til, at Lolland ikke mangler præster! 4 indlysende fordele ved denne praktikform:

- a. Praktikken giver en lille forsmag på, hvordan det er at være præst, uden at man skal tænke ekstra semester mv.
- b. Praktikken anfægter ikke, at teologistudiet er konfessionsfrit – en ren akademisk uddannelse og ikke en præsteuddannelse
- c. Overskueligt for alle – hvilke studerende og sogne kan ikke afse 3 dage?
- d. Studerende har mulighed for også at besøge landsogne, som ellers ikke er typiske praktiksteder, fordi de ikke rummer storbyernes indkvarteringsmuligheder.

Man bør også interessere sig for at undersøge de primære årsager til det høje frafald på teologistudiet, som tilsyneladende ikke er blevet systematisk analyseret. Fastholdelse af de studerende har ikke været en del af Handpicked's opdrag, og vi har ikke haft mulighed for at interviewe studerende, som er droppet ud; men analysen har dog identificeret nogle udfordringer og udviklingsmuligheder, som det fremgår af rapporten, og desuden har nogle respondenter peget på følgende årsager til frafald:

- Sprogfagene er mere krævende, end mange studerende forestiller sig.
- Det er let at komme ind på studiet, det kræver ikke et højt gennemsnit; men for mange er det overraskende svært at gennemføre det
- Manglende kendskab til tutor- og mentorordninger
- Nogle studerende har brugt studiet som springbræt til at komme ind på andre studier

Handpicked anbefaler at gennemføre en analyse via anonyme interviews med studerende, som har forladt studiet, hvilket tilsyneladende typisk sker tidligt i studiet. En sådan analyse ville kunne identificere eventuelle indsatser, som kan reducere frafaldet og dermed spare betydelige omkostninger forbundet med frafald. Som vi har nævnt i indledningen, kræver en succesfuld rekrutteringsindsats, at man gør sig umage med at sikre tiltrækning af de rette kandidater med de bedste forudsætninger for at gennemføre studiet og gerningen.

- 3) Man er i gang med at optimere seminarieuddannelsen yderligere for at motivere og berede de studerende til embedet. Denne indsats bør monitoreres og evalueres nøje for at afgøre, om man måske kan gøre yderligere.
- 4) Giv alle nye præster og menighedsråd indsigter og værktøjer til at finde det optimale match, herunder også ved at udforme præcise og realistiske stillingsopslag. Der er gode erfaringer i de stifter, hvor biskoppen eller provsten rådgiver menighedsrådene om forventninger til den nye præst om udformning af stillingsopslag. Tilsyneladende er det ikke udbredt i alle stifter. Der er åbenbart relativt høj ledighed blandt nyuddannede præster, hvoraf nogle finder en anden levevej.
- 5) Når den nye præst er indsat, intensiveres mentorordninger, netværk, supervisionsgrupper mv. Dette arbejde pågår allerede, og man bør monitorere effekten og udbredelsen heraf i alle stifter.

Er folkekirken klar til en ny generation præster – og en ny generation medlemmer?

Overalt i staten og samfundet tales om de muligheder og trusler, som er forbundet med digitalisering. Der er ingen tvivl om, at det kommer til at gå hurtigt og vil indebære en omfattende disruption, som kræver udstrakt udviklingsevne, forandringsparathed og forandringsledelse – også i folkekirken. Hvis det ikke allerede er sket, bør folkekirken afdække konsekvenserne af digitaliseringen og udvikle strategier til transformationen, hvilket kan være krævende.

Den unge generation, som bl.a. folkekirken skal tiltrække både som medarbejdere og medlemmer, er vokset op i den digitale verden med sociale medier. Den såkaldte generation X med unge født mellem 1990 og 2001 er særdeles kompetente digitale indfødte – ”hvis det ikke findes digitalt – findes det ikke”. De er vant til at kommunikere med deres venner i hele verden via skype og diverse sociale medier.

I lyset heraf påpeger nogle respondenter, at folkekirken er nødt til at gentænke og udvikle sine kommunikationskanaler, hvor vi bl.a. kan henvise til ”sjælesorg på nettet” og at mange kirker er aktive på Facebook. Kan man forestille sig yderligere aktiviteter?

Magter folkekirken at udnytte de helt centrale kompetencer og traditioner, præsten har for meningsfulde, personlige samtaler og overføre dem til den digitale verden? Vel at mærke uden at give slip på de traditioner og fundamentale muligheder, der ligger i det personlige møde? Uden at give køb på de klassiske religiøse værdier og dybe rødder i eksistens og mening? Og formår kirken samtidig netop at udgøre et stærkt samlingspunkt i de nye generationers fragmenterede og måske rodløse verden?

Skal folkekirken have flere utraditionelle tiltag?

Ikke overraskende deler dette spørgsmål vandene. Blandt respondenterne er der stærke fortalere for, at folkekirken skal tænke utraditionelt med anderledes arrangementer og tiltag, medens andre mener, at folkekirken skal fastholde traditionerne og ”ikke lefle for at få flere medlemmer/kirkegængere”, som en respondent udtrykte det. Diskussionen er øjensynlig en typisk ”indefra” betragtning, idet folkekirken ikke har stor tradition for at analysere, hvad menigheden forventer af folkekirken.

Vidensdeling og erfaringsudveksling

Analysen viser, at der rundt omkring i stifterne udvikles værktøjer og tages initiativer, som bl.a. bidrager til tværgående samarbejde, bedre introduktionsforløb for nye præster i form af mentor- og supervisionsordninger mv. I nogle stifter er biskoppen dybt involveret i at sparre med menighedsråd om forventningsafstemning og succeskriterier ifm. ansættelse af nye præster. Desuden har man i nogle stifter opbygget forskellige fora, hvor præster og andre med særlige kvalifikationer og interesser deler erfaringer i tværgående teams; eksempler herpå er stiftsudvalget Folkekirken som attraktiv arbejdsplads og etablering af kommunikationsteams i Aarhus Stift.

Der findes utvivlsomt en lang række andre lokale og regionale initiativer i andre stifter, provstier og sogne, men som ikke bliver formidlet bredt i folkekirken. Det er ærgerligt, at kendskabet til alle de gode initiativer, som er udtænkt og praktiseret ét sted, tilsyneladende kun i begrænset omfang bliver udnyttet andre steder, og at den dybe tallerken derfor bliver opfundet flere gange.

Handpicked anbefaler folkekirken at bestræbe sig på, at alle kan få indsigt i alle de gode initiativer gennem en øget videns- og erfaringsudveksling. Vi opfordrer folkekirken til at etablere et overblik over alle de gode initiativer og tiltag samt vurdering af erfaringerne herfra, således at andre stifter, provstier, sogne og ikke mindst præster og menighedsråd kan få gavn heraf gennem øget videns- og erfaringsudveksling.

I tilknytning hertil anbefaler Handpicked, at man udnytter erfaringer fra lokale og regionale initiativer ved at etablere "flyvende" teams, hvor man udnytter og eksporterer erfaringer og viden fra ét provsti eller stift til et andet og oplærer andre teams lokalt/regionalt.

Opsummering

Som det er fremgået, rummer både teologistudiet og præstegerningen så substantielle positive aspekter, at der er rige muligheder for at motivere de rette kandidater til at søge ind på studiet og vælge præsteembedet som livsvej. Ganske vist er der naturligvis nogle udfordringer og områder, folkekirken bør overveje at analysere nærmere og eventuelt justere; men de positive historier fylder mest i denne analyse. Derfor er hovedopgaven for folkekirken i realiteten at udbrede kendskabet til studiet og jobbet, hvilket også generelt vil give ganske almindelige mennesker indsigt i, hvor meget de kan forvente sig af kirken og præsten. Dette vil forhåbentlig samtidig bidrage til, at flere ønsker at være medlem af folkekirken; for når man gennemfører effektiv employer branding og formidler et troværdigt og retvisende billede af jobbets kvaliteter og attraktivitet, smitter det samtidig positivt af på hele folkekirkens renommé.

4 "Hvad falder dig umiddelbart ind, når jeg siger "folkekirken"?"

- 4.1 Rummelighed, højt til loftet, kom som du er – alle er velkommen
- 4.2 Meningen med livet, refleksion, samtale, formidling, respekt og omsorg
- 4.3 Kirken og præsten skaber sammenhæng og sammenhængskraft i lokalsamfundet
- 4.4 Organisationen – tung, lidt støvet, lidt besværlig, mangler retning og kommunikation. Lefler for medlemmerne?
- 4.5 Citater fra respondenterne som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

4.1 Rummelighed, højt til loftet, kom som du er – alle er velkommen

Værk af Søren Ulrik Thomsen i Helligtrekongers Kirke, Vallensbæk

Rummeligheden betragtes generelt af respondenterne som det helt særegne kendetegn for folkekirken. Folkekirken er folkets kirke. Andre gennemgående ord er mangfoldighed og bredde. Her er højt til loftet og stor tolerance. Alle er velkommen, og du kan komme som du er, uanset hvad du har i bagagen eller måske på samvittigheden. Alle mennesker har værdi, og kirken dømmes dig ikke, du er noget i kraft af dig selv, for ethvert menneske er mere end sine handlinger.

Rummeligheden anses generelt for en styrke – også fordi folkekirken også har plads til præster med forskellige tilgange til jobbet. Nogle respondenter mener dog, at rummeligheden er for stor. Analysen afslører ikke nogen hemmelighed ved at nævne, at nogle respondenter mener, at nogle præster tager sig for stor frihed til at tolke og ændre ved forkyndelsen og liturgien. Nogle peger på, at det dermed bliver for diffust, hvad folkekirken står for, og hvordan man agerer som præst.

”

Rummelig. Det er en kæmpe opgave at blive ved med at være folkekirke. Forstå at der er højde og dybde og fasthed. Og en vidde og en glæde over at man er kristen. Et folkeligt fællesskab.

4.2 Meningen med livet, tid til refleksion, samtale, formidling, respekt og omsorg

I folkekirken tager man brydetag med de store spørgsmål i livet, herunder meningen med og dybden i livet. Samtidig er folkekirken en kulturdanner og -bærer, og et af de få steder, hvor der er tid, rum og plads til samtale, refleksion og eftertanke.

Dermed insisterer folkekirken på at dykke ned under den overfladiskhed, som ellers karakteriserer samfundet. Præster tager sig tid til de dybe eksistentielle samtaler, som du ikke finder andre steder. Og de tør tale med dig om alt – og du er sikker på, det ikke kommer videre, fordi præster har tavshedspligt. Her får man det direkte møde med en præst, som vil give sit bud på, hvordan det er at være menneske. Og hvordan man kan bruge præsten, kirken, kristendommen og evangeliet i den henseende.

Folkekirken formår at formidle essentielle budskaber og udvise respekt og omsorg for enhver – præster har ingen fordomme eller adgangskrav, når de møder mennesker på det sted, de er i livet.

”

Folkekirken har dybde. Når vi mennesker går rundt i vores dagligliv, er vi overfladiske – vi har ikke nærvær og tid til at opholde os med hinanden. Det bliver de hurtige replikker. Men som præster tager vi et spadestik dybere – beskæftiger os med ulykkeligheder, muligheder og dybder. Det er modsat en Facebook profil, hvor vi lever i overfladen af det smukke. Kristendommen handler om det sande liv. Kristendommen har i sit grundprojekt noget at sige her.

4.3 Kirken og præsten skaber sammenhæng og sammenhængskraft i lokalsamfundet

I udkantsområderne er kirken og præsten snart det eneste, der er tilbage, efter at skolen, Brugsen, bageren osv. har lukket. I landsognene tager præsterne denne opgave særdeles alvorligt. Også at det er nødvendigt at være synlig uden for kirken til diverse arrangementer.

For nogle yngre præster er det også en overraskelse for dem. Flere mener, at der hviler et tungt ansvar på deres skuldre at sikre, at lokalsamfundet holdes i gang.

”

En styrke for folkekirken er, at vi er så lokalt forankrede – nok mere end så mange andre. Vi er gode til at møde mennesker lokalt med evangeliet.

”

Sammenhængskraft – eksistentielt – noget der kan få et menneskeliv til at hænge sammen. Vi taler politik og forbrug osv. Praktik. Vi taler skyld, skam, sorg og alt det mørke, der ligger i menneskers mursten.

”

Jeg skal komme forbi og hilse og sige dav. Folk vil hellere møde mig til gudstjeneste i ældrecenteret end i kirken om søndagen. Sognet ville dø ud, hvis der ikke var en præst. Det er ikke gudstjenesten der giver fællesskab. Folkekirken er nærværets sidste bastion. Præsten er noget af det sidste, der er tilbage. Vi har bopælspligt – vi bor i sognet, og det betyder meget.

4.4 Organisationen – tung, lidt støvet, lidt besværlig mangler retning og kommunikation. Lefler for medlemmerne?

En respondent siger, at "Kirkeskibet er en supertanker, hvor det tager meget lang tid at træffe beslutninger og foretage eventuelle kursændringer".

Nogle finder folkekirken støvet. Mange respondenter mener, det støvede skyldes, at folkekirken ikke er god nok til at kommunikere. Der er en udbredt enighed om, at folkekirken har så meget at byde på og byde ind med – også i det moderne samfund og også over for de unge. Læs mere om dette i kapitel 14 "Hvad er folkekirken bedre til end alle andre?"

”

En lidt træt organisation, der ikke helt har føling med, hvad dens medlemmer tænker og tror. Folkekirken har et uforløst potentiale til at fortælle om menneskers eksistens.

Mange taler om behov for fornyelse, medens andre mener, man skal være påpasselig med at ændre for meget: *"Der er en tendens til, at man vil please for enhver pris, og at folk skal have den vare, de gerne vil have. Men folkekirken er ikke en voxpop afstemning – vi er kirke for folket."*

Blandt respondenterne er der udbredt enighed om, at folkekirken bør kommunikere mere aktivt, men der er udfordringer forbundet hermed, som bl.a. bunder i, at folkekirken ikke er organiseret til eller har tradition for at tale med én fast stemme og tage til genmæle over for kritik. Det gør det vanskeligt for folk at se, hvad folkekirken mener og står for.

”

Det er vigtigt, at vi ved, hvad folkekirken står for. Det er uklart for mine børn. Hvorfor forklarer folkekirken fx ikke, hvad næstekærlighed er? Folkekirken burde få sine værdier bragt længere ud og gøre folkekirken til en naturlig del af børnenes liv. Folkekirken har glemt at fortælle historien.

”

Folkekirkens ledelseshierarki er en mystisk størrelse. En gammeldags linjeorganisation med kirkeminister, bisper osv. ved siden af de folkevalgte menighedsråd, som er arbejdsgiver for øvrige medarbejdere. Det er jo også en udfordring at få de forskellige – også holdningsmæssige – organisationer til at arbejde sammen.

Nogle respondenter nævner de udfordringer, der er forbundet med måden, folkekirken er organiseret på med både en linjeorganisering og folkevalgte menighedsråd. Som vi vil se senere i analysen, bl.a. afsnit 9.5, er flere inde på de problemstillinger, der kan være forbundet med samarbejdet mellem præster og menighedsråd.

4.5 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

Om folkekirken		
Fra 4.1: Rummelighed, højt til loftet, kom som du er – alle er velkommen		
	I folkekirken er man rigtig god til at udvise rummelighed og skabe relationer uden at stille krav. Uden at man skal bevise, at man som menneske er værd at have en relation til.	-
	Når livet bliver for stort til, at det kan være derhjemme, må vi op i kirken.	-
	Min og de fleste danskeres kirke.	2
	Her er i teorien plads til alle. Om du er rødhåret eller blond eller brunette. Uanset hvad vi går og tumler med. Fordi det er et kærlighedsbudskab, der bliver forkyndt.	5
	Her er plads til alle. Det er vores bidrag til samfundet og alle. En mangfoldighed.	6
	Mange mennesker – mangfoldighed. Ikke kun for de udvalgte.	6
	Folkets kirke.	7
	Først og fremmest folkets kirke – vi har hele bredden med – det er noget, folkekirken gør allerbedst.	8
	Folkekirken er rigtig gode til at udvise rummelighed og skabe relationer uden at stille krav. Uden at man skal bevise, at man som menneske er værd at have en relation til.	10
	Der skal være stemmer, der fortæller, at vi alle sammen har værdi, og at vores liv ikke handler om, hvad vi har fortjent. Ethvert menneske er mere end sine handlinger.	10
	Man er mere, end det man gør. Og ritualforvaltningen er vigtig – men kun fordi ritualet formidler budskabet om, at ethvert menneske er mere end sine handlinger.	11
NB:	Rummeligheden kan let blive en leflen for tidsånden! Jeg savner teologisk kant.	13
	Bred vifte af teologiske retninger. Her er plads til alle, og det er positivt. Jeg befinder mig godt i den brede folkekirke med plads til mig, som har lidt skæve og lidt mere spidse vinkler. Det værdsætter jeg – det er rigtig godt. Jeg får lov til at virke og gøre en forskel. Der skal være plads til alle.	14
	Rummelighed og højt til loftet	17
	Folk og kirke. Lokalforankret – engagement i lokalmiljøet. Lokal nærhed.	18
	Mangfoldighed.	20
	Plads til alle.	21
	Rummelighed. Plads til mange.	22
	Bureaukratisk, men som også på mange måder er et livgivende element i menneskers tilværelse. Der, hvor det er interessant i folks livssituation.	23
	Stor, dejlig og rummelig. En del af den danske folkekarakter.	26
	Bred og rummelig og til stede i menneskers liv. Både i sorg og glæde.	29
	Stor ballast i kraft af viden og kompetente mennesker. Servicemindede mennesker som vil andre mennesker.	31
	Den store varme dejlige kirkemodel vi har, hvor hovedparten af danskere støtter op om fælles kirkefundament med meget vide rammer.	32

	En fantastisk spændende institution fuld af muligheder. Men med urealiseret potentiale. Folkekirken budskab er det vigtigste i samfundet; men vi er dårlige til at få det skudt ud over rampen. Jeg har lige holdt foredrag om kærlighed for erhvervsledere. Mange takkede mig. I dag handler alt om evidens og resultater. Vi har mere brug for kirken end vi har haft i mange år. Det paradoksale ved folkekirken er, at den først og fremmest er til for dem, der ikke er der – de svage osv. – ikke dem på kirkebænkene. Jeg er der for dem, der ikke kunne drømme om at sidde i kirken, hvis ikke vi gik ud og talte med dem.	33
	Kirkens Korshær er en bus, der samler alle de folk op, der falder af. De allersværeste. En forening for dem, de andre ikke vil lege med.	33
	Rummelig og bred – svaghed og styrke.	34
	En hel fantastisk organisation – at være folkets kirke. Fantastisk kontakt til borgerne i alle situationer. Og også et godt sted at være ansat.	35
NB:	Mange priser folkekirken indholdsmæssige mangfoldighed. Jeg synes, det er noget skidt. Vi svigter folket.	38
	Rummelighed.	42
	Det er fantastisk, hvor mange steder, folkekirken er velfungerende. Jeg glæder mig over, at folk der fx har været til begravelse siger ”Her fik vi virkelig en god begravelse”. Man bliver virkelig favnet i de kirkelige kerneydelser, og der bliver sagt noget, der er relevant.	56
	En kirke for hele folket. Ikke bare dem der kommer i kirken.	59
	En god ramme om evangeliets forkyndelse. Indtil videre. Grundlæggende tror jeg ikke, folkekirken er her for sin egen skyld, men fordi den har en opgave. Hvis folk melder sig ud, eller hvis kirkeministeriet bestemmer alt, er det ikke sikkert, folkekirken er en god ordning. Men nu er folkekirken en god ramme og værd at slå for.	60
	Folkekirken er en kirke, der er bundet af et bekendelsesgrundlag – det er afgørende, og det skal præsten holde sig for øje. Men det er op ad bakke, og det skal man gøre noget ved. Der er en tendens til, at man vil please for enhver pris, og at folk skal have den vare, de gerne vil have. Men folkekirken er ikke en voxpop afstemning – vi er kirke for folket. Og vi bringer evangeliet. Man skal tage små kampe og nogle gange modsige sin menighed. Det er et dilemma, og man kan blive behagesyg. Du skal have opbakning fra provst og biskop – de er bange for, at folk melder sig ud, hvis de ikke får den vare, de vil have.	61
	Kirken var en gang fromhed – i dag noget man deltager i og gør.	63
	God mulighed for at nå danskerne med evangeliet om Jesus.	64
	Vores lokale netværk er baseret på et netværk omkring kirken. Det fylder ikke SÅ meget. Men jeg er vokset op med, at folkekirken lå som en fællesnævner for os. Med fine traditioner – jul og påske – noget der var med til at binde livet sammen. Kirkelige handlinger var naturlige – døden var ikke så kunstig på landet. Man sagde farvel til de døde. Det var naturligt at bede fadervor for at falde til ro om aftenen og samle tankerne. En naturlig måde at slutte dagen af på.	66
	Folk skal føle sig velkommen. Den folkelige kirke er, at jeg føler mig velkommen, uanset om det er to år siden, jeg har været der sidst. Man skal føle sig velkommen i kirkens univers. Ingen fordømmelse eller	66

	forventning. Ellers har jeg ikke lyst til at komme – så passer jeg min tro på en anden måde.	
	Mangfoldig.	73
	Rummelig. Det er en kæmpe opgave at blive ved med at være folkekirke. Forstå at der er højde og dybde og fasthed. Og en vidde og en glæde over at man er kristen. Et folkeligt fællesskab.	75

Om folkekirken		
Fra 4.2: Meningen med livet, dybde i livet, kultur, refleksion, eftertanke, samtale, formidling, respekt og omsorg		
	Folkekirken agerer lidt anderledes end andre organisationer. Man insisterer på nogle af de ting, der bliver glemt for tiden. Fx erindring, ansvar og respekt for de sårbare.	1
	Folkekirken har dybde. Når vi mennesker går rundt i vores dagligliv, er vi overfladiske – vi har ikke nærvær og tid til at opholde os med hinanden. Det bliver de hurtige replikker. Men som præster tager vi et spadestik dybere – beskæftiger os med ulykkeligheder, muligheder og dybder. Det er modsat en Facebook profil, hvor vi lever i overfladen af det smukke. Kristendommen handler om det sande liv. Kristendommen har i sit grundprojekt noget at sige her.	8
	En vigtig institution i det danske samfund som har med tro, historie og kultur at gøre. Et vigtigt og meget væsentligt foretagende, fordi det er af betydning, det som folkekirken står for.	10
	Folkekirken skaber rum for en langsommere eftertanke på alle de store spørgsmål – både personlige og private – og større spørgsmål om, hvordan vi lever. Danskernes og europæernes tilværelse.	10
	Folkekirken er et vigtigt sted og rum, fordi der i kirkerummet også er undervisningslokaler, konfirmandstuer mv., hvor der foregår vigtige samtaler om mennesker, samfund, kultur og tro.	10
	Samtale og formidling.	20
	En sikker havn i en turbulent hverdag.	21
	Folkekirken har noget at sige ind i samfundet, og hvad der er vigtigt i dit liv. Det er vigtigt at formidle til folk. Give folk et rum hvor de kan reflektere.	22
	De troens frugter, der er faldet af i historiens løb, har haft samfundsgavnlig effekt. En åndelig rygrad.	24
	Gode ritualer og gode eksistentielle samtaler. Ingen kan gøre det så godt. Præsterne er rigtig, rigtig gode. De er professionelle og tæt på mennesker. Man har direkte adgang, og præsterne har ikke noget stopur.	63
	En meget mærkelig størrelse som historien har opfundet. Folkekirken har store potentialer – bl.a. at gøre danskerne kristne og bidrage med social kapital. Folkekirken er optimalt gearet til at være på markedet og invitere individualismen ind. En kulturel institution som mange kan lære noget af.	63
	Jeg tror på Gud, selvom jeg arbejder med naturvidenskab. Jeg ser ingen modsætning der. Der er en vigtighed og væsentlighed ved den åndelige side af livet. Der er verdensførende evolutionsforskere, som er dybt kristne. Det er ikke ualmindeligt at forene de to ting.	74

	Når man arbejder med naturvidenskab, ved man, at det er <i>lidt</i> , man ved. Og meget af det, man tror man ved, er forkert. Jeg tror, vi nærmer os en større forståelse af verden gennem naturvidenskab. Men på den vej begår vi mange fejl. Mange ting ved vi ikke noget om, fx hvordan opstår liv? Ingen ved det. Ingen har kunnet genskabe liv. Der er plads til tro. Men hvad er tro? Hvad er gud? Det kan sagtens være energi, vi ikke kender. Måske en guddommelig gnist. Jeg er åben over for det.	74
	Du ser tro i hele verden. Og hvis det havde skadelig eller neutral virkning på mennesker, ville mennesker have selekteret troen fra. Ergo er konklusionen: Tro har en positiv effekt. Det er godt for mennesker at tro. Du taber noget som menneske ved kun at se verden dybt rationelt. Der skal andet til for at vinde lykke og velvære. Troen er et godt middel for at opnå balance som menneske.	74
	Tro forbinder jeg mest med kristendom. Jeg er opdraget i et samfund, hvor kristendom gennemsyrrer en høj grad af moralen og lovgivningen i samfundet. Kigger jeg på tro og det guddommelige, ser jeg det som den samme ting – samme gud som vi dyrker på forskellig vis. Kristendom er ikke den eneste rigtige måde at tro på. Men jeg valgte kristendommen. Jeg lod mig døbe som 33 årig.	74
	Sammenhæng, inspiration og hjem.	76

Om folkekirken		
Fra 4.3: Kirken og præsten skaber sammenhæng og sammenhængskraft i lokalsamfundet		
	Når vi er i felten i udlandet, er vi i en fremmed kultur, hvor feltpræsten naturligt kommer til at repræsentere et lille stykke Danmark – et lille stykke fædreland. Et asyl, hvor man i princippet lægger sine våben fra sig og samles i det fællesskab, der i hverdagen synligt kommer til udtryk igennem soldaternes kammeratskab, hjælpsomhed, tillid og loyalitet.	-
	Sammenhæng mellem generationer.	1
	Fællesskab – jeg tænker meget i lokalsamfund men også menighed. Og på tværs af menigheder. Præsten findes alle steder og knytter os sammen.	1
	Mange steder er kirken foregangsmand for tiltag i de små sogne. Fordi kirken er ved at være en af de eneste, som har økonomi til at hive de større navne ind til foredrag mv.	5
	Sammenhængskraft – eksistentielt – noget der kan få et menneskeliv til at hænge sammen. Vi taler politik og forbrug osv. Praktik. Vi taler skyld, skam, sorg og alt det mørke, der ligger i menneskers mursten.	8
	Positivt at bringe historien med sig. De 1000vis af år hviler på mine skuldre.	9
	En historisk institution som har forbindelse til stort set alle områder i lokalsamfundet.	9
	Min oplevelse er, at det er almindeligt kendt, at vi har tavshedspligt, derfor kan man tale om ting, man ikke har lyst til at dele med andre.	11
	En præst skal have lyst til at være en slags brobygger – arbejde på sammenhængskraften i samfundet. Man bygger bro og er i berøring med alle generationer og alle typer situationer. Man kan være nøgleperson i det	13

	Jeg har været med til at lave arrangementer, hvor der ikke kom nogen. Jeg synes, folkekirken har et relevant budskab – men det er svært for mig at forstå, at folk ikke mener, det er relevant.	22
	Sammenhængskraft. Fælles referenceramme	25
	Kulturarv. Kulturbærer. En del af danskheden i ca. 1000 år. Har været med til at forme det danske samfund.	41
	Præsten som kulturperson i lokalsamfundet. Der er en meget positiv offentlig forventning til, at præsten kan sige noget, som er værd at lytte til i bredere offentlig sammenhæng. Bl.a. i aviser, foredrag og lokale debatter. Den del af præsterollen synes jeg er meget vigtig, fordi den har at gøre med en delvist officiel rolle som en myndighedsperson. Præsten træder frem med myndighed i kraft af embedet og personlig gennemslagskraft. Her ligger uudnyttede muligheder for mange præster. Og jeg ser det også i modsætning til, at præsten er blevet en omsorgsperson.	44
	Det er vigtigt, at kirken på landet kan være et fællesskabsrum, der hvor skolen er lukket. Folkekirken kan være debatforum eller eksperimentarium for, hvad der er vigtigt i vores liv. Og at vi har præster, der kan være med til at skabe samtale om, hvordan Kristus kan være meningsfuld i vores tid og på vores sted.	56
	En styrke for folkekirken er, at vi er så lokalt forankrede – nok mere end så mange andre. Vi er gode til at møde mennesker lokalt med evangeliet.	60
	Kirkegangen er ikke så god om søndagen, men lokalbefolkningen går meget op i at have en præst. "Vi har det med præsten som med lægen: Vi har brug for en, men håber ikke at få brug for ham." Det er vigtigt, at jeg er synlig i det lokale, deltage i loppemarked, tøndeslagning i hallen, medvirke i dillefant forestillingen og holde foredrag i husmoderforeninger. Jeg skal komme forbi og hilse og sige dav. Folk vil hellere møde mig til gudstjeneste i ældrecenteret end i kirken om søndagen. Sognet ville dø ud, hvis der ikke var en præst. Det er ikke gudstjenesten der giver fællesskab. Folkekirken er nærværets sidste bastion. Præsten er noget af det sidste, der er tilbage. Vi har bopælspligt – vi bor i sognet, og det betyder meget.	65
	Samtale. Det lyttende øre. En præst har en enormt undervurderet rolle i mange dele af det danske samfund. I mindre bysamfund kan præsten være den samlende kraft og initiere en masse gode projekter – ikke bare i kirkelig forstand.	70
	Præsten giver sammenhængskraft i lokalsamfundet. Så længe præsten er der, er der nogen der lytter. Præsten er landets sidste skanse.	70
	Folkekirken binder os sammen. Vi er alle rundet af de kulturkristne værdier.	71
	Her i sognet er der stor mangfoldighed. Nogle med mange penge og nogle med få penge. De taler ikke så meget sammen – de bor på forskellige planeter. De skal møde hinanden, og det er Gud, der kan nedrive skel og grænser mellem folk og få dem til at tale <u>sammen</u> i stedet for <u>om</u> hinanden.	72

Om folkekirken		
Fra 4.4: Organisationen – tung, lidt støvet, lidt besværlig, mangler retning og kommunikation. Lefler for medlemmerne?		
	En lidt træt organisation, der ikke helt har føling med, hvad dens medlemmer tænker og tror. Folkekirken har et uforløst potentiale til at fortælle om menneskers eksistens.	15
	Supertanker – et kirkeskib der skal have meldinger fra maskinrummet lang tid i forvejen, før vi kan lægge kursen om.	17
	Vi har organiseret eller uorganiseret anarki.	20
	En kæmpe organisation der er svær at flytte – men mulig.	31
	Folkekirkens ledelseshierarki er en mystisk størrelse. En gammeldags linjeorganisation med kirkeminister, bisper osv. ved siden af de folkevalgte menighedsråd, som er arbejdsgiver for øvrige medarbejdere. Det er jo også en udfordring at få de forskellige – også holdningsmæssige – organisationer til at arbejde sammen.	41
	Mange aktiviteter i kirkerne kører udover sidste salgsdato. Små klublignende aktiviteter med foredrag om bl.a. litteratur. Eller dyre koncerter. Det kan i princippet være godt nok, men ift., at der ofte kun er 10-20 deltagere, er de vanvittigt dyre. Man må spørge sig selv, om det skal blive ved med at køre. Man kunne indføre entre og se, om folk er interesseret eller ej. Ellers find noget der virker. Jeg har selv været ude til arrangementer, som har overlevet sig selv. Der mangler én der skærer igennem. Jeg tror mere på medarbejdere, der tør være enere som præster og som menighedsrådsmedlemmer. Folk der tør sige "fuck". Det er dem, der tør! Vi har brug for en Preben Elkjær og en Zlatan Ibrahimović, som slår hul i de rutiner og den konfliktskyhed, som trives i folkekirken. Folk der skærer igennem og vender tingene på hovedet.	44
	Det er et tveægget sværd, at alt betales over kirkeskatten – alt er vedligeholdt. Der indfinder sig selvfølgelighed og magelighed – det er som at slå i en dyne. Uanset om en kirke vil købe lysekroner eller gennemføre et arrangement, burde de selv finansiere halvdelen, for så bliver de rette tiltag prioriteret.	44
	Jeg opfatter mig ikke som ansat i folkekirken. Mit tilknytningspunkt er sognene. For mig er det den lokale menighed, mit hjerte banker for. Folkekirken som organisation har noget støvet over sig, som jeg kan stå inde for som sognepræst. Det er mit hjerteblod. Man har prøvet at brande folkekirken med eget logo. Hvis man gør det til et firma, duer det ikke. Det kan man med Vestas – ikke med folkekirken.	54
	Danskernes viden om folkekirken og kristendommen er også præget af fordomme og støvet image. Svært at sælge.	54
	Grå og kedelig.	57
	Krise. Vi står i et vadested, hvor vi skal beslutte os for en vej, for vi mangler retning. Men krise er også positivt, for en krise giver udvikling. Hvor stor en stemme skal folkeligheden have?	58
	Det er vigtigt, at vi ved, hvad folkekirken står for. Det er uklart for mine børn. Hvorfor forklarer folkekirken fx ikke, hvad næstekærlighed er? Folkekirken burde få sine værdier bragt længere ud og gøre folkekirken til en naturlig del af børnene liv. Folkekirken har glemt at fortælle historien.	66

	Den teologiske udfordring er uklarheden om, hvad kirken mener og står for. Det er vigtigt, at folkekirken som institution bliver mere klar. Jeg kender flere, som læser teologi, men som fravælger kirken, fordi den er for uklar med, hvad den står for.	68
	Folkekirken er i nogen grad ude af trit med det eksisterende samfund. Jeg tror, der er et kæmpe behov for kirken, som ikke er erkendt af mange mennesker. Vi har et samfund med mange psykiske problemer, stress og så mange valg. Der er brug for et sted som folkekirken. Og brug for præster. Men de formår – ja at gøre en gerning – men jeg tror, man kunne gøre mere og andet for at berettiggøre og vise sin eksistens og gøre det attraktivt for almindelige mennesker at komme der. Jeg tænker ikke på events – jeg tror, at kirken som institution på mange måder forbindes med noget negativt. Det er det, der er problemet, og det er historisk betinget. Mange danskere forbinder kristendommen med noget negativt. Det er vigtigt, at man som kristen og præst gør opmærksom på sig selv uden for kirken. Så skal det nok give kirken en anden tiltrækningskraft i dag. Det skal foregå uden for kirken og med ønsket om at praktisere næstekærlighed snarere end at prædike. Mange er allergiske over for det belærende – at prædike. Det kan ændres ved, at man viser sig selv som eksempler på, hvordan man opfører sig og gør af nyttige gerninger. Hvis man gør det og synliggør det, tror jeg, det vil kunne ændre nogle menneskers holdning til folkekirken	74
	En bøvlet organisationsmodel men den bedste missionsmodel vi har. Vi kunne droppe Kirkeministeriet. Jeg håber vi bliver uafhængige – vi er de eneste i verden, der ikke styrer vores eget liv	77

5 Hvad falder dig umiddelbart ind, når jeg siger "teologistudiet"?

Usædvanlig stor enighed om, at det er en af livets bedste beslutninger at læse teologi.

- 5.1 Danner dig som menneske. Livsoplysning, rødder, variation, fordybelse, refleksion, eksistens – og et godt studiemiljø
- 5.2. Ikke nødvendigvis for at blive præst
- 5.3 Citater fra respondenterne som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

5.1 Danner dig som menneske. Livsoplysning, rødder, variation, fordybelse, refleksion, eksistens – og et godt studiemiljø

Mange respondenter omtaler teologistudiet som verdens sjoveste og et stort privilegium at have fået mulighed for at gennemføre. Der er udbredt enighed om, at det er et fantastisk studium, som man burde fortælle unge mennesker meget mere om. Et utroligt bredt, dybt, tværvidenskabeligt, litterært, historisk og filosofisk studium som giver dig menneskelig dannelse og livsoplysning.

Mange fremhæver fordybelsen, refleksionen og diskussionerne om livets store spørgsmål, herunder etik og eksistens. Og man studerer religion, sprog, antropologi, kommunikation og ledelse. Samtidig er det et varieret studium med et rigtig godt studiemiljø med socialt sammenhold, gode undervisere og et godt samarbejde mellem studerende og undervisere. Det er dog også et svært studium, hvor især sprogfagene indebærer udfordringer for nogle.

Spørger man respondenterne, om de mener der mangler noget i studiet, siger et flertal nej. Man vil gerne bevare studiet og ikke indføre nye områder, hvis det er på bekostning af de eksisterende. Nogle respondenter efterlyser dog bedre mulighed for praktikophold, medens andre mener, at det absolut ikke skal ske, fordi studiet skal bevares rent akademisk og konfessionsfrit og at det således ikke bør være en "præsteuddannelse". Læs mere herom i afsnit 15.1.

Flere nævner det omfattende frafald på studierne, som denne analyse ikke har mulighed for at forklare. Læs dog nogle observationer i afsnit 10.3.

5.2 Ikke nødvendigvis for at blive præst

Enkelte respondenter vidste, de ville være præster, da de startede på teologistudiet, heraf anfører nogle, at det var et kald, medens andre ofte har mødt en eller flere gode præster i kirken, familien eller omgangskredsen. Der er ingen tvivl om, at præster er en af de mest effektive rekrutteringskanaler – læs mere herom i afsnit 12.2.

Det typiske billede er, at man først træffer beslutningen om at blive præst undervejs i studiet – nogle faktisk først da de tog på pastoralseminariet for at finde ud af, hvordan det mon er at være præst.

Respondenter på bl.a. Menighedsfakultetet og Dansk Bibel Institut mv. mener, at studerende her i overvejende grad fra starten er overbeviste om, at de skal være præster.

”

Du får et studium, hvor indholdet er større end dine egne ambitioner. Du får et univers med filosofi, åndshistorier, bibelske historier og verdenshistorie, som kan smække dørene op for dig.

”

En smeltedigel som er fantastisk at være en del af. Al den viden og oplysning! Hele den verden der åbner sig for en. Samspil med lærere og studerende. Man er nødt til at stå på tå. Det nørdede sprog. De største emner om eksistens, liv og død. Det er fantastisk og vigtigt. For dem, der skal ud, skal kunne mere end deres fadervor.

”

Jeg skulle absolut ikke være præst, da jeg valgte studiet. Men det fangede mine interesser. Jeg havde selv mange fordomme til præster og dem der studerede teologi. Og de blev stille og roligt udryddet under studiet. "OK hvis han kan blive præst, så kan jeg også!"

5.3 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

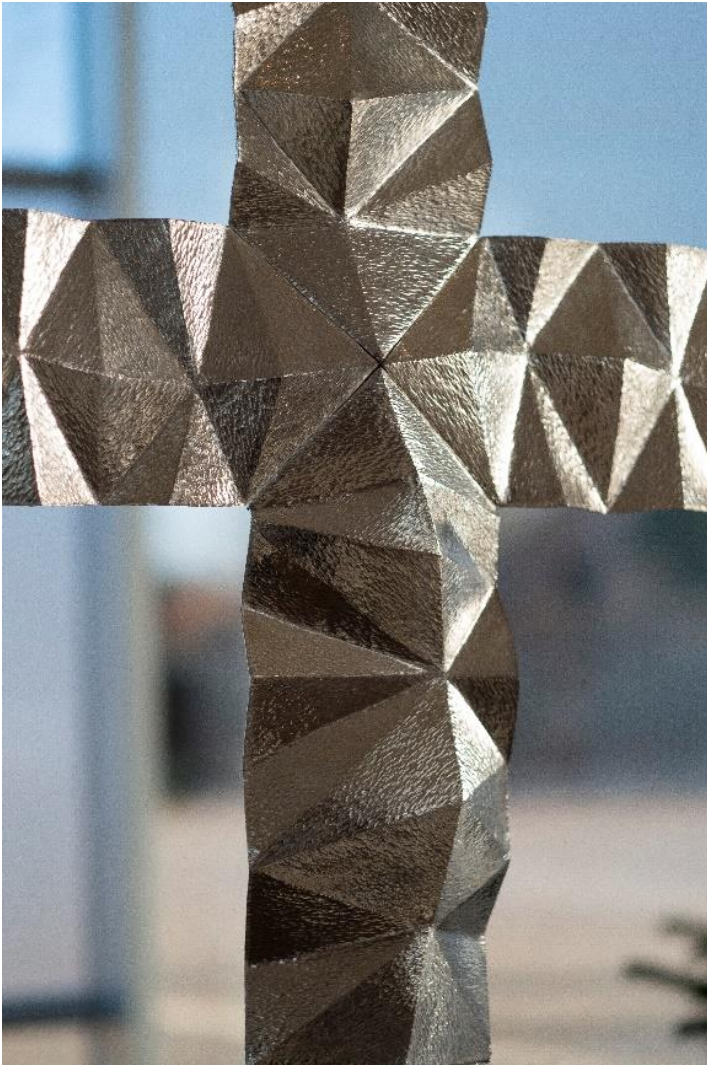
Om teologistudiet		
Fra 5.1: Danner dig som menneske. Livsoplysning, rødder, variation, fordybelse, refleksion, eksistens – og et godt studiemiljø		
	Det fremmeste studium fyldt med visdom og historie. Jeg har ikke foretaget mig noget bedre valg end at melde mig ind på teologi. Nogle knækker muligvis nakken på sprogene, men det gælder om at være vedholdende.	-
	Teologistudiet er betydningsfuldt, mangesidigt og udfordrende. Du får muligheden for at gå i de retninger, du har lyst til, så der er rum til fordybelse i det, der interesserer dig. Jeg var rigtig glad for de teologiske diskussioner og den faglige spændvidde.	-
	Teologistudiet er en legeplads, hvor du kan finde ud af, hvad det vil sige at være til som menneske. Et sted, hvor man får lov til at blive den, man er. Modnes. Hvad det vil sige at være til sammen med andre mennesker og sammen med Gud.	-
	Det er det studium, du kan suge mest livsnæring af. Og finde ud af, hvad det der med Gud er for noget. Der er en uendelighed indbygget i studiet, hvor de største spørgsmål kan rejses – de allerstørste spørgsmål i menneskelivet.	-
	Man lærer at kende sin tid og ser det samfund, vi agerer i.	2
	Rolls-Royce inden for studier. Klassisk dannende. Filosofi, sprog. Tilbage til kilderne. En kvalitetsuddannelse. Det borger for kvalitet. Og lang tradition. Det første universitet i landet. Du står på ryggen af mange generationers tanker om Gud.	2
	Man får lov til at tage stilling til etiske problemstillinger. Man bliver etisk skolet. Får et syn på mennesket. Når man taler om Gud taler man også pr. automatik om mennesket – det kan man ikke undgå.	2
	Du får mange kompetencer, fordi studiet er alsidigt med sprog, historie, kultur og dannelse mv.	5
	Inspirerende undervisere. Godt studiemiljø. Den fedeste fredagsbar – og det er ikke en gang løgn.	5
	På studiet får du venner for livet. For man kan ikke diskutere liv, død, tro osv., uden at du kommer ind på livet af folk – og vender tilbage til dem.	5
	Spændende. Et område som er interessant. På en gang nørdet fagligt men også personligt interessant, fordi det angår mig selv. Der er faglighed og personlighed. Og det er rigtig spændende.	6
	Det har været lykken at få lov til at læse teologi i Århus. Spændende og samfundsrelevant.	7
	Meget omfattende. Sprog, historie og filosofi skal bringes sammen i en højere enhed. Et gammelt studie. Man skal igennem meget for at være up to date – 2000 år!	9
	Verdens sjoveste fordi det handler om livet. Man starter med at skulle forholde sig meget kritisk til det hele. Biblen bliver trevlet op. Man arbejder bl.a. med religionskritik. Man lærer sig at forholde sig kritisk. Det er ikke så fromt og fint.	9

	Et fag som er kulturbærende og kulturskabende.	10
	Mulighed for at fordybe sig i de ting man selv vil.	11
	Jeg kender ikke noget studium, der indeholder så mange forskellige emneområder – sprog, filosofi, etik, tekstanalyse og fortolkning. Historie.	12
	Fællesskabet er rigtig godt. Der er folk jeg stadig ser fra 1992.	14
	Hårdt arbejde. Disciplin! Jeg har ikke noget sprogøre. Det var svært med hebraisk, græsk og latin. Det blev et disciplinært foretagende for mig. Der skulle terpes!	14
	Meget positivt. For mig var studiet en meget god tid, hvor jeg kunne fordybe mig og sætte mig ind i områder, jeg ikke anede havde min interesse. Og som jeg har brug for som præst. Embedet er sammenvævet meget mere med andre ting, end jeg havde forestillet mig.	15
	Teologi er et centralt fag – det er historisk og aktuelt for at forstå sammenhængen i det enkelte menneskes liv, og det der foregår i verden. Det har vist sig gennem 30 år – vi troede vi gik til en mere sekulariseret verden. I dag har vi en eksplosion i interesse for religion. Men det går uden om de traditionelle organisationer. Der er kun en lille interesse for institutioner. Derfor er det vigtigt at mange læser teologi – for at de kan forstå, hvad der foregår i verden og mellem mennesker.	15
	Horisontudvidelse, dannelse, fordybelse	17
	En smeltedigel som det er fantastisk at være en del af. Al den viden og oplysning! Hele den verden der åbner sig for en. Samspil med lærere og studerende. Man er nødt til at stå på tå. Det nørdede sprog. De største emner om eksistens, liv og død. Det er fantastisk og vigtigt. For dem, der skal ud, skal kunne mere end deres fadervor.	18
	Spændende fag. Eksistentiel øjenåbner, livsspørgsmål, fortolkning	20
	Man bliver taget godt hånd om. De to første semestre på universitetet var overvældende og spændende. Vi fik hjælp bl.a. i instruktionstimer med ældre studerende, tutorer og gennem gruppearbejde og etablering af studiegrupper.	21
	Rigtig spændende studium. Lærer noget om mange forskellige ting. Etik, filosofi, kirkesociologi, fortolkning og en masse sprog. Man får en bred viden	22
	Sociale arrangementer. Foredrag. Teologisk forening. Fredagsbar	22
	Det mest spændende fantastiske studie, der findes. Sprogligt, filosofisk og historisk. Giver dybder og indsigter i et samfund, hvor der altid spørges efter nytte. Studiet er alment dannende. Giver mulighed for mange job.	23
	Det var nogle af de åndeligt set bedste år i mit liv. Fordybelse – åndshistorier, dogmer, filosofi. Det var et udsøgt privilegium at kunne fordybe mig. Og interessen efter mere blev større. Hver uge læser jeg teologi. Det er noget, jeg ikke kan undvære. En åndelig sult, der bliver ved med at være der	24
	Det teologiske studium er verdens bedste studium.	24
	Det er en gave at søge efter den åndelige sandhed. At give sig i kast med det.	24
	Vi har mod til at stå ved nogle af de evigt gyldige spørgsmål.	25
	Det gik op for mig, at der var et raffineret filosofisk indhold i studiet. Løgstrup er fantastisk.	27

	Stor fascination. Masser af glæde. Masser af kampe – intellektuelt udfordrende kampe – særdeles positivt. Brydetag med tilværelsens gåder.	29
	En dejlig epoke i mit liv. En frihed til at beskæftige sig med det vigtigste fag i verden. Få lov til af beskæftige mig med min helt store interesse. Og samtidig have det sjovt og festligt med venner. En god tid!	30
	Et helt vildt spændende studie hvor jeg aktivt bruger meget af det, jeg har lært. KANT osv. Det giver mening at have den viden og ballast, men det kræver noget at tilegne sig den.	31
	Langt, tungt og hårdt. Især når man er ordblind. Man skal <i>ville</i> det, og vide hvad man skal på den anden side, før det giver mening	31
	Et rigtig godt og solidt studium som giver kandidater en masse god mening. Det er et totalt fedt studium.	33
	Fantastisk – det bedste, mest mangfoldige og alsidige studium.	34
	Godt, gedigent fag. Den store fordybelse skaber solid faglig baggrund for præstearbejdet og beslægtede opgaver. Grundighed, høj kvalitet. Langt fra præstearbejde. Meget teologisk. Der er langt fra hebraisk til spaghettigudstjeneste.	35
	Verdens bedste studium. Hvis du overvejer noget humanistisk, får du ingen studier, der er bredere end det.	36
	Det er bare enormt spændende. Filosofi, sprog, de største som i livet. Hvorfor er vi her?	38
	Jeg læste også teologi for at få svar på noget at det, jeg ikke kunne finde ud af.	39
	Der er stor faglig bredde og dybde på brudflader i studiet. Der er meget, man skal blive god til, der er ikke en eneste del af menneskets eksistens, som man ikke kommer ind på. De studerende lærer mange ting – de kommer i kontakt med de dybe lag i historien. De får en viden om den menneskelige eksistens, som de færreste har.	40
	Den mest alsidige universitetsuddannelse der findes.	42
	Mange 1000 siders læsning men også et fantastisk miljø hvor man flytter sig på rigtig mange måder. Jeg startede på studiet, fordi jeg selv havde mange spørgsmål. Giver det mening som et moderne oplyst og videnskabeligt menneske at tro på en Gud? Selvom man måske vil sige "Ja, det giver mening for mig", bliver man også nødt til at formulere: "Hvordan og hvorfor?". Mange er optaget af noget, der ikke kan forklares – noget der ligger uden for videnskabens verden. Hvis du fx siger "tro, håb og kærlighed", er de videnskabelige forklaringer ikke rigtig interessante. Det kan selv Ateistisk Selskab være enig i.	43
	På studiet er der en dannelse, som er væsentlig at have med sig. I præstejobbet deler man ud af det gods, man har fået gennem uddannelsen.	53
	Et godt studium som helt klart har meget at byde på, og som mange, når de får smag for det, rummer utroligt meget. Men studiet har måske også et imageproblem – måske støvet og gammeldags. Men det er også et bredt klassisk dannende studium. Det giver viden og baggrund og dannelse, som kan bruges meget bredt.	54
	Studiet er pragtfuldt. Man får en mangfoldighed af fag – og man kan dygtiggøre sig i voldsomt interessante, relevante, kulturbærende fag.	56

	Jeg kunne tænke mig at lære mere om religion. Jeg syntes det var fascinerende, at folk kunne tro. Men jeg faldt selv i fælden. Min kæreste læste religionsvidenskab, men det var et fattigt studium. Jeg ville hellere i bund med noget. Og kristendommen var spændende at gå i dybden med.	57
	Du skal virkelig være sløv, hvis du ikke kan komme igennem et universitetsstudium. Og på pastoralseminariet skal du kun være der i 80% af tiden. Jeg synes, det er mærkeligt, at seminariet ikke må give eleverne skudsmål. Eller sige til andre hvem der er den bedste kandidat i år. De må ikke omtale os positivt eller negativt for andre.	57
	Levende. Vidtfavnende. Muligheder. Jeg har været meget glad for at læse teologi.	58
	En helt vidunderlig tid. Jeg var meget, meget glad for årene og studiet, hvor det meste gav mening. Et godt studiemiljø. En fantastisk specialeproces.	60
	Et dybt og inspirerende studium. Meget spændende! Det er det mest alment dannende studium, man kan vælge med bl.a. filosofi, historie og overblik over den europæiske kirkehistorie.	62
	Et gammelagtigt men også et relativt bredt, frit og mulighedsrigt studium som masser af unge kan have stor fornøjelse af til en lang række ting. De får alle mulige job muligheder. Bl.a. kunstnere, musikere og forfattere læser teologi for at se, hvad de har med at gøre.	63
	Mulighed for at stifte bekendtskab med mange fagfelter. Man får mange fagkompetencer fx som præst. Og at blive klogere på spørgsmål om Gud og livets mening.	64
	Et spændende studium som man på mange måder selv kan være med til at præge – hvad man ønsker at fokusere på. Spændende men også krævende med sprog, historie osv.	68
	Studiet gav mig stor erkendelse og et dybt indblik i kirke- og europæisk kirkehistorie. Jeg fik udblik til andre samfundsområder end det kirkelige. En meget akademisk kultur, hvor jeg elskede diskurser og at gå så skarpt til emnerne som muligt. Det var som en fægtekamp eller som i en arena, hvor der ikke var plads til drøvtyggende samtaler – man blev klogere på sig selv.	72
	Akademisk, tørt.	73
	Fryd og en uendelig rigdom af visdom. Og sjove, dygtige lærere og medstuderende	75
	Du får et studium, hvor indholdet er større end dine egne ambitioner. Du får et univers med filosofi, åndshistorier, bibelske historier og verdenshistorie, som kan smække dørene op for dig.	75
	Fordybelse og tid til at dykke ned i tingene – i livets dybere sammenhænge.	76
	Det er et af de mest udfordrende studier, vi har – sprog, kultur, religion, kirke. Et studium der samler flest fag på tværs.	76
	Tal studiet op som et akademisk studium. Hold den akademiske fane højt hævet. Men vi skal også sælge studiet som andet og mere – det kan føre til andet end en præst. Det skal I sætte lys på. Man får kompetencer, viden og refleksioner, som retter sig mod andre erhverv.	76

Om teologistudiet		
Fra 5.2 Ikke nødvendigvis for at blive præst		
	Mange ved ikke, om de vil være præst, når de begynder at læse teologi. Jeg var fascineret af studiet. En del af samfundet og sammenhængskraften. Og der var noget spændende ved en gammel tradition som kirken. Det var først ren interesse for faget. Ikke et religiøst kald.	-
	Først oppe i 20erne begyndte jeg at læse. Det voksede langsomt under studiet - der vidste jeg ikke, jeg skulle være præst. Det var ikke min målsætning med at læse teologi.	6
	Mange der læser teologi kan ikke drømme om at blive præst. Sig ikke "bliv præst". Men sig "læs teologi" med filosofi, etik og dybde. Det finder du ikke bedre andre steder end i teologien.	8
	Læg vægt på det menneskelige aspekt ved at læse teologi. Sociologi og psykologi osv. Jeg tror, at alle de fag er på vej tilbage i manges bevidsthed. Samfundet går væk fra væksttanken – mere fokus på værdi, der ligger mennesker nærmere.	8
	Jeg læste teologi, bl.a. fordi jeg havde læst Søren Kierkegaard. Jeg valgte ikke studiet, fordi jeg vidste, jeg ville være præst. Studiet skal modne én – vi skal ikke trække folk derhen. Men i slutningen af studiet var jeg ikke i tvivl om, at jeg skulle være præst.	24
	Jeg skulle absolut ikke være præst, da jeg valgte studiet. Men det fangede mine interesser. Jeg havde selv mange fordomme til præster og dem der studerede teologi. Og de blev stille og roligt udryddet under studiet. "OK hvis han kan blive præst, så kan jeg også!"	43
	Jeg læste ikke teologi for at blive præst. Men blev fanget af det. Man kan læse teologi i mange år uden at tro. Men hvis man mener, kristendom er humbug, er studiet hårdt. Jeg var afventende over for, hvordan det ville være at blive præst.	54
	Der er nogle, der ikke læser for at blive præster. Men det handler om at komme over den lille barriere, fordi det giver mening. Men der er forbandet meget, du skal lære.	63

6 Hvilke opgaver er de vigtigste for en præst?

- 6.1 Forkynde og formidle Evangeliet og forvalte liturgien. Sjælesorg. Tilstedeværelse og nærvær
- 6.2. Præsten har med livet at gøre – er en livsoversætter, som giver livsmod. Giver et større perspektiv på tilværelsen
- 6.3 At lytte, kommunikere og være åben og fordomsfri. Præsten skal være hjælpsom og kærlig – en medvandrer for mennesker, også når livet er svært. Præsten skal også være et godt eksempel for andre mennesker
- 6.4 Citater fra respondenterne som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

”

En præst er et menneske, der er sat i virkelighedens verden med tydning af tilværelsen og budskab om at kærligheden overvinder alt.

”

En præst skal bruge enhver lejlighed til at forkynde Kristus, så hjertet banker både i præsten og hos dem, der lytter. Formidle Jesus med glæde og begejstring. Få folk til at være glade for Jesus. En præst skal være i nær kontakt med Jesus, ellers har han ikke noget at komme med.

6.1 Hvilke opgaver er de vigtigste for en præst?

Forkynde og formidle Evangeliet og forvalte liturgien. Sjælesorg. Tilstedeværelse og nærvær.

At formidle forkyndelsen i ord og gerning opfattes utvetydigt som helt centralt i præstens gerning, både gennem de kirkelige handlinger og i de mange andre samtaler, opgaver og gøremål, præsten har i sin hverdag.

Forkyndelsen betragtes som et glædesbudskab, der giver trøst og livsmod. Og det er vigtigt, at en præst er til stede, nærværende og står til rådighed, uanset tidspunkt og uanset hvilken livssituation mennesker står i både glæde og sorg – det er der jo ingen andre ”offentlige institutioner”, der gør. ”Vi slår armene ud, når andre vender ryggen til og går hjem.”

Præsten skal formå at forklare kristendommen meningsfuldt i en moderne og vedkommende sammenhæng. Og være til stede i andres liv som kvalificerende stemme i forhold til smerte, glæde, tro, død og fødsel. Vel at mærke ikke blot med ord men også i deres gerning.

”

Forkyndelse. Mission. Kommunikere et gammelt og eviggyldigt budskab. Min opgave at få det kilet ind i alle mulige situationer.

Formidle. Giv andre mennesker livsvisdom.

De skal gerne få øje på en person, der giver indsigter. Jeg skal ikke være belærende men give kvalificerede bud, som folk kan tage med sig hjem.

”

At forkynde evangeliet. Og at lyde evangeliet. De ting, jeg bevæger mig i, kræver at jeg lever som et rigtigt og sandt menneske. Jeg synder også. Men jeg tager det liv på mig, som er mig givet. Målet i mit liv ligger ikke i, hvad jeg har defineret, men hvad Gud har defineret for mig.

”

En præst arbejder på, at Gudsriget bliver ægte synligt og bliver nærværende for dem, der kommer i kirken og bor i sognet. Bl.a. forkynde som Jesus siger. **Vi præster er kaldet til at gøre det samme som Jesus – undtagen at blive korsfæstet.**

Og præsten skal facilitere en gudstjeneste, så folk mærker, at her er de nær Gud og bliver bragt i relation til Gud.

6.2 Præsten har med livet at gøre – er en livsoversætter, som giver livsmod. Giver et større perspektiv på tilværelsen

Hvordan finder man gode forklaringer, trøstende ord og mening, når livet gør ondt? Hvem kan besvare livets store spørgsmål? Hvem tør og har tid til at tale med mennesker, når de har svære problemer i deres liv?

Præsten har en baggrund og et budskab, som giver mennesker mulighed for at forstå og komme videre i livet – præster kan give fornyet håb og livsmod. Og tager sig tid til at gøre det i en tid, hvor alt ellers bliver målt og vejet. Folkekirken er et frirum til samtale og refleksion også om de store spørgsmål og situationer i livet. Præster er altid parate, og de går ikke med stopur. En præst prioriterer, magter og tør tage brydetag med livets udfordringer og formår at gøre en forskel med tyding af livet.

”

Man går i dialog med andre mennesker om alle de store spørgsmål i livet.

”

Man skal være klar i spytet på prædikestolen. Kunne formidle. Ikke et foredrag. Ikke en intellektuel gymnastikøvelse. Vi skal sige et ord, som kan være en livsforvandler faktor – også når benene under os er smuttet væk.

”

En præst peger på et livsmod. Peger på, at der er noget ud over os selv. Måske Gud. Noget der peger ud på det, der er større end os selv. Jeg kan sammenfatte det i livsmod eller redskab.

”

Brydetag med livets mening. Tilværelsens gåder. Livets mening kan være svært at finde nogle gange. Netop der, hvor der spørges mest efter mening, giver det mening med den livsmynding, vi kommer med.

6.3 At lytte, kommunikere og være åben og fordomsfri. Præsten skal være hjælpsom og kærlig – en medvandrer for mennesker, også når livet er svært. Præsten skal også være et godt eksempel for andre mennesker

Det er udbredt blandt respondenterne, at man anser det som en væsentlig opgave at lytte og være i dialog med mennesker. Vi vil se senere i rapporten i afsnit 7.2, at evnen til at lytte også betragtes som en væsentlig kvalifikation for at være en god præst, fordi det sammen med gode kommunikationsevner er forudsætningen for sjælesorg og gode samtaler.

En god præst står til rådighed 24/7, er imødekomende for alle mennesker næsten uanset deres ærinde. Eftersom kærlighed er en væsentlig del af kristendommen, peger flere respondenter på, at præsten skal udvise fordomsfrihed og kærlighed, uanset hvilken baggrund og hvilken bagage et menneske møder op

med, hvilket harmonerer godt med folkekirkenes rummelighed, som så mange respondenter fremhævede i afsnit 4.1. I det hele taget mener mange, at præsten på alle måder bør være et godt eksempel til efterfølgelse.

”

Følgeskabet. At vandre med mennesker derhen hvor præsten selv har brug for at komme hver dag. Få dem til at se Kristus – og få Kristus' tilsagn om tilgivelse. Give dem trøst og opmuntring til at vandre videre. Og formidle det videre gennem ord, gerning og samtale. Min opgave er at hjælpe mennesker med at blive knyttet til Kristus. Tro på og tillid til Gud. Jeg skal ikke være socialrådgiver – det er der mange andre der er meget bedre til. Men jeg skal være rådgiver og hjælpe folk i deres åndelige vandring.

”

At forkynde – men med forkyndelsen følger også samtale. Lytte og være tilgængelig for alle sognebørn. En præst skal være det enkelte menneskes sidste bolværk. Man skal aldrig være ensom i et sogn, man skal altid kunne gå til præsten. Det er forfærdeligt at føle sig ensom, og det kan en præst afhjælpe ved forkyndelse og samtale.

”

Det er vigtigt at være klar over og acceptere, at en prædiken er mindre væsentligt. Det, vi kan se os selv i og kan bruge i dag, er den gode gerning. Og næstekærligheden som der er så meget brug for i vore dage. Så kommer folk til at forbinde det med kristendommen og præster. Dermed vil det også blive naturligt at komme ind i kristendommen og kirken igen. Man skal udøve den kristne gerning som præst.

6.4 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

Hvilke opgaver er de vigtigste for en præst?		
Fra 6.1: Forkynde og formidle Evangeliet og forvalte liturgien. Sjælesorg. Tilstedeværelse og nærvær		
	At fortælle om og formidle evangeliet. Fortælle historien om Gud osv.	1
	Forkyndelse. Mission. Kommunikere et gammelt og eviggyldigt budskab. Min opgave at få det kilet ind i alle mulige situationer. Formidle. Give andre mennesker livsvisdom. De skal gerne få øje på en person, der giver indsigter. Jeg skal ikke være belærende men give kvalificerede bud, som folk kan tage med sig hjem.	2
	Du skal stå til rådighed for mennesker på alle tidspunkter. Fordi det er et job, der passer på menneskeheden. Man dør ikke kun mellem 8-16.	2
	At forkynde evangeliet. Dét er kerneopgaven.	5
	At forkynde evangeliet. Eller forklare hvad kristendommen er i en moderne sammenhæng.	9
	Forkynde evangeliet på alle mulige måder.	12
	En præst er en "ritualmester". Man er med til at sætte en ramme. Fx begravelsessamtale. Døden. Rammen om dåben. Kærligheden til bryllupper. Vi får lov at sætte rammer. Vi har ord at byde ind med i overgangssituationer. Og vi er sat i verden for at forvalte dem.	12
	Forkynde evangeliet.	13
	En kommunikationsopgave. At fortælle andre det glade budskab som evangeliet er. At lave en ramme om menneskelivet som de kan bruge. Alle mennesker skal vide de er unikke, vigtige, umistelige.	15
	At forkynde evangeliet til mulig trøst og livsmod. Bringe det gode budskab videre – det er kerneopgaven.	17
	Invitation til at komme tæt på mennesker i glæde og sorg. Fortolkningsfælleskab. Bygge noget sammen. Få andre mennesker til at vokse, også som daglig leder som præst.	20
	Forkynde i al sin mangfoldighed. Men ordet forkynde – ordet er ikke sexet. Kald det i stedet "fortolkning", for det får ordet til at give mening. Den nutidige fortolkning. Tradition og fornyelse.	20
	At forkynde evangeliet.	21
	At forkynde evangeliet. Og at lyde evangeliet. De ting, jeg bevæger mig i, kræver at jeg lever som et rigtigt og sandt menneske. Jeg synder også. Men jeg tager det liv på mig, som er mig givet. Målet i mit liv ligger ikke i, hvad jeg har defineret, men hvad Gud har defineret for mig.	24
	En præst er en, jeg kan tale med om teologiske emner. Tros og diakonale emner. Som kan gå i dialog med mig som det troende, diakonale menneske, jeg er. En sparringspartner som kan udfordre mig, og jeg kan udfordre vedkommende. Og hvis jeg har brug for sjælesorg, kan jeg finde en, der kan bruges til det.	26
	Formidle evangeliet i ord og gerning – det sker på 100 måder – i al sin mangfoldighed og i de mange livssituationer, folk står i.	26
	Forkynder og sjælesørger. En af de få, der er med at udgøre sammenhængskraften i sognet.	28
	At bringe et budskab som er større end en selv.	29

	Forkyndelsen – det vil sige forkyndelsen i de talrige forkyndelsessituationer, der er i løbet af en dag.	29
	At være til stede i andres liv som kvalificerende stemme i forhold til smerte, glæde, tro, død og fødsel.	31
	En forkynder som står for den Gudstjenestelige handling hver søndag. Præsten formidler Bibelens budskaber for almindelige mennesker, forvalter de hellige ting, og er en del af lokalsamfundet.	32
	En præst skal bruge enhver lejlighed til at forkynde Kristus, så hjertet banker både i præsten og hos dem, der lytter. Formidle Jesus med glæde og begejstring. Få folk til at være glade for Jesus. En præst skal være i nær kontakt med Jesus, ellers har han ikke noget at komme med.	38
	En social medarbejder som også gennem diakoni og sjælesorg hjælper med til at forbedre folks levevilkår. Forbedre sjælesundheden. Der er meget i livet, man ikke kan måle eller kvantificere – og der får man hjælp af præster.	41
	Forkyndelse og sjælesorg/diakoni.	41
	At være forkynder. Og teamworke med menigheden. En præst er keyworker. Uddannet til noget specielt. Vigtigste opgave at gøre noget sammen med menigheden.	42
	Det daglige rugbrødsarbejde – gudstjenester, konfirmander, møder foredrag, begravelser og mange samtaler om stort og småt. Det jævne, daglige præstearbejde.	44
	At forkynde evangeliet. Forvalte sakramenter. Bidrage til troen i menigheden.	49
	At være synlig i kristendommen. Det betyder noget, at der går nogle rundt, som er kristne. Og forkyndelsen som ligger i gudstjenesten.	52
	Hovedopgaven er dialog på verdens præmisser. Hvordan formidler man kristendom for det moderne menneske, så det gør en forskel og giver mening?	53
	At bære budskabet frem om at Gud er i livet og verden. Gud som er kærlighed. Og selv som præst være aktiv medspiller i det budskab.	53
	Min vigtigste opgave er at forkynde evangeliet. At give kristendommen videre sammen med andre. Vigtigst er at holde gudstjeneste om søndagen. Og konfirmationer og dåb – interessere mig for de næste generationer	54
	At gøre kristendommen forståelig for danskerne. Det har vi ikke kunnet i de sidste 100 år.	57
	At kunne tale med mennesker. At gøre sig forståelig over for almindelige mennesker. Det er en central opgave at forkynde Kristus, så folk forstår det	57
	Hvis jeg var hellig: Forkyndelsen – men det ligger i gerningen så det behøver jeg ikke at sige. At være autentisk!	58
	En person i sorte klæder der gerne skulle inspirere og være der for hele sognet. Kere sig om hele sognet.	59
	Forkyndelsen hele tiden og i alle sammenhænge. Man skal være klar til at sætte Evangeliet i spil i forhold til det, ift. det, der er på færde. Når præster bliver modløse, er det fordi de mister forbindelsen til at være i pagt med de ord, de er sat til at forkynde.	60

	Evangeliets forkynder. Man skal passe på, at man ikke bare stiller op med paryk. Det er ikke for sjov, vi har kjole på; det er fordi, vi skal forkynde evangeliet. Vi skal ikke være for sjove og folkelige og stille op til hvad som helst som fx Zumba gudstjenester. Præstekjolen er en tjenestedragt, og du skal forkynde evangeliet. Men som præst er du også medborger og medmenneske. Og vi besøger dem, som ingen andre besøger – også de ensomme og ældre. Vi udfører meget usynligt arbejde, der ikke kan måles.	62
	Forkynde evangeliet i medvind og modvind og for unge og gamle – og vi skal også huske, at man ikke skal gøre alle mennesker glade. Det er en erhvervssygdom – specielt blandt kvindelige præster. Måske er mange lidt konfliktsyge, men man skal kunne lægge sig ud med andre.	62
	At være en god ambassadør for Guds ord og pege på Jesus.	64
	At forkynde Evangeliet og forvalte vores sakramenter i en luthersk kirke. Hvis man svigter der, kan man lige så godt kalde en præst for samtalepartner. Der er nogle, der ikke prioriterer forkyndelsen så meget, fordi der er så mange opgaver. Man forventer ofte at præsten gør meget. Men man kan ikke være generalist – man skal vægte hovedopgaven.	64
	Mit formelle svar er at forkynde evangeliet. Være det religiøse forbindelsesled mellem kristendommen og sognet. Men sognefolket betragter mig som forbindelsen til Gud. "Præsten sørger for forholdet til Vorherre. Død, dåb osv." Jeg skal kunne besvare spørgsmål. Fx spørger postbuddet om noget, der står i Bibelen, og jeg forventes at kunne svare.	65
	At forkynde og formidle Evangeliet – det kristne budskab. Og give mennesker håb.	68
	At møde folket med Evangeliet.	69
	Forvalter af værdier. Sjælesørger. Ritualforvalter og trosforkynder	71
	At være der for de mennesker, han skal være noget for – dem man er kaldet blandt. Dem der er syge, kede af det osv. Forkynde evangeliet.	71
	Vi skal tale kirken op. Mange bliver glade for det, præsten siger fx ifm. en begravelse, hvor man kan se, at præsten gør en forskel. På mit barns skole døde 7 forældre på kort tid. Jeg fik skolen til at få involveret den lokale præst som talte, tændte lys og sang. En præst kan gå ind i rum, som andre ikke kan håndtere. Sætte ord på tingene. Præster har nogle særlige egenskaber og er også gode til at tale om etik og den slags.	71
	En præst arbejder på at Gudsriget bliver ægte synligt og bliver nærværende for dem, der kommer i kirken og bor i sognet. Bl.a. forkynde som Jesus siger. Vi præster er kaldet til at gøre det samme som Jesus – undtagen at blive korsfæstet. Og præsten skal facilitere en Gudstjeneste, så folk mærker, at her er de nær Gud og bliver bragt i relation til Gud.	73
	En præst skal udøve – ikke at prædike – den kristne gerning. Være der for dem, der har brug for ham.	74
	Sjælesorg og forkyndelse. Være et medmenneske, der kan støtte og inspirere, og som folk kan tale med. Det er værd at dø for!	75
	At forkynde og udlægge Evangeliet. I kirken får man et ekstra blik på livet. Præstens fornemste opgave er, at der altid er mere at sige fx til dem der har mistet, dem der er i fængsel og dem der ligger på hospitalet. Mere at sige, end de umiddelbart kan sige sig selv. Det er en fornem	76

	opgave for præsten, og det giver den allerdybeste mening at være til stede i andre menneskers liv.	
--	--	--

Hvilke opgaver er de vigtigste for en præst?		
Fra 6.2: Præsten har med livet at gøre – er en livsoversætter, som giver livsmod. Giver et større perspektiv i tilværelsen		
	En præst er et menneske, der er sat i virkelighedens verden med en tydning af tilværelsen og budskabet om, at kærligheden overvinder alt.	-
	En af mine vigtigste opgaver som præst er at formidle livsmod til mennesker.	-
	Rent formelt er det at forkynde Guds ord. Vise i praksis at der er en livsmulighed. En ny chance i morgen når i dag er fucked up. Eller når jeg har mistet nogen og sidder i lort til halsen. Få folk til at se at med stor sandsynlighed står solen op i morgen.	4
	En præst peger på et livsmod. Peger på, at der er noget ud over os selv. Måske Gud. Noget der peger ud på det, der er større end os selv. Jeg kan sammenfatte det i livsmod eller redskab.	6
	At sætte mennesket ind i Guds store historie – som er hele eksistensens historie. Hvad er et menneske? Så man får større tanker om sit liv. Får sit liv udvidet.	8
	Meningsdanner. Jeg tænker at præstens/kirkens stemme er vigtig i et samfund, som bliver mere og mere konkurrencepræget. Evangeliets stemme: Alt er ikke, hvad du kan og skal være god til. Det er meget vigtigt!	11
	Man går i dialog med andre mennesker om alle de store spørgsmål i livet.	12
	Det vejledningsmæssige og forkyndelsesmæssige er også vigtigt men foregår på prædikestolen. At sige noget relevant. Man skal være klar i spyttet på prædikestolen. Kunne formidle. Ikke et foredrag. Ikke en intellektuel gymnastikøvelse. Vi skal sige et ord, som kan være en livsforvandler faktor – også når benene under os er smuttet væk.	14
	Autoritet, far, sjælesørger. Kan hjælpe når man har brug for det. Har perspektiver på livet som har værdi. En lærer. En der ved meget om vigtige ting. En der værner om traditionerne. Som forbinder os og giver os et fællesskab som vi kan samles omkring. Leder menigheden og højmessen.	21
	Brydetag med livets mening. Tilværelsens gåder. Livets mening kan være svær at finde nogle gange. Netop der, hvor der spørges mest efter mening, giver det mening med den livslydning, vi kommer med.	29
	Arbejde med eksistentielle spørgsmål – liv og død hvor ingen andre tør være der. Hvor man som præst kan rumme det, fordi man har teologien og troen. Jeg glæder mig virkelig til jobbet – men er også spændt.	58
	At sætte spørgsmålstegn ved hvordan man allerbedst i dag kan forkynde evangelium og være kirke sammen med andre mennesker.	72

Hvilke opgaver er de vigtigste for en præst?		
Fra 6.3: At lytte, kommunikere og være åben og fordomsfri. Præsten skal være hjælpsom og kærlig – en medvandrer for mennesker, også når livet er svært. Præsten skal også være et godt eksempel for andre mennesker		
	Jeg kom til at holde af narkomanen og alkoholikeren, den hjemløse og den ensomme. Ingen andre taler deres sag. Vi forholder os til folk i øjenhøjde, også selvom de ligger ned. Det kræver bare, at man bøjer sig lidt mere.	-
	Jeg er medvandrer. Jeg vandrer for eksempel sammen med et menneske i sorg. Man kan ikke fjerne sorgen, men man kan gå med i den smerte, der er – eller i den glæde der er, som bliver dobbelt så stor, når man kan fortælle det til et andet menneske.	-
	At ville stå ved siden af det andet menneske uanset hvem den anden er. At ville stille op i det menneskes liv uanset om det er en muslim eller hindu. Stille op i menneskelivet. Der smelter teologi og antropologi sammen. Det, der har med menneskelivet at gøre, har også med Gud at gøre. Vi bliver alle nødt til på et tidspunkt at forholde os til Gud og tro osv. At ville være der sammen med et andet menneske.	3
	En tjener – en hjælper for det menneske, man møder.	4
	Noget af det vigtigste i jobbet er at kunne lytte til folk, være nærværende. Og have forståelse for, at når lille Ib er urolig i konfirmandtimerne, er det ikke fordi han er en dårlig dreng. Men at han måske har dårlige forhold derhjemme, som han har behov for, at en snakker med ham om.	5
	At udvise kærlighed.	7
	Følgeskabet. At vandre med mennesker derhen hvor præsten selv har brug for at komme hver dag. Få dem til at se Kristus – og få Kristus' tilsagn om tilgivelse. Give dem trøst og opmuntring til at vandre videre. Og formidle det videre gennem ord, gerning og samtale. Min opgave er at hjælpe mennesker med at blive knyttet til Kristus. Tro på og tillid til Gud. Jeg skal ikke være socialrådgiver – det er der mange andre der er meget bedre til. Men jeg skal være rådgiver og hjælpe folk i deres åndelige vandring.	14
	At kunne lytte. I bred forstand. Lytte til det enkelte menneske. Og kunne sætte sig ind i hvad teksterne fortæller. Og at kunne formidle det.	15
	At forkynde – men med forkyndelsen følger også samtale. Lytte og være tilgængelig for alle sognebørn. En præst skal være det enkelte menneskes sidste bolværk. Man skal aldrig være ensom i et sogn, man skal altid kunne gå til præsten. Det er forfærdeligt at føle sig ensom, og det kan en præst afhjælpe ved forkyndelse og samtale.	70
	Den uforpligtende og udtømmende samtale.	70
	At lytte.	71
	En person der vil ændre det godt. Og ønsker at gøre en forskel. Ift. andre erhverv i samfundet. Præster gør en uselvisk forskel for andre.	74
	Det er vigtigt at være klar over og acceptere, at en prædiken er mindre væsentligt. Det, vi kan se os selv i og kan bruge i dag, er den gode gerning. Og næstekærligheden som der er så meget brug for i vore dage. Så kommer folk til at forbinde det med kristendommen og præster.	74

	Dermed vil det også blive naturligt at komme ind i kristendommen og kirken igen. Man skal udøve den kristne gerning som præst.	
--	--	--

”

Jeg kom til at holde af narkomanen og alkoholikeren, den hjemløse og den ensomme. Ingen andre taler deres sag. Vi forholder os til folk i øjenhøjde, også selvom de ligger ned. Det kræver bare, at man bøjer sig lidt mere. Det giver åndelig motion at bøje sig ned.

7 Hvilke kvalifikationer og menneskelige egenskaber er de vigtigste at besidde som præst?

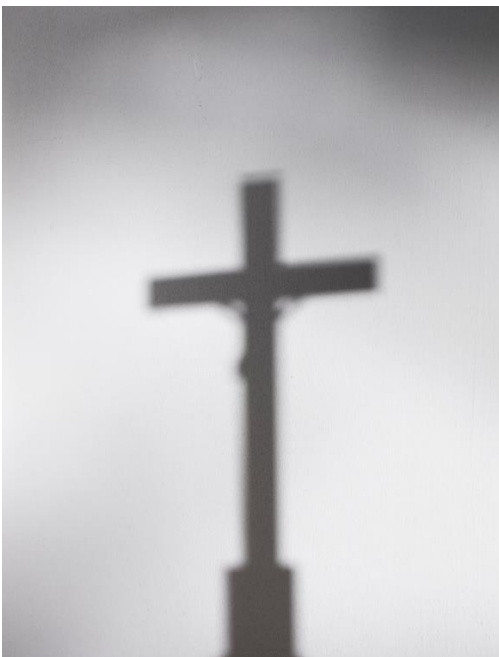
- 7.1 Et godt hoved og hjertet på rette sted. Høj teologisk faglighed. Empati, medmenneskelighed, tilstedeværelse, nærvær, ønske at gøre en forskel
- 7.2 Lytte, kommunikere, være åben, rummelig, lidenskabelig, passioneret, reflekterende, ydmyg, nysgerrig, troværdig. Have menneskelig bund
- 7.3 Enkelte observationer
 - Tro
 - Teamwork, samarbejds- og ledelsesevner
 - Evne at administrere friheden
 - Selvstændighed. Ben i næsen – hvile i sig selv
 - Forandringsparat
- 7.4 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

7.1 Et godt hoved og hjertet på rette sted. Høj teologisk faglighed. Empati, medmenneskelighed, tilstedeværelse, nærvær, ønske at gøre en forskel

Her betoner respondenterne både intellektuelle kvalifikationer og menneskelige egenskaber. Som præst skal man have en faglig dybde, stor viden og forstand, så man kan svare på livets store spørgsmål. Mindst lige så vigtigt er det imidlertid, at man som præst besidder nogle grundlæggende positive menneskelige holdninger og egenskaber, hvor man har lyst og vilje til at hjælpe andre mennesker. Som vi har set tidligere i analysen, går ord som nærvær og at gøre en forskel igen også i dette afsnit.

”

Et godt hoved er vigtigt. Og sans for at bevæge sig mellem mennesker. Fx sans for at leve sig ind i en situation ifm. dødsfald og begravelse. Og sans for at tale og agere efter, om der er mange børn i kirken – eller overvejende ældre. Evnen til at være nærværende i situationen og forholde sig til de folk, som er omkring en.

”

Empati. Man skal kunne leve sig ind i andres virkelighed. Forstå hvad de har brug for, og hvad de har på hjerte.

”

At være et menneske blandt andre mennesker som kan hjælpe os med at tyde vores eksistens gennem kristendom.

”

Du skal have lyst til at være sammen med mennesker.

”

Være en god teolog så man ved, hvad man taler om.

7.2 Lytte, kommunikere, være åben, rummelig, lidenskabelig, passioneret, reflekterende, ydmyg, nysgerrig og troværdig. Have menneskelig bund

”

Rummelighed. Det er svært... Det hele tiden at være i kontakt med andre. Det kræver, at man har hjemme i sig selv. Der skal være åbenhed og villighed til at møde mennesker, hvor de er i deres liv og med deres holdninger.

Præster stiller store krav til sig selv og deres virke. Nogle af de centrale er evnen til at lytte og kommunikere ikke blot på prædikestolen men i alle hverdagens opgaver – vel at mærke baseret på et solidt fundament baseret på en ægthed, åbenhed, passion og refleksion. Samtidig bør præsten være vidende – der skal være noget at øse af. Ifølge analysen giver teologistudiet en særdeles god viden ballast, men det anses også for at være nødvendigt vedblivende at bruge tid på at tilegne sig viden.

7.3 Enkelte observationer

Analysen har givet nogle yderligere indsigter fra enkelte respondenter. Imidlertid tager vi dem med i denne rapport, så områderne om nødvendigt kan belyses yderligere. En af disse indsigter er, at det er vigtigt at tro – at have troen som åndelig rustning.

Andre respondenter nævner teamwork, samarbejds- og ledelsesevner. Som det bl.a. fremgår af udfordringer i jobbet, som beskrives i kapitel 9, er flere respondenter inde på hvor centralt, samarbejdet med menighedsråd, andre frivillige, medarbejdere og menigheden er. Ud fra dette tør Handpicked godt konkludere, at disse kvalifikationer er vigtige for at håndtere gerningen som præst.

Det samme kan vi sige om at evne at administrere friheden, jf. afsnit 9.2 vedr. udfordringerne ifm. det grænseløse arbejde.

”

Formidlingsdelen. At kunne kommunikere i samtaler, bl.a. sjælesorg. I gudstjeneste og undervisninger. Kommunikere tydeligt og vedkommende. Ikke bare skrivebordsteorier.

”

Evne til at tale. Evne til at tie. Man skal holde meget kæft. Blive siddende selvom det er uudholdeligt. Vi mennesker ævler løs, når vi bliver nervøse. Det er den største impuls vi har. Præsten er der, når andre er skredet eller sidder og ævler.

”

Jeg kender de missionske kredse. De missionske præster går ikke ned, for de har et kald. Der er en højere mening med at være her. Mange unge præster er velmenende. Men de skal selv skabe en mening for deres arbejde, ellers går de ned.

”

En præst er nødt til at have troen som en åndelig rustning og være overbevist om, at det, han laver, er det vigtigste overhovedet.

7.4 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

Hvilke kvalifikationer og menneskelige egenskaber er de vigtigste at besidde som præst?		
Fra 7.1: Et godt hoved og hjertet på rette sted. Høj teologisk faglighed. Empati, medmenneskelighed, tilstedeværelse, nærvær, ønske at gøre en forskel.		
	Du skal kunne sætte dig i andre menneskers sted.	2
	At ville stå der sammen med et andet menneske.	3
	At ville være i samtale og bringe sig selv ind i det. Svare for sig som menneske. Det skal man have lyst til at ville. Man behøver ikke at være gammel for at være præst; men skal have lysten til at være til. Vide hvad vil det sige at være til over for andre mennesker.	3
	Man skal kunne lide mennesker.	5
	Medmenneskelighed. Eller snarere: Engagement.	7
	Engagement i dit fag og i de folk du bor sammen med. Lidenskab. Optagethed.	9
	Et godt hoved er vigtigt. Og sans for at bevæge sig mellem mennesker. Fx sans for at leve sig ind i en situation ifm. dødsfald og begravelse. Og sans for at tale og agere efter, om der er mange børn i kirken – eller overvejende ældre. Evnen til at være nærværende i situationen og forholde sig til de folk, som er omkring en. Et godt hoved og evnen til at fornemme hvem man er iblandt.	10
	Man skal kunne lide at være sammen med mennesker.	11
	Medmenneskelighed. Evnen til at gå sammen med andre mennesker. Som præst har du det privilegium, at du får lov til at gå et stykke sammen med andre mennesker på deres livsvej. Empati.	12
	Det vil være afgørende for mig, at personen har den passion, der skal til for at gå ind i det der... en oplagt mulighed til at give noget godt i enhver livssituation og til enhver generation.	13
	Du skal have lyst til at være sammen med mennesker.	17
	Man skal kunne sætte sig i andres sted. Have sociale kompetencer.	18
	En præst skal være fagligt dygtig.	20
	Empati. Man skal kunne leve sig ind i andres virkelighed. Forstå hvad de har brug for, og hvad de har på hjerte.	21
	Være en god teolog så man ved, hvad man taler om.	22
	Empatien. At sætte sig i andre menneskers sted. Og at kunne lytte. Indleve sig i og føle hvad der optager mennesker.	23
	Man skal have lært en masse teologi. Have et stort teologisk kraftoverskud.	29
	Tillidsvækkende og tillidsfuld. Det vigtigste at være sig sit ansvar bevidst. Pligtfølelse over for opgaven. Man kommer i situationer, man ikke tror, man kan løfte. Du skal sige: "Du skal – der er ikke andre, der kan." Fx begravelse.	30
	At kunne træde ind i andres hjem, når de er i sorg og tackle sådan en samtale.	30
	Tilstedeværelse. Være i nærvær med andre mennesker.	31

	En lyst til at være i samklang og fællesskab med andre mennesker. Være medspiller i hvad folk gør og tænker over mht. livet som sådan.	32
	Høj faglighed.	34
	Hvis man ikke kan det relationelle, kan man ikke kompensere. Men skal også have sin faglighed. Du kan ikke bare være en rar og social fyr.	35
	At du har et levende åndeligt liv – det går ikke uden! Sammen med Kristus og Gud. Jeg synes, der er brug for en mangfoldighed af menneskelige træk og personer. Fællestræk må gerne være mangel på selvhøjtidelighed. Det går ikke med selvhøjtidelige præster. Fri os for dem!	38
	Indfølelse. At kunne lytte. At kunne fornemme sig ind på alle de mange mennesker, man møder. Menneskelig kvalitet. Nogle studerende er dygtige teologer – men hvis de ikke har indfølelse, så skal de ikke være præster.	42
	Empati.	43
	Faglig kunnen i teologi. Til stadighed blive klogere og forholde sig til kristendom. Og gøre det sammen med andre.	46
	Præsten skal være en god teolog, så den forkyndelse, der lyder, er indlejret i traditionen. Og formå at være et forbillede for menigheden. Afhængig af den situation, han er præst i, skal han vise, hvordan et liv i kristen efterfølgelse skal se ud.	49
	Den gode forstand.	53
	Alvorlig, seriøs og troværdig.	54
	At være et menneske blandt andre mennesker som kan hjælpe os med at tyde vores eksistens gennem kristendom.	56
	Empati og visdom.	60
	At være ubange. Og have et engagement i andre mennesker. Man skal kunne lide at tale med dem.	62
	At være et professionelt, kristendomskyndigt medmenneske.	63
	At man kan møde mange forskellige folk i meget forskellige situationer – og gøre det på en troværdig måde.	68
	Omstillingsparathed, empati og højt akademisk niveau.	72
	Skabe noget værdifuldt for andre mennesker – det er det, der betyder noget.	76
	Tro, håb og kærlighed.	77

Hvilke kvalifikationer er de vigtigste at besidde som præst?		
Fra 7.2 Lytte, kommunikere, være åben, rummelig, lidenskabelig, passioneret, reflekterende, ydmyg, nysgerrig, troværdig. Have menneskelig bund		
	Som præst skal du kunne holde mund, når der ikke er noget at sige. Også i smerten. Vi skal turde tie stille og mærke det andet menneske, som lider. Det er bedre, at jeg får en tåre i øjenkrogen, end at jeg fylder rummet med ord.	-
	God kommunikator	1
	Den der åbenhed. Undren. At ville reflektere over hvad det vil sige at være til. Og bruge sig selv i det.	3
	Lyttende og tålmodig. Have overskud og overblik. Være nysgerrig.	5

	Man skal kunne være ydmyg – ift. andre mennesker og Gud.	6
	Formidlingsdelen. At kunne kommunikere i samtaler, bl.a. sjælesorg. I gudstjeneste og undervisning. Kommunikere tydeligt og vedkommende. Ikke bare skrivebordsteorier.	8
	Altmuligmand/kvinde – skal undervise, skrive artikler, være dygtig formidler, sjælesørger osv.	13
	Være åben. Ikke rende rundt med facitliste i hovedet. Det er måden, man søger sandheden på. Man skal kunne lide folk.	16
	Man skal være ydmyg, kunne kommunikere og have tillid til den grund, man står på – det kristne budskab.	17
	En ceremonimester. En der er god til at fortælle en historie. En der kan koble mellem bibel og aktuel livshistorie. En der kan lytte.	17
	At man har viden. Man skal kunne have noget at øse af og blive ved med at øse af. Skal formå at kommunikere de store ord og livsemner – også i barnekammeret. At kunne forklare det for et barn kræver stor viden. Og man skal kende fronterne og forhindringerne. Man skal have en ordentlig baggrund for at kunne forkynde enkelt og nærværende uden at forenkle.	18
	Være troværdig – ens etos er nødvendigt.	19
	Åbenhed. Evnen til at lytte og tale med andre mennesker.	20
	Pædagogisk formidling – få folk til at forstå budskaberne. Tale ind i menneskets liv. Evne fortolkning og stykke ting sammen.	20
	Lytte til folk og tage dem alvorligt, der hvor de står.	21
	Man skal være åben for andre tolkninger af teologi. Opgaven er at formidle kristendommen ind i samfundet så den bliver relevant – det er en spændende opgave.	22
	Møde folk på åben og anerkendende måde. Ikke dømme andre.	22
	At man hviler godt i sig selv. Ved hvem man er og ved hvor man står. Og ikke skal søge efter sin identitet. Faglighed – at man kan sit stof.	26
	Åbenhed og mod til at være der uanset situation.	29
	Evne til at tale. Evne til at tie. Man skal holde meget kæft. Blive siddende selvom det er uudholdeligt. Vi mennesker ævler løs, når vi bliver nervøse. Det er den største impuls vi har. Præsten er der, når andre er skredet eller sidder og ævler.	29
	God til at lytte. Og holde tæt om det man hører. Og ikke lade noget sive i festligt lag om hvor god man er. Rådgivning er godt nok. Men i livet er det gået op for mig, at det med at give gode råd har kort varighed. Det er bedre at lytte og lade de andre spille bold op ad en væg. Bedre end at kloge den.	32
	Man har en forpligtelse ift. at forkynde evangeliet. Men også at være folkelig. Man skal le sammen med de folk, man er præst for. Ikke i "øjnehøjde" – det ord hader jeg. Men man skal gide at være med i den by man bor i.	34
	Det er godt, hvis du er kreativ og fagligt dygtig. Og du skal kunne kommunikere. Det relationelle: Du har ét skud i bøssen til begravelsen og til at etablere kontakt. Som præst får du brug for mange sider af dig selv.	35
	Evnen til at være imødekommende og kunne aflæse folk. Og have ordet i sin magt – at kunne tale sproget.	41

	Du får lov til at komme meget tæt på folk på tidspunkter, hvor de er sårbare. Være med til at støtte og hjælpe folk igennem glæde og sorg. For at man som præst får glæden af jobbet skal man være ekstrovert.	41
	Rummelighed. Det er svært... Det hele tiden at være i kontakt med andre. Det kræver, at man har hjemme i sig selv. Der skal være åbenhed og villighed til at møde mennesker, hvor de er i deres liv og med deres holdninger.	53
	Have sin personlighed med sig. Være autentisk ift. det menneske vi også er.	53
	Man skal have selvironi og ikke være selvhøjtidelig. Man skal kun se andet end sig selv.	58
	Kunsten at kunne formidle både på prædikestolen, i Føtex og over for konfirmander.	59
	At slå ørerne ud på enhver måde. Grundtvig sagde, at du skal sætte fingeren i jorden i enhver situation. Både religiøst og hos fru Hansen. Være til stede – men først og fremmest lytte.	63
	Evne til at kunne tale med folk. Lytte og tale. Og en vis empati. Og ikke for højttravende – nede på jorden.	65
	At kunne lytte og have empatiske emner.	
	Præster lytter til og møder dig som menneske, hvor du er. Psykologer og andre vil typisk grave i fortid og traumer, men jeg synes, præster møder dig, hvor du er. Det kan være meget befriende.	71
	Man skal brænde for noget. Være passioneret.	73
	Det er godt, at der findes forskellige præster. Rolige, lyttende, sjove, ordentlige. Der er brug for det alt sammen. Forhåbentlig har alle præster lidt af det hele. Men de har forskelligheden med vidt forskellige kvalifikationer.	75
	Du har to ører og én mund. Du skal lytte og kunne sætte sig selv til side. Have empati. Vise solidaritet.	76
	Min erfaring er, at når jeg mødes med mennesker, opstår der altid noget andet, end jeg forventede. Fx samtale om bryllup og begravelse. På forhånd ved jeg ikke, hvad det er for nogle mennesker, og hvad der fylder dem. Samtalen går altid et uforudsigeligt sted hen og giver værdi for dem og én selv.	76

Hvilke kvalifikationer og menneskelige egenskaber er de vigtigste at besidde som præst?		
Fra 7.3 Enkelte observationer		
Tro		
	Det er vigtigt, at en præst har et åndeligt fundament. Ellers bliver man bare en tom stemme.	-
	En præst er nødt til at have troen som en åndelig rustning og være overbevist om, at det, han laver, er det vigtigste overhovedet.	24
	At være bærende for evangeliet. Have den indre glød, hvor det er sagen, der tæller. Have livskaldet og engagementet, for det er en forudsætning for at stå distancen.	28
	Man er nødt til at være grebet af evangeliet.	34

	Du skal have et kald til at være præst. Du har en opgave. Du er sat her af Gud, og han har en opgave til dig her. Det giver en mening i jobbet.	51
	Jeg kender de missionske kredse. De missionske præster går ikke ned, for de har et kald. Der er en højere mening med at være her. Mange unge præster er velmenende. Men de skal selv skabe en mening for deres arbejde, ellers går de ned.	51
	Det er en forudsætning, at man tager kristendommen alvorligt. Du skal have en lidenskab, ellers mister andre respekten for dig. Du skal tro. For uden tro på kristendommen og at du står inde for det, du gør, giver det ikke mening.	54
	At man har forhold til Gud. Et bønsliv. Uden det er det ikke godt eller åndeligt sundt.	64
	Kaldet har spillet en rolle – det har formet mig. Jeg tror på, at Gud har kaldet mig til at gøre en forskel, og det motiverer mig. Jeg vil lægge vægt på at have et kald. Man står i åndelig tjeneste. Når det gælder præstegerningen giver det et rygstød. At Gud har kaldet – og en menighed. Kaldstanken skal være tydeligere. Det er et fremmed begreb for mange. Den åndelige dimension skal være tydeligere.	64
	At man lever nær ved Gud og tager sine egne Gudsrelationer alvorligt. Og er et autentisk menneske. En præst er den fattige, der hjælper den anden fattige hen til det sted, hvor der er noget at spise.	73
Teamwork, samarbejds- og ledelsesevner		
	At kunne samarbejde og være selvstændig.	2
	At samspille med en hel menighed. Være formidler af det største og bedste i spil med en menighed, som vil udleve det. Det er et kæmpestort hold – et team med frivillige. Hvis man kan lide det, er der masser af teamwork og holdspil.	38
Evne at administrere friheden		
	Leve op til friheden	2
Selvstændighed. Ben i næsen – hvile i sig selv.		
	Have ben i næsen.	2
	Tungnemhed, hård hud. Jeg har antennerne meget ude – bryder folk sig om mig? Gjorde jeg det godt nok? Men man skal lade være med at tage alt for mange af andres holdninger til sig.	52
Forandringsparat		
	Omstillingsparat: Kunne rumme den største sorg og glæde i løbet af én dag.	2
	Ikke være bange for at blive kastet ud i situationer, man ikke var forberedt på.	5

8 Hvad er det bedste ved at være præst – hvad får dig til at gå glad på arbejde hver dag?

- 8.1 Meningsfuldt – gøre en forskel for andre mennesker. At være en del af folks liv i den højeste lykke og den dybeste sorg. Det er berigende for én selv og et stort privilegium.
- 8.2 Budskabet
- 8.3 Variationen og alsidigheden
- Det brede dannelsesaspekt. Deling af refleksion og fortolkning. Fagligt indhold og dybde
- 8.5 Frihed og selvstændighed. Du planlægger selv din hverdag. Du er din egen chef.
- 8.6 Mange gode kolleger og samarbejdspartnere. Et godt netværk
- 8.4 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

8.1 Meningsfuldt – gøre en forskel for andre mennesker. At være en del af folks liv i den højeste lykke og den dybeste sorg. Det er berigende for én selv og et stort privilegium

Det er et godt tegn, at dette afsnit er det mest omfattende i hele analysen. Blandt respondenterne er der ganske enkelt en utroligt udbredt positiv holdning om at have den gave at være præst. Først og fremmest fremhæves det meningsfulde ved gerningen, hvor man virkelig gør en stor forskel i livets glædelige og måske især sørgelige stunder. En præst har et vitalt budskab at byde ind med og står på et stærkt fundament, som er båret af kristendommen og næstekærligheden. Respondenterne lægger også vægt på et frit, alsidigt og varieret job, hvor man i øvrigt hele tiden bliver klogere på livet og sig selv; gennem hele arbejdslivet arbejder man med at udbygge sin dannelse, og til stadighed udvikle sin faglighed og livsfortolkning til gavn for én selv og ikke mindst for menigheden.

”

Jeg fornemmer, at det går op for folk, at jeg kan give dem en ny vinkel på deres liv, som de ikke selv kunne tænke sig frem til. Og når jeg rammer en klangbund hos folk, er jeg glad. Så lykkes jeg som præst.

”

Et vidunderligt job. Det er så vildt at man kan have hul igennem til de allerværste og allerbedste aspekter i andre menneskers liv.

”

Jeg anser det for at være et dybt meningsfuldt arbejde. Folkekirken er en af de vigtigste institutioner i vores samfund. Jeg er ikke kun glad for mit arbejde men stolt. Jeg har gjort en dyd ud af at hævde kirkens betydning for kristendom men også som kulturbærende og skabende institution. I sådan et materialistisk samfund er Folkekirken vigtig.

”

Tænk dig at være med til at så livsmod i andre mennesker.

”

Det gør hele tiden en forskel, at jeg er der – det er et privilegium.

Hertil kommer et frit job, hvor man har stor selvstændighed og mulighed for at tilrettelægge sin egen hverdag. Endelig betones det gode samarbejde med andre mennesker – kolleger, menighedsråd, medarbejdere m.fl.

Meget tyder på, at alle disse aspekter af jobbet som præst i vid udstrækning er en velbevaret hemmelighed. Derfor har de også fået stor plads i den foreløbige rekrutteringskommunikation.

”

Man får et rigt liv som præst og teolog. Får indsigt i mange ting som rører os allerdybest og har allermest brug for at forstå eller sætte ord på. Det giver det perspektiv, vi har brug i en verden der bliver mere og mere tom for mening. Der er noget, der er dybere end man kan bevise det. Der er noget, der er sikkert. Man lærer meget – også som store tænkere har tænkt. Og man lærer noget om sig selv.

8.2 Budskabet

Som præst kommer man med et glædeligt budskab – et budskab, som er større end én selv, fordi det er funderet i kristendommen. Et budskab, som hviler på helt centrale emner i menneskelivet, bl.a. kærlighedsbudskabet. Man lytter til præsten i en tid, hvor alt ellers skal måles og vejes. Men præsten har tid. ”Vi har ikke noget stopur!”

”

Det er Wauw fx når et ungt par skal giftes. De siger: ”Vi havde aldrig tænkt, hvad kærlighed var.” Som præst er du katalysator for ting, folk ikke har reflekteret over i deres liv. Det giver mening for en selv og andre mennesker.

”

Der bliver lyttet til det, jeg kommer med – kristendommens menneskesyn og værdisæt. Folk, der er ramt af livets vilkår skal balancere i dilemmaer. Hvordan kan vi sige noget i den fremherskende magt og magtesløshed, mening og meningsløshed? Vi har bud, som der bliver lyttet til bl.a. på arbejdspladser, hvor der er travlt. Alle er pressede, ting skal gå hurtigt. Der kan være brug for nogen, der siger ”Slap af vi har ikke magt over det hele”. Jeg kommer udefra og kan være ”klovn” – jeg kommer med en røst fra en anden kant, som der bliver lyttet til.

”

Det er meningsfuldt og spændende. Meningsfuldt at jeg kan give det bedste budskab: Jesus. Samtalerne og mødet med medmennesker.

8.3 Variationen og alsidigheden

”

Både konfirmander og 2 timer senere demente. Og 3 timer efter et menneske i dyb sorg. Og så læser du grundtekster på græsk. Det er krævende at starte i – men givende hele livet – dybt udfordrende. Den professionalisme, der kræves af dig, er en anden end fx specialisten i demens. Der er en kerne i det, du står over for. Du har et ærinde.

Der er ingen tvivl om, at præster værdsætter deres alsidige hverdag. Ganske vist er det også en udfordring, jf. afsnit 9.2 om det grænseløse arbejde, men der sættes øjensynligt pris på, at man aldrig ved, hvad dagen bringer af udfordringer, opgaver og gaver. Ingen dage er ens.

”

Det er det fedeste job, fordi det er så alsidigt. Man kan præge det i den retning, synes, man er bedst til. Fx børn, højskoleelever, administration og ledelse, studiekredse. Der kan man skrue op og ned på knapperne, så man kan lave de ting man er bedst til og interesserer sig for.

”

Hver dag er ny og uforudsigelig. Jeg møder altid spændende og nye ting i min hverdag. Ingen dage er ens. Alle dage er meningsfulde.

8.4 Det brede dannelsesaspekt. Deling af refleksion og fortolkning. Fagligt indhold og dybde

”

For mig betyder det, at jeg selv bliver klogere på mig selv. Og udadtil er min opgave at få folks horisont udvidet. Ellers bliver tankerne for små.

Man bliver optaget af at se nogle ting og sammenhænge i menneskeligheden – både til ind- og udvortes brug.

”

Du er ansat til at gøre dig tanker om, hvad det vil sige at være menneske. Og tumle med det. Det er en stor del af arbejdsglæden.

”

Jeg bliver selv klogere af at gå på arbejde hver dag. Når jeg har skrevet en prædiken tænker jeg, ”nu forstår jeg noget, jeg ikke har forstået før”.

Som præst bliver du øjensynligt hele tiden klogere på livet og klogere på dig selv. Den dannelsesrejse, der er grundlagt på teologistudiet, fortsætter hele arbejdslivet. Hvad det er at være menneske, og en bestandig søgen efter svar på andre af livets store spørgsmål er en stor motivationsfaktor og anses som et privilegium at få lov til at beskæftige sig med.

8.5 Frihed og selvstændighed. Du planlægger selv din hverdag. Du er din egen chef

Friheden og selvstændigheden vægtes højt af respondenterne som en stor fordel i jobbet som præst. Man kan selv tilrettelægge sin hverdag og prioritere i forhold til lokale behov og egne evner og interesser. Præster har ingen chef, der puster dem i nakken, når blot de udfører de definerede opgaver.

I analysen spores dog en forskel i holdninger, når vi taler om sammenlægning af sogne og etablering af præsteteams, hvor fortrinsvis ældre præster påpeger problemstillingen: Går det ud over præstens selvstændighed og ledelsesansvar? Hvem bestemmer i sognet? Og hvem er hyrden for menigheden? Læs mere herom i afsnit 9.4.

”

Det er et arbejde, hvor der er så stor frihed, at du kan indrette dig, så du virkelig bruger de evner og anlæg – alt det du har i dig. Hvis du vil, kan du satse på at undervise eller kunst og kultur. Eller deltage i den offentlige debat. Eller socialt arbejde.

Du har en platform, hvor du kan bevæge dig ud i forskellige retninger. Og de er alle meningsfulde. Det er det stærke ved embedet. Høj grad af personlig frihed. Muligheden for at skabe sin egen arbejdsprofil. Nogle kolleger ser det som en ulempe – jeg ser det som mulighed.

”

Et enormt frit job. Jeg har aldrig oplevet et job med så meget frihed – man kan selv sætte dagsorden og tilrettelægge sit arbejdsliv. ”Cheffrit område”.

8.6 Mange gode kolleger og samarbejdspartnere. Et godt netværk

Det fremgår af andre afsnit i denne rapport, at jobbet som præst kan være ensomt, og at der kan være udfordringer i samarbejdet med menighedsråd, andre frivillige og sognets medarbejdere. Imidlertid peger flere respondenter på, at samarbejdet generelt fungerer, og at der er en række initiativer i folkekirken, som stimulerer samarbejdet bl.a. i præsteteams, ligesom der findes mentorordninger for nye præster mv. Tilsyneladende er disse initiativer dog ikke udbredt optimalt i alle stifter. Se venligst afsnit 9.4 og at være meget alene og afsnit 9.5 om samarbejde med menighedsråd.

”

Jeg har vidunderlige kolleger. En præst og hjælpere og en organist – de er forrygende. Det gør mig meget glad. Og det topper hver søndag. Der fester vi igennem. Her kommer 2-400 mennesker hver søndag.

8.7 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

Hvad er det bedste ved at være præst – hvad får dig til at gå glad på arbejde hver dag?		
Fra 8.1: Meningsfuldt – gøre en forskel for andre mennesker. At være en del af folks liv i den højeste lykke og den dybeste sorg. Det er berigende for én selv og et stort privilegium.		
	Verdens fedeste job. Jeg fremhæver altid at få lov til at være en vigtig del af folks liv i deres store situationer. At høre historierne om livet. Den store kærlighed mellem mennesker. Og hvis man evner det: At få lov til at påvirke de unge mennesker i deres liv.	-
	Hver dag drejer mit arbejde sig om liv og død, om tro, håb og kærlighed. Det er ikke smalltalk, det handler om folks liv. Altid meningsfyldt. Aldrig ligegyldigt.	-
	Et vidunderligt job. Det er så vildt at man kan have hul igennem til de allerværste og allerbedste aspekter i andre menneskers liv.	-
	Som præst havde jeg at gøre med mennesker i de allervigtigste sammenhænge i deres liv. Når de var allergladest og mest ulykkelige. Hvor livet er stort og smukt.	1
	Mange præster deltager i den offentlige debat – har indflydelse på hvad vej, samfundet går.	1
	Jeg fornemmer, at det går op for folk, at jeg kan give dem en ny vinkel på deres liv, som de ikke selv kunne tænke sig frem til. Og når jeg rammer en klangbund hos folk, er jeg glad. Så lykkes jeg som præst.	1
	Man får et studium og et arbejdsliv med indhold.	2
	At jeg gør en forskel. Og at jeg kan stå 100% inde for budskabet. Jeg er så glad for det budskab, jeg kommer med. Jeg er heldig, at jeg har et glædeligt budskab at komme med over for konfirmander, folk der skal giftes osv. Begravelse er også glædelige begivenheder. Du fik sagt det rette, selv om det var hårdt. Og man får så meget anerkendelse for det, man gør.	2
	Og du har goodwill som præst. Du bliver mødt med en forventning om ordentlighed. Der er en forventning, om at der er en vis bund i præsten	3
	Det at det giver mening. Eller rettere: At det har betydning, at jeg går derhen.	3
	Det viste sig for mig hen ad vejen, at det giver god mening at gøre en forskel – især til begravelse og vielse hvor folk er tæt på. Og folk vil gerne forkyndes, til når det tager direkte udgangspunkt i deres eget liv, for så giver det mening for dem.	4
	Man har et godt budskab i ryggen. Det er ikke mig der er lomme filosof. Det er livsomvæltende budskab, jeg har med i ryggen; med myndighed, lyst og forstand til at sige noget.	4
	Man gør en forskel. Eller <i>ordet</i> gør en forskel. Embedet og set-uppet gør en forskel. Jeg repræsenterer hele den gamle institution.	4
	Muligheden for at kunne gøre en markant forskel. Man mærker, at man og ordet rykker folk. Samtalen og snakken. Og man er en del af en samlende enhed i byen eller sognet.	4

	Jeg har stor taknemmelighed over, at jeg får lov til at være med i folks liv. Det er måske fordi vi er lidt ude på landet. Det føles faktisk lidt som om jeg får lov til at være en del af vennekredsen – en udvidet familie. Jeg er præsten – men mere end det. De er glade for, at det er mig, der er der den dag, de har brug for mig. Det er helt ufatteligt stort!	5
	Udsigten til de mennesker – kolleger jeg har. De folk, jeg kommer til at møde. De historier jeg får lov til at høre og fortælle videre. Visheden om at det er et job, der giver mening og sætter nogle spor i landskabet rundt omkring. Og jeg ved, at jeg er ikke mere vigtig, end at om 100 år er der ikke nogen, der kan huske hvem jeg er.	5
	Verdens fedeste job. Jeg fremhæver altid at få lov til at være en vigtig del af folks liv i deres store situationer. At høre historierne om livet. Den store kærlighed mellem mennesker. Og hvis man evner det: At få lov til at påvirke de unge mennesker i deres liv.	5
	Min mand og jeg har oplevet ved at komme herop [landsogn], at vi har fået en helt ny familie. Alle sognebørn følger med i vores liv på godt og ondt. De har en helt overvældende omsorg for os. Vi har fået ekstra bedstemødre og tanter. Fantastisk at møde så meget venlighed, åbenhed og omsorg.	5
	Det giver en utrolig rigdom – noget med alle de mennesker, man får lov til at møde. Og alle de ting, man får lov til at være med i.	5
	Vi er mange mennesker, som har berøring med folket. At være præst er et af de få jobs, hvor man spænder fra spædbørn til oldinge. Og adfærdsvanskelige og alle mulige andre mennesker.	6
	Jeg kommer i berøring med mange mennesker i forskellige situationer og det er en meget stor rigdom.	6
	Kombination af det frie liv – og berøring med andre mennesker. At man får lov til at komme ind i andre menneskers liv.	6
	Den glæde, det kan være, at blive en del af mange menneskers liv på godt og ondt.	6
	At man får lov til at omsætte noget faglighed til noget meget praktisk. At fagligheden ikke kun eksisterer som faglighed men skal omsættes til noget, som mennesker lever af og på.	6
	Jeg tror jo, at hvis man gerne vil tiltrække nye præster, skal man understrege, at de har mulighed for at lave noget, hvor de kan og vil brænde for noget. I gamle dage talte man om, at folk havde et kald. Nu bruger vi det ikke så meget. Det handler om at brænde for noget. Gøre en forskel. Jeg tror, der vil være mennesker, der har lyst til det. Noget at engagere sig i.	6
	Jeg kunne ikke finde på noget bedre at lave. Jeg er mega privilegeret, fordi jeg får lov til at deltage i andre menneskers liv.	7
	Det er lykken og et helt vildt privilegium at få lov til at arbejde som præst	7
	At du får lov til at være med i menneskers liv, når det er stort på godt og ondt.	7
	At gøre en forskel – i den grad få lov til at blive brugt hver eneste dag. Du vil aldrig fortryde det.	7
	Præster er almindelige mennesker. Mange af os præster har fordomme om, hvad en præst er. Præster har jo en helt almindelig arbejdsdag, hvor	8

	vi kan noget, som ingen andre kan: Være med hvor livet er allerstørst og allermindst.	
	Jeg troede, at jeg som præst skulle passe ind i en kasse – være særlig ren og from og alt muligt. Men lige så langsomt finder man ud af, at det at være præst ikke var en umulighed – men blev en mulighed.	8
	Meningsfuld ad Pommern til. Et privilegium.	8
	Relation og værdighed – høj grad af værdighed.	8
	Vi gør noget, og vi kan noget, som ingen andre gør og kan. Så meningsfuldt. Vi udfylder en plads, som ingen andre udfylder.	8
	Man bliver en del af et samfund. Det er fascinerende at få lov til at komme ind under huden på folk. Man bliver båret frem.	9
	Verdens sjoveste arbejde. Aldrig kedeligt. Altid meningsfuldt. Man får lov til at arbejde med sit fag lige så tosset man vil. Man får lov til at blive en del af andre. Omgivet af næsten skræmmende tillid. Jeg kan banke på næsten alle døre i byen, så bliver der åbnet.	9
	Det er vigtigt. Det giver mening. Og hvis man er optaget af sit samfund og de mennesker, man lever med, får man et job, der giver én noget. Det åbner også døre for én, der ellers ville være lukkede. Man har en titel og et embede. Folk lytter til én. Hvis jeg går over vejen med præstekjole på og går over vejen med kjole på, så holder bilerne tilbage for mig. Flygtninge – der er vi også med. Som præst kommer man der, hvor tingene sker. Igen: Det er vigtigt og giver mening.	9
	Jeg anser det for at være dybt meningsfuldt arbejde. Folkekirken er en af de vigtigste institutioner i vores samfund. Jeg er ikke kun glad for mit arbejde men stolt. Jeg har gjort en dyd ud af at hævde kirkens betydning for kristendom men også som kulturbærende og skabende institution. I sådan et materialistisk samfund er folkekirken vigtig.	10
	Det er relationen til rigtig mange forskellige mennesker. Jeg oplever som præst, at jeg hurtigt kan skabe en relation, hvor det er muligt at snakke om dybe ting i tilværelsen. Og at jeg har noget meningsfuldt at byde ind med i de situationer, mennesker står i.	11
	At man får lov til at møde mennesker og har noget at bringe ind i den livssituation, de står i. Og at de er interesserede i at høre det.	11
	Det er et privilegium at tale med folk i alle aldre og i forskellige livssituationer. Og det er altid meningsfulde samtaler.	12
	Bliv præst fordi det er meningsfyldt. Man føler aldrig det er samlebåndsarbejde, alt er vigtigt.	12
	Jeg går aldrig hjem med oplevelsen af, at jeg ikke gør en forskel.	14
	Præst er det bedste man kan være	16
	Jeg har altid meningsfulde samtaler med andre mennesker.	16
	Mødet med mennesker og samtidig med at du er ansat til at gøre dig tanker om, hvad det vil sige at være menneske. En ordentlig præst er interesseret i eksistens, samfund og kulturliv.	17
	Jeg føler at mit arbejde gør en forskel. Har med vigtige ting at gøre.	17
	Man kan bringe noget nyt og godt ind i andre menneskers liv. Man møder tillid. Man kan hjælpe, støtte og trøste.	17
	At folk har tillid til dig – folk lytter – du kan gøre en forskel for folk.	17

	At være præst er ikke et job men en livsstil båret af tro, håb og kærlighed. Hver eneste dag bliver du inviteret inden for i menneskers liv. Det er dér, du gør en forskel.	17
	Det er et betroet erhverv. Og det er en gave at få lov til at komme tæt på mennesker i afgørende øjeblikke af deres liv.	18
	Man beskæftiger sig med noget, der giver mening – mening for andre end én selv.	18
	Et privilegium at være en del af andre menneskers liv i meget afgørende dele af deres tilværelse.	18
	Det giver mening at være her.	20
	Det er ikke kun et offer det er også en gave – du får meget mening forærende.	20
	Det er sjældent ligegyldigt, for der er altid et menneske bag det, du gør.	20
	Give mening og få indflydelse. Gøre en forskel. Og fællesskabet – gøre noget sammen med nogle andre. Få ting til at ske.	20
	Man får et spændende og mangfoldigt arbejde med stor mening og stor egen indflydelse.	20
	Man får opbakning og solidaritet lokalt.	20
	Jeg vil gerne give mit liv til Gud. Jeg vil gerne give værdi og gerne leve med næstekærlighed. Derfor har jeg altid gerne villet være præst.	21
	Jeg glæder mig til at skulle stå for højmesse og virke som liturg. Det bedste: Møde forskellige mennesker i forskellige situationer. Konfirmander, brudepar, dem der har mistet nogen. Utrolig nuanceret. Hele tiden nye udfordringer og nye mennesker. Det er en rigdom. Vi er almene. Andre er specialiserede – lærere, læger etc. Men en præst har et omfangsrigt arbejde, som jeg glæder mig til. Også egoistisk – jeg tror det er berigende at møde så mange forskellige mennesker. Undervisning, liturgi og sjælesorg. Det er spændende!	21
	At leve sit liv for næsten. Give afkald på egoistiske tilbøjeligheder. Man kan leve som man burde. Man får det bedste liv ved at leve det for andre. Og sådan forstår man også sig selv bedst. Man får et rigt liv som præst og teolog. Får indsigt i mange ting som rører os allerdybest og har allermost brug for at forstå eller sætte ord på. Det giver det perspektiv, vi har brug i en verden der bliver mere og mere tom for mening. Der er noget, der er dybere end man kan bevise det. Der er noget, der er sikkert. Man lærer meget – også som store tænkere har tænkt. Og man lærer noget om sig selv.	21
	Man har en varieret hverdag og kommer ind situationer i folks liv, hvor det virkelig betyder noget.	22
	Et helt fantastisk godt job. Man får mulighed for at fortælle om det, der er verdens bedste budskab. Møder masser af mennesker og får indblik i deres liv i den største fortvivlelse, glæde og sorg. Givende – giver dig mulighed for at tackle dit eget liv. Du får indsigter i at være menneske. Det er et stort privilegium.	23
	At være præst er at kunne gøre en forskel. Jeg har en vedvarende glæde over, at det giver mening at være præst og hjælpe folk i forskellige livssituationer. Begravelser og samtaler kan være berigende for en selv og de mennesker, man hjælper. Som præst lytter man meget. Folk udtrykker	23

	bekymring og sorg. Med få sætninger kan man vende perspektivet i deres sorg. Vende dem ud mod verden.	
	Det er altid en gevinst at kunne give folk noget, der er godt. Troen og kristendommen giver en ballast i livet, som ikke meget andet gør. Værdier i kristendommen og troen. Det må være den største opgave, man kan få. Lige som at være en god lærer. De formidler og kan løfte folk op i en sammenhæng, hvor ting i livet giver mening – også de ting, der gør ondt.	26
	Det giver dyb eksistentiel mening for en selv at arbejde med de vigtigste ting i livet. De store spørgsmål. Det er motiverende for mange.	28
	Meningsfyldt. Det er en stor glæde at være til stede i de vigtigste tidspunkter i menneskers liv.	29
	Meget meningsfuldt.	30
	At være præst er noget af det mest betydningsbærende i vores samfund i dag. Det giver mening at være til stede sammen med andre mennesker i deres liv. Det er et godt arbejde at få lov til det.	31
	Jeg går ikke på arbejde. Der er ikke vandtætte skotter mellem mig og mit arbejde. Jeg er glad for at være præst. Det er livsnødvendigt for mig at forkynde. Jeg arbejder ikke for mig selv men en højere sag.	34
	Det vigtigste er, at det er et meningsfyldt job. Men også et meget frit og alsidigt job. Man har enestående kontakt til befolkningen.	35
	Et meget meningsfyldt job. Det peger Felters analyse også på. Du kan gøre en forskel, som ikke mange andre kan.	35
	Det er dybt meningsfyldt job at være præst, og til tider kan det være frustrerende. Både udefra og inde fra mig. Det er selve eksistensen, der er på spil – de helt store ting. Det er vildt udfordrende, og det er OK.	38
	Hvis man er glad for at formidle og være i vælten og være på scenen, kan man få sin lyst styret. For det er man rigtig meget. Jeg ville lyve hvis jeg sagde, at jeg ikke kunne lide arbejdet i alle afskygninger.	38
	Du har en enestående mulighed for at møde mennesker dér, hvor de er. Når det går godt eller skidt. Og du står på en god platform, hvor mennesker har gjort sig nogle tanker, du kan læne dig op ad. Du får en oplagt mulighed for at være med til at gøre en forskel. Som feltpræst fandt jeg ud af, at man kan diskutere tro med imamer i ørkennatten. Kirken har noget at sige i samfundet. Og der ligger også et ansvar i det. Der ligger en respekt. Vi har forpligtelse til at bevare den respekt. Og det forpligter, at vi har respekten.	39
	Meningsfuldt arbejde. Præstearbejdet er en unik anledning til at møde mennesker i alle mulige livssituationer. Præsten har en god platform til at møde mennesker, hvor man kommer ind bag facaden og giver dem kristendommens input til deres liv.	42
	Som præst er der utroligt mange muligheder for at arbejde med de ting, der tæller i tilværelsen. Du møder folk i store livsbegivenheder. Og du kan lægge vægten på noget, du brænder for og er god til. Jobbet rummer fantastiske muligheder. Jeg glæder mig over, at jeg kan gå efter det, der er vigtigt, og som jeg er god til. Folkekirken er et sted jeg har været glad for være ansat.	44

	Grundlæggende har jeg altid været glad for at være præst. Fantastisk spændende arbejde. Ikke mindst som ny præst. Det var stort at få de opgaver og den tillid man fik vist. Og den rolle man fik med kjolen.	45
	Mit job er fedt – at være sjælesørger. Mennesker i krise og sorg. Det er et meget meningsfuldt arbejde. Men du skal have evne til empati uden at blive ædt op af det. Du skal være en speciel støbning.	51
	Det gør hele tiden en forskel, at jeg er der – det er et privilegium.	53
	At jeg har mulighed for at beskæftige mig med noget meningsfuldt. Nærvær med andre mennesker. Kontakt med andre – og selv blive bevæget. Man trænger ind i andres liv. Mit budskab som præst sætter noget i bevægelse	54
	Et erhverv som jeg elsker og har haft. Fantastisk job. Nogle hader klicheen, men det ér verdens bedste job. Men der er også udfordringer.	56
	Et spændende arbejdsliv. At kunne være til stede på tidspunkter i andres liv, hvor andre ikke tør være der. Fx som hospitals- eller feltpræst.	58
	Der er en rigdom i alle de mennesker, man møder, og situationerne.	60
	Det utroligt rige, meningsfulde og helt udelt vigtige arbejdsliv. Når man er præst, ved man, at det har utrolig stor betydning. Hvis du vil lave noget, der betyder noget for mennesker, skal du blive præst. Men det kræver tro.	60
	Et meningsfuldt og opbyggeligt arbejde. Du er aldrig i tvivl om, hvorfor du gør det.	62
	En præst har et arbejde med stor frihed. Vi møder mange forskellige dejlige mennesker i mange forskellige livsfaser, hvor man kan gøre en enorm forskel i deres liv.	68
	Helt grundlæggende tror jeg på folkekirkens grundydelse og sag. Jeg har mening i mit arbejde, og den mening finder jeg allerbedst i folkekirken	72
	Meningsfyldt arbejde.	72
	Jeg har gode medarbejdere og jeg kan være med til at skabe en udvikling og bevægelse og se mennesker tage ansvar for børnearbejde osv.	73
	Det er meningsfuldt, det jeg arbejder med. Og mine relationer til andre er med til at bære hverdagen – gode legekammerater betyder noget.	76
	Det fedeste er gudstjenesten, fordi man får lov at være sammen med nogle mennesker og bruge et kunsthåndværk, man har lært sig. Og at se de bliver gladere, når de går end da de kom.	77
	Mit embede er åbenbart det sted, hvor Vorherre synes, jeg kan gøre mindst skade. Og jeg får lov til at lave en masse ting, som jeg er god til og har det sjovt med. Konfirmationer, begravelser – at se folk smile, fordi de ser deres mor komme dem i møde ved perleporten. Jeg kan ikke se, hvad der kan give flere udfordringer og mere sjov i livet. Men det er ikke noget for alle. Man skal blive præst hvis man ikke kan lade være. Ellers er det for hårdt til at man kan banke motivationen op 24/7. Man skal bruge sine egne følelser på at hjælpe andre mennesker med at bære deres følelser. Alle ser på præsten og håber på, at han har en ide – når tingene ikke fungerer.	77
	Tænk dig at være med til at så livsmod i andre mennesker.	77

Hvad er det bedste ved at være præst – hvad får dig til at gå glad på arbejde hver dag?		
Fra 8.2: Budskabet		
	At være præst er ikke bare et job, men en livsstil båret af tro, håb og kærlighed. Hver eneste dag bliver du inviteret inden for i menneskers liv. Det er dér, du gør en forskel.	-
	Som præst står jeg som repræsentant for et budskab, som har livsmod i sig. Meget af det at være præst er at være tjener – jeg er viderebringer af noget, som er givet mig. Jeg rækker evangeliet videre på 100vis af måder.	6
	Det er et godt budskab, man kommer med, og det er en fornøjelse at formidle det. Og at se det giver mening i menneskers liv. Det er dejligt at kunne se, hvordan det giver mening i glædelige og vanskelige situationer.	19
	Væsentlige emner. Eksistens. Liv og død. Og man gør det ikke bare for sig selv. Det giver mening at formidle det.	19
	Det er Wauw fx når et ungt par skal giftes. De siger: "Vi havde aldrig tænkt, hvad kærlighed var." Som præst er du katalysator for ting, folk ikke har reflekteret over i deres liv. Det giver mening for en selv og andre mennesker.	23
	At bringe et budskab som er større end en selv.	29
	At få lov til at prædike og forkynde.	30
	Der bliver lyttet til det, jeg kommer med – kristendommens menneskesyn og værdisæt. Folk, der er ramt af livets vilkår skal balancere i dilemmaer. Hvordan kan vi sige noget i den fremherskende magt og magtesløshed, mening og meningsløshed? Vi har bud, som der bliver lyttet til bl.a. på arbejdspladser, hvor der er travlt. Alle er pressede, ting skal gå hurtigt. Der kan være brug for nogen, der siger "Slap af vi har ikke magt over det hele". Jeg kommer udefra og kan være "klovnen" – jeg kommer med en røst fra en anden kant, som der bliver lyttet til.	53
	Man skal blive præst fordi man oplever, at der bliver kaldt på én, og man hører, at Gud og mennesker har brug for det glædelige budskab: Forkyndelsen.	60
	Det er meningsfuldt og spændende. Meningsfuldt at jeg kan give det bedste budskab: Jesus. Samtalerne og mødet med medmennesker.	64

Hvad er det bedste ved at være præst – hvad får dig til at gå glad på arbejde hver dag?		
Fra 8.3 Variationen og alsidigheden		
	Både konfirmander og 2 timer senere demente. Og 3 timer efter et menneske i dyb sorg. Og så læser du grundtekster på græsk. Det er krævende at starte i – men givende hele livet – dybt udfordrende. Den professionalisme, der kræves af dig, er en anden end fx specialisten i demens. Der er en kerne i det, du står over for. Du har et ærinde.	1
	... Og små babyer med deres mødre, og børnefamilier og meget andet.	4
	... Babysang. Litteraturaftener.	5

	Jeg synes jeg har verdens bedste job. Jeg møder mange forskellige typer mennesker i løbet af en uge. Ikke to dage er ens. Stor frihedsgrad i jobbet. Og lidt med forkyndelsen – en god sag: Et glædeligt budskab som jeg får lov at forkynde hver søndag.	5
	Alsidigt job – jeg blev overrasket over alt det, jeg forventes at kunne – ”hov, det har jeg ikke lært nogen steder”. Men det er rart, at der bliver stillet krav – at det er udfordrende. Man kan blive ved med at vokse i det.	5
	Aldrig ens hverdag – jeg skal mange forskellige ting hver dag.	7
	Alsidigheden. Muligheden for at tone sit embede. Hvis du fx gerne vil arbejde med børn hhv. seniorer, kan man lægge sine kræfter der. Men jeg har også været nogle gode steder. Jeg har mulighed for at sige ”det er jeg god til, og det her vil jeg”.	8
	Jeg har en kombi stilling, der er det bedste af alle andre jobs.	8
	Jeg kan ikke forestille mig et mere varieret arbejde. Formidling, undervisning, ledelse i netværk med andre præster og menighedsråd og meget andet.	19
	Fordi det er en udfordring og spændende, hvor dagen og opgaven fører mig hen, og hvilke løsninger, der viser sig.	43
	Det er det fedeste job, fordi det er så alsidigt. Man kan præge det i den retning, synes, man er bedst til. Fx børn, højskoleelever, administration og ledelse, studiekredse. Der kan man skrue op og ned på knapperne, så man kan lave de ting, man er bedst til og interesserer sig for.	43
	Ingen arbejdsdage er ens.	64
	Hvis jeg har en dag med kun få husbesøg, så har jeg tid til mig selv – til at læse, forberede prædiken osv. Jeg keder mig aldrig.	65
	Ikke to dage er ens	72

Hvad er det bedste ved at være præst – hvad får dig til at gå glad på arbejde hver dag?		
Fra 8.4: Det brede dannelsesaspekt. Deling af refleksion og fortolkning. Fagligt indhold og dybde		
	Jeg bliver selv klogere af at gå på arbejde hver dag. Når jeg har skrevet en prædiken tænker jeg, ”nu forstår jeg noget, jeg ikke har forstået før”.	-
	Man udvikler hele tiden en bredde i sit samfundssyn og sin dannelse.	1
	Hver eneste uge er jeg nede og have fat i min grundfaglighed. Studium og fag var ikke bare noget, jeg har lært en gang. Jeg har hver uge brug for min helt grundliggende faglighed, kommunikation og kreativitet.	1
	Man beskæftiger sig med eksistentielle ting.	2
	For mig betyder det, at jeg selv bliver klogere på mig selv. Og udadtil er min opgave at få folks horisont udvidet. Ellers bliver tankerne for små. Man bliver optaget af at se nogle ting og sammenhænge i menneskeligheden – både til ind- og udvortes brug.	8
	Jer er vokset op med en far og bedstefar, der var præster. Jeg troede, jeg skulle være musiker. Jeg er vokset op med diskussioner og mange spændende mennesker. Filmfolk og forfattere. Jeg kunne ikke forestille mig at undvære de spændende diskussioner. Derfor blev jeg præst, og det har jeg ikke fortrudt.	9

	Du er ansat til at gøre dig tanker om, hvad det vil sige at være menneske. Og tumle med det. Det er en stor del af arbejdsglæden.	17
	Hvis du brænder for en sag, kan du komme af med dit engagement. Der er så mange spændende ting, hvor du kan bruge dig selv. Og du vokser. Du bliver også selv klog på livet.	23
	Brydetag med livets mening	29
	Det er interessant at beskæftige sig med, hvad det vil sige at være et kristent menneske, og hvad kristendom er. Og at stå på en 2000-årig tradition.	54
	De opgaver, man har, er et kæmpe udviklingspotentiale. Man har mange muligheder for, at man kan blive ved med at fylde på. Blive bedre til at undervise, fordybe sig osv.	60
	Jobbet er en livsopgave, kald og livsstil.	60

Hvad er det bedste ved at være præst – hvad får dig til at gå glad på arbejde hver dag?

Fra 8.5: Frihed og selvstændighed. Du planlægger selv din hverdag. Du er din egen chef

	Hver dag er ny og uforudsigelig. Ingen dage er ens. Alle dage er meningsfulde.	-
	Det er et arbejde, hvor der er så stor frihed, at du kan indrette dig, så du virkelig bruger dine evner og anlæg. Du kan satse på at undervise eller bruge kunst og kultur i dit arbejde. Eller deltage i den offentlige debat eller socialt arbejde. Du har en platform, hvor du kan vælge forskellige retninger, som alle er meningsfulde.	-
	Jeg får løn for min hobby. Som en del af min forberedelse læser jeg bøger og går i biografen og på kunstudstillinger. Jeg kan lide friheden. Jeg ved, hvad jeg skal, men har også frihed til at planlægge min hverdag og gøre noget, der interesserer mig.	-
	Et af de hverv hvor succesparametrene ikke er entydige. Ikke noget der skal måles og vejes hele tiden.	1
	Friheden – rigeligt rum for lystbetonede ting. Og der er ingen grænser for, hvordan du kan udfolde dig.	2
	Når man har prøvet at arbejde 8-16 finder man en stor frihed i præstegerningen. Det er dejligt selv at tilrettelægge sin hverdag.	3
	Jeg har en stor grad af frihed i min arbejdsplanlægning, og dermed får jeg overskud til at være noget for andre.	4
	Der er ekstrem høj grad af frihed i planlægning og valg af opgaver. Det, jeg bruger min tid på, har jeg næsten altid valgt, fordi jeg har lyst, og fordi det er relevant.	4
	Friheden gør, at jeg har overskud, fordi jeg gør det, som jeg synes er sjovt og giver mening. Jeg kan være noget for andre. Jeg har overskud. Jeg er groundet.	4
	Frihed til at handle.	4
	Jeg kan stort set selv bestemme. Jeg skal kun være enig med menighedsrådet, og de er lydhøre. Det er en fordel, at jeg ikke skal blive enig med andre. Jeg har 100% plads til mine ideer. Men omvendt er det hårdt at være alene uden at have erfaring at læne sig op ad. Men for mig	5

	er det en klar fordel at være alene. Andre kolleger i nabosogne er søde og venlige og vil gerne hjælpe.	
	Det fedeste job. Man er privilegeret. Men det kan være krævende.	5
	Nye præster vil aldrig fortryde det. Man får alt ved at være præst. Man får lov til at være med i en masse. Man har usandsynlig meget frihed til at planlægge arbejdet. Der er jo ingen andre arbejdspladser, der siger "hvis du arbejder bedst om aftenen, gør du bare det!".	5
	Frihed – jeg har en kolossal frihed til at planlægge mit arbejde og disponere min hverdag. Ingen fast arbejdstid. Ingen øvre eller nedre tid for min arbejdsdag. Jeg kan vælge at arbejde meget eller lidt – ift. omgivelsernes krav og forventninger.	6
	Friheden. Der er en større grad af frihed end i andre jobs.	6
	I modsætning til andre organisationer er folkekirken meget lidt styret. Arbejdet er frit. Og man organiserer i netværk.	9
	Der er udstrakt frihed i jobbet – jeg bliver ikke styret eller er pakket ned i kasser.	9
	Du bestemmer meget over din tid.	14
	Det er et job, hvor der er høj grad af mulighed for at få frihed – hvis man ønsker det.	16
	Frihed under ansvar.	20
	Du får hurtigt meget indflydelse på din egen hverdag. Og hvordan sognet skal bygges op – du er den bærende enhed.	20
	Arbejde og privatliv smelter sammen. Det er ikke bare et åg men også en gave.	20
	Et enormt frit job. Jeg har aldrig oplevet et job med så meget frihed – man kan selv sætte dagsorden og tilrettelægge sit arbejdsliv. "Cheffrit område".	23
	Det er dejligt med friheden i arbejdet. Og det er dybt meningsfuldt. Men man skulle kunne lide at være alene.	34
	Der er stor frihed. Du prioriterer i vidt omfang din tid.	35
	Man har friheden til selv at tilrettelægge sit arbejde og sin hverdag.	43
	At være præst er en livsstil, hvor man er sin egen. Man planlægger selv sit arbejde. Jeg skal selv administrere det. Det stiller krav til, at man kan administrere sig selv, og det er ikke altid nemt. Man skal kunne leve med, at det ikke er 8-16 job. Fx var der én i menigheden, der ringede i lørdags, hvor jeg havde gæster. Jeg kan ikke sige, at kontoret har lukket. Det er bare op på cyklen. Men det er også en stor gave med stor mulighed for selvstændighed. Og livslangt beskæftige sig med at være et kristent menneske.	54
	Selvstændighed og selvledelse. Det er superfedt. En af de få professioner i verden, hvor der er tillid til, at man kan lave noget, uden at nogen ånder en i nakken. Du er din egen chef.	57
	Man kommer til at indgå i godt samarbejde med menighedsråd og sogn – og har frie arbejdsforhold – måske lidt for frie.	59
	Masser af muligheder og frirum.	63
	Jeg har stor frihed i arbejdet. Og jeg møder så mange spændende mennesker i forskellige livsfaser.	68
	Jeg er privilegeret, fordi jeg er fri til at planlægge min egen tid. Ingen bestemmer over dig. Jeg sætter mine egne mål.	73

Hvad er det bedste ved at være præst – hvad får dig til at gå glad på arbejde hver dag?

Fra 8.6: Mange gode kolleger og samarbejdspartnere. Et godt netværk		
	Jeg har et udstrakt samarbejde med andre præster, menighedsråd, medarbejdere i kirken m.fl.	1
	Jeg har masser af rum for fri leg. Og mange vil være med til at føde ideerne. Og jeg har skidegode kolleger, og vi kan gøre ting sammen.	3
	Jeg har med mange gode engagerede mennesker at gøre.	17
	Du kan arbejde i kollegiale præstegrupper.	20
	Vi har haft supervisionsgrupper. Alle de netværk er enormt vigtige.	20
	Jeg glæder mig over at arbejde sammen med organist og alle de andre gode kolleger. Det er et godt arbejdsliv.	23
	Jeg har et fællesskab med 120 frivillige og en dagligdag med 11 ansatte og specialestuderende. Ved hårdt arbejde har vi skabt et fundament. Vi har lavet et manifest. Vi ved, hvornår vores opgave er løst. Det gør mig glad. Vi når det, vi vil, og det betyder noget.	31
	Jeg har vidunderlige kolleger. En præst og hjælpere og en organist – de er forrygende. Det gør mig meget glad. Og det topper hver søndag. Der fester vi igennem. Her kommer 2-400 mennesker hver søndag.	38
	Det er vigtigt, at man føler, der er opbakning og god stemning blandt personalet. At der er opbakning til ens arbejde og det, man står i spidsen for. Det allervigtigste er et godt kollegialt personaleforhold.	62

9 Hvad er det sværeste ved at være præst – hvilken udfordring er den største?

- 9.1 De sværeste livstunder og samtaler. At give meningsfulde svar på livets store spørgsmål
- 9.2 Det grænseløse arbejde
- 9.3 At leve op til sine egne og andres krav og forventninger
- 9.4 Som præst er du meget alene
- 9.5 Samarbejdet med menighedsråd
- 9.6 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

9.1 De sværeste livstunder og samtaler. At give meningsfulde svar på livets store spørgsmål

I samme øjeblik selv en ny præst har kjolen på, forventer alle, at han/hun formår at udfylde sin rolle. Præstekjolen giver en utrolig autoritet, men især den unge præst er meget ærbødig over for det store ansvar, det indebærer. Således er frygten for ikke at slå til bl.a. i de alvorlige samtaler ikke overraskende udbredt blandt studerende og helt nye præster, som står over for deres første embede, hvorimod mere erfarne præster godt ved, at de har en ballast også fra studiet, som giver dem mulighed for at møde også de svære situationer. Men også blandt disse er der stor fokus på, hvilket ansvar embedet og deres ord og gerninger fordrer.

”

Første gang, man skal til begravelsessamtale, er svær. Men jeg har det fint. Jeg kan snakke med folk. Det er noget af det jeg allerbedst kan lide. Man skal altid have masser af tid og aldrig have en bagkant til den slags samtaler – man ved aldrig hvordan de udvikler sig.

”

At møde mennesker. Fx begravelsessamtale – hvad siger man? Hvad har man at give som ung præst? Hvad har man at tilbyde mennesker? Hvad kan vi give enke fru Hansen? Det er skræmmende, at der forventes så meget af én.

”

Jeg har kun begravet ældre mennesker. Jeg gruer for den dag jeg skal begrave en, der er død alt, alt for tidligt.

”

At alle kigger på mig med spørgende øjne. ”Hvad skal vi gøre? Hvordan skal det gå med verden? Og os selv?” Det kan være tungt. Men det er også stort privilegium. Der skal jeg huske, at det ikke er mig men mit embede, de ser til. Jeg skal ikke bære det alene. Man skal huske som præst, at man ikke er Gud. ”Det var Helligånden, der virkede – ikke mig selv.” Man må ikke blive selvfed!

”

At skulle møde folk. Samtalerne – dem er jeg bekymret for. Begravelse eller sjælesorg, skilsmisse osv. Man har folks liv i hænderne. Jeg er bange for ikke at gøre det godt nok. Jeg har ikke fået undervisning i det. På seminariet får vi det. Men på studiet har jeg aldrig lært, hvordan en sjælesorgs-samtale skal gennemføres.

9.2 Det grænseløse arbejde

Som det er fremgået af afsnit 8.5, har den udstrakte frihed stor betydning for mange præster. Bagsiden af medaljen er imidlertid at prioritere i det grænseløse arbejde, som fylder meget hos en stor del af respondenterne. Du har aldrig fri, du bliver aldrig færdig, du kunne altid gøre lidt mere. "Burde jeg ikke besøge enkefrue Hansen en gang til?". Det kan være særdeles stressende, og "det er jo mennesker, der er i den anden ende." Enkelte respondenter har fortalt om kolleger, som siger deres embede op og tager vikarstillinger, fordi det er mindre stressende. Senere forlader nogle af disse præster folkekirken, men tilsyneladende findes der ikke statistisk materiale om omfanget heraf.

”

Jeg møder mange præster, der får stress. Den væsentligste årsag er manglende embedsforståelse. Man skal have et kald og et embede og kunne afgrænse sine arbejdsopgaver.

”

Man skal ikke blive præst med modtagermentalitet. Hvis man kun har det som et job, går det galt. Det er et embede. Og det er svært at forene med at have småbørn. Man skal brænde for det. Bypræster arbejder mere mellem kl. 8-16. For os landpræster er det mere anderledes: 24/7. Til gengæld står jeg sjældent op før kl. 9. 😊

”

Du kan aldrig gøre nok. Der er en afmagt i, at du aldrig bliver færdig. Men til gengæld får du hele tiden nye muligheder.

”

På landet hvor man ofte er enepræst. Man er en meget offentlig person. Nogle gange kører man et andet sted hen for at handle, så man ikke skal føre samtaler over køledisken. En gang imellem har man behov for at kunne være sig selv. Det kan være drænende. Man har aldrig fri.

”

Du har en anden livsrytme end andre mennesker inkl. familie. Du arbejder non stop, når andre har fri. Og andre kan ikke forstå, hvad du laver.

9.3 At leve op til sine egne og andres forventninger

”

Der er mange forventninger til en præst, som ikke har noget med præstearbejdet at gøre. Menighedsråd vil have en entertainer og multikunstner. Tidligere gjorde præstekonen alt dette.

Som det er fremgået af ovenstående afsnit 9.2 vedr. det grænseløse arbejde, føler præster generelt, at der hviler et stort ansvar og arbejde på deres skuldre – der er mange opgaver og forventninger, som man bestræber sig på at leve op til. Det er en udbredt holdning, at det er rimelige forventninger fra menighed, menighedsråd mv., om end en del respondenter påpeger, at menighedsråd i jobopslag og samtaler kan have urealistiske forventninger til, hvad en præst kan nå at leve op til. Problemet er tilsyneladende især udpræget blandt unge præster, men ses dog i vidt omfang

også hos erfarne præster. Ganske vist har mange fundet salomoniske og diplomatiske løsninger til at enes med menighedsrådet om et realistisk forventningsniveau, men alligevel møder man også hos erfarne præster et stort forventningspres – ”jo bedre du bliver til dit arbejde, desto højere forventninger har man til, at du også magter at løse endnu flere opgaver”.

Det er en udfordring, at mange præster godt er klar over, at de er den sidste bastion. ”Vi åbner armene, når andre offentlige institutioner er gået hjem.” Og at netop præsten kan gøre en forskel for mennesker i ulykke eller med andre problemer i livets svære stunder. Her er præster både ærekære og samvittighedsfulde – men det er svært at leve op til det hele – også ens egne forventninger til sig selv.

Et andet aspekt er, at præster i Udkantsdanmark mærker stærke krav om, at præsten bidrager vitalt til at holde liv i lokalsamfundet. Et ansvar, der kan være svært at løfte især for en ung præst.

”

Jeg troede, der var brug for præsten lokalt. Det er der også, men ikke for at holde gudstjenester, men for at sætte gang i byen; ikke sætte gang i kirken.

”

Det var en kæmpe omvæltning at få sit første embede. Menighedsrådet skulle beslutte en ny altertavle. Der var vild diskussion. Så spurgte formanden: ”Hvad siger sognepræsten?” Jeg følte mig lidt alene som ny præst, og at jeg samtidig skulle være supermand. Hvis jeg skulle leve op til alle deres forventninger, skulle jeg have haft uddannelse og erfaring som socialpædagog, managementkonsulent, børnepædagog, spejder og alt muligt andet.

”

Arbejdet er også forbundet med skuffelser og skam over, at man ikke lever op til andres eller egne forventninger. Eller hvad man tror, andre forventer. Mange i dag brænder ud. Embedet kan have et dårligt ry. Mange stiller sig alt for store opgaver og glemmer kerneopgaverne, fordi de gerne vil please menighedsråd og aktive medlemmer ved også at udføre sekundære opgaver.

9.4 Som præst er du meget alene

Alenepæster kan føle sig meget ensomme i deres hverdag. Men der er flere paradokser i denne problemstilling, bl.a.:

- 1) Mange præster værdsætter friheden og muligheden for selv at tage ansvar og planlægge deres hverdag jf. afsnit. 8.5. Men det anses som en fordel at kunne aftale afløsning med andre præster, og det kan opfattes også positivt at have mulighed for sparring og feedback på sin indsats.
- 2) Nogle præster efterspørger mere dialog med provsten – andre sætter pris på, at "chefen ikke ånder dem i nakken".
- 3) Tilsyneladende er det især yngre præster, som efterspørger job med teamwork, for det ligger i deres generation – ældre præster siger bl.a., at flere præster i samme sogn gør det vanskeligt for menigheden at finde ud af, "hvem der er deres hyrde".

Handpicked er klar over, at der er en række igangsatte initiativer, herunder supervision. Intensivering af mentorordninger og praktikpræster. Tilsyneladende er der dog stor forskel på, hvordan disse initiativer fungerer i de enkelte stifter, ligesom der åbenbart mangler viden blandt andet hos studerende og nye præster, at de rent faktisk har mulighed for at få sparring og hjælp. Folkekirken bør overveje at analysere dette område yderligere blandt nyere præster i landet, fordi manglende hjælp kan få præster til at sige op.

”

Ingen kommer med en gulerod. Man er meget alene i de mange landsogn. Ingen motiverer dig. Du får ingen bonus eller noget. Man skal være drevet af noget indre.

”

Folkekirken er bygget op med selvstændig forankring i sognene. Derfor kan arbejdet som præst blive meget ensomt. De unge synes ikke, det er fedt at sidde alene. De vil gerne samarbejde og vidensdele.

”

Ensomhed – jeg er meget alene i det her. Jeg har meget få kolleger. Præstejobbet indebærer, at man er en solist – laver gudstjenester, konfirmationsforberedelse osv. Bagsiden er, at man er overladt til sig selv. Selv skal disponere. Jeg oplever det i perioder hårdt. Men det er også dejligt med det frie liv.

”

Når du først er ude i sognet, er du mutters alene. Ingen hjælper dig. Alt for mange er for dårligt stillede, når man kommer ud i deres første embede. Der mangler lærer-kapaciteter, som ved noget om praktisk religion.

9.5 Samarbejdet med menighedsråd

Et godt samarbejde i sognet er alfa og omega som i alle andre organisationer. Folkekirkens særlige struktur med folkevalgte menighedsråd, som hyrer og fyrer sognets medarbejdere, og præster som refererer til provst og biskop og samtidig er fødte medlemmer af menighedsrådene, kan give nogle udfordringer. Denne kvalitative analyse kan i sagens natur ikke afdække, om problemstillingerne er få eller udbredte. Generelt har respondenterne udtalt, at samarbejdet typisk fungerer godt, men at man sine steder øjensynligt også har problemstillinger, som er svære at løse. Man er jo "gift" – og som en præst udtrykte det, er et dårligt samarbejde med menighedsrådet at sammenligne med at have en sur kone. Det skal bemærkes at pilen også vender den anden vej: Nogle repræsentanter mener ikke, præsterne er dygtige nok – nogle mener, de unge ikke har tilstrækkelig livserfaring.

”

Det ville være godt, hvis man kunne regne med, at man har menighedsrådets opbakning. Hvis ikke samarbejdet fungerer, så stopper præsterne. I dag stopper mange præster tidligt – de finder bare et andet arbejde.

”

Samarbejdet med menighedsråd fungerer i majoriteten af sognene. Men ofte undertrykker præsten sine synspunkter. Og menighedsrådene holder også igen. Alle tænker: "Vi skal vælge vores konflikter". Men det forhold, at man ikke er i krig, er ikke nødvendigvis ensbetydende med, at man er "lykkeligt gift".

”

Samarbejdet med menighedsråd osv. skal være godt. Du har mange frivillige inkl. menighedsråd m.fl., og der er grænser for, hvad du kan kræve af dem. Der kan opstå konflikter. Det kan være skræmmende for unge præster, som også har en helt anden alder – der kan være generationer til forskel. Og hvis du kommer fra København og skal arbejde på landet, kan det være problematisk.

”

Menighedsråd og præster slår hinanden oven i hovedet med helvede. "Du skal ud af kirken, for du er ikke rigtig!"

9.6 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

Hvad er det sværeste ved at være præst – hvilken udfordring er den største?		
Fra 9.1: De sværeste livsstunder og samtaler. Svarene på de store spørgsmål		
	Ofte er der situationer, som i sagens natur er følelsesmæssigt belastende. Men når det er allerværst, føler man til gengæld også, at det er allermest meningsfyldt, at det jo virkelig er derfor, jeg gør det her.	-
	Det mest bøvlede og frustrerende er det, der også er det bedste. Fx at være i noget som fa' me er svært at være i. Men det er også det, der gør, at jeg ved, hvad jeg laver. De sværeste samtaler og de sværeste begravelser.	3
	Jeg har kun begravet ældre mennesker. Jeg gruer for den dag jeg skal begrave en, der er død alt alt for tidligt.	5
	Jeg står som talerør for et livsmod. Det kan være et voldsomt krav. Det, jeg siger, skal være noget, der bringer håb til mennesker. Jeg kan ikke lalle folks tid væk. Folk har et berettiget krav på, at det er ordentligt, det jeg siger og står for.	6
	Højmessen er svær. Den almene forkyndelse hvor vi skal ramme alle og ikke alene den enkelte. Tit synes jeg selv, at prædikener er kedelige. Det er enklere at berøre folk, når det er tæt på dem, fx ved begravelser fordi det giver mening for dem.	7
	At møde mennesker. Fx begravelsessamtale – hvad siger man? Hvad har man at give som ung præst? Hvad har man at tilbyde mennesker? Hvad kan vi give enke fru Hansen? Det er skræmmende, at der forventes så meget af én.	13
	At møde folk der har mistet nogen – finde ord til at trøste hvor der ikke er trøst. Lindre smerte. Hjælpe folk med at leve videre med savn. Jeg er ung. Det kan være svært at blive taget alvorligt som 26-årig og komme med en autoritet, som jeg ikke har i kraft af min alder men via min uddannelse og mine evner.	21
	At skulle møde folk. Samtalerne – dem er jeg bekymret for. Begravelse eller sjælesorg, skilsmisse osv. Man har folks liv i hænderne. Jeg er bange for ikke at gøre det godt nok. Jeg har ikke fået undervisning i det. På seminariet får vi det. Men på studiet har jeg aldrig lært hvordan en sjælesorgssamtale skal gennemføres.	22
	Tilgivelse – man oplever mange mærkelige ting som præst. Man er nødt til erkende, at man er synder. Og man skal kunne tilgive. Man skal kunne elske andre mennesker – også nogle, man ikke har lyst til at elske.	24
	Ofte er der situationer, som i sagens natur er følelsesmæssigt belastende. Men når det er allerværst, føler man til gengæld også, at det er allermest meningsfyldt, at det jo virkelig er derfor, jeg gør det her.	-
	På samme tid at have indfølelse og forståelse af andres situation at have en vis professionel distance, så man ikke dør af det. Man får meget ind under huden. Det slider, der hvor man ikke kan gøre noget.	32

	At alle kigger på mig med spørgende øjne. "Hvad skal vi gøre? Hvordan skal det gå med verden? Og os selv?" Det kan være tungt. Men det er også stort privilegium. Der skal jeg huske, at det ikke er mig men mit embede, de ser til. Jeg skal ikke bære det alene. Man skal huske som præst, at man ikke er Gud. "Det var Helligånden, der virkede – ikke mig selv." Man må ikke blive selvfed!	34
	Den største udfordring er mig selv. Det er og bliver mig selv. Jeg er bare en gammel synder som hele tiden vil være i færd med at svigte det, jeg skal som præst – det jeg virkelig skal. Jeg skal ikke stræbe efter at være den, som alle kan lide. Men man kan komme til kun at formidle det, som folk gerne vil høre. <i>Eksempel:</i> Jeg har netop besøgt en i menigheden, der lige er blevet enke – hun går ikke i kirke. Vi hyggede og drak kaffe. Jeg vil gerne være præst for hende. Skulle jeg slutte med en bøn, eller skulle jeg lade være? Jeg valgte fredens vej uden bøn. Jeg ville ikke bryde den gode stemning. Ofte tør jeg ikke løbe den risiko.	38
	Hvordan får man den her samtale i gang? Kristendom handler om eksistentielle vilkår. Men når man møder nogle, som er religionsforskrækkede, hvordan får man så samtalen ind, så folk oplever, at det er af allerstørste vigtighed?	56
	At sætte sig ind i de forskellige livssituationer, man møder i løbet af en dag. Alt lige fra dåb til OK-klubben.	57
	At forkynde evangeliet relevant og interessant uden at gå på kompromis. Undervisning er også udfordrende.	62
	Bisættelse og begravelse er egentlig lette at gå til. Prædikestolen er angstprovokerende. Men man skal ikke opfinde sin egen berettigelse, for man er sendt ud af Gud. Man bliver bedre til at prædike, når man går ud og gør det.	62
	Jeg har ikke oplevet at skulle ud til dødsfald for børn eller unge mennesker, men det bliver svært. Vi kender jo godt historierne, bl.a. om en 41-årig der døde i ulykke – der kom 400 til begravelsen. I nabobyen var der 4 børn, der brændte inde. En nabopræst måtte begrave et barn 3 måneder efter dåben. I Roskilde har 4 på 18-19 år kørt sig ihjel. Det er det, jeg frygter jeg allermost. Men jeg har fået et mere afslappet forhold til døden. Første gang, man skal til begravelsessamtale, er svær. Men jeg har det fint. Jeg kan snakke med folk. Det er noget af det jeg allerbedst kan lide. Man skal altid have masser af tid og aldrig have en bagkant til den slags samtaler – man ved aldrig, hvordan de udvikler sig.	65
	Der hvor det handler om at kunne tage de rette konflikter om, hvad meningen i dette samfund er. Hvad livet går ud på.	75

Hvad er det sværeste ved at være præst – hvilken udfordring er den største?		
Fra 9.2: Det grænseløse arbejde		
	Der er mange, der hiver i dig. Du er aldrig færdig.	1
	Der er meget, jeg ikke får gjort. Mange jeg ikke får besøgt, fx enker – jeg ville gerne tale med dem alle. Hvis man er samvittighedsfuld, giver	2

	det dårlig samvittighed. Det er svært at finde ud af, hvornår man har fri.	
	Det er et grænseløst arbejde. Telefonen kan ringe, hvornår det skal være. Man skal formå at være robust. Man kan få stress, hvis man tror, man er Vorherre – for man er kun et menneske. Man skal huske at fortælle sig selv, at man kun er et menneske.	2
	Hvis man ikke er god til at strukturere sin egen tid og har brug for faste rammer kan man få stress som præst. Man skal være god til at strukturere sin tid ift. de overordnede mål: En relevant folkekirke.	4
	Man skal kunne planlægge sin egen tid og have et drive.	4
	Det er ikke til at gemme sig. Hvis man har en off-dag, er der ikke andet at gøre end at blive i præstegården og ikke have noget med nogen at gøre.	5
	Man arbejder, når alle andre har fri.	7
	Det er svært at forene arbejdet med familieliv. Det er kompliceret. Når vi er på arbejde, har institutionerne ikke åbent. Mine børn kan ikke være alene hjemme. Jeg er heldigvis ikke alene, så jeg kan håndtere det. Men problemet med familielivet har fået flere af mine kolleger til at søge andre steder hen end i folkekirken, mens de har små børn. Det er en helt lavpraktisk problematik. Og hvis man bliver gift med en anden præst er det helt umuligt. "Lad være med forelske jer i en præst" sagde de på studiet.	7
	På landet hvor man ofte er enepræst. Man er en meget offentlig person. Nogle gange kører man et andet sted hen for at handle, så man ikke skal føre samtaler over køledisken. En gang imellem har man behov for at kunne være sig selv. Det kan være drænende. Man har aldrig fri.	12
	Der er en forventning om, at man altid er der. Der er ikke meget plads i kalenderen.	19
	Jeg synes, det er et fantastisk arbejde. Der er stor frihed i jobbet, men det er svært at skelne mellem privat- og arbejdsliv. Vi har ikke tidsregistrering. Men friheden kan være for stor. De unge skal have rammer sat op om, hvad de må og ikke må. Du skal selv ind og sige ja og nej – og prioritere.	20
	Du kan aldrig gøre nok. Der er en afmagt i, at du aldrig bliver færdig. Men til gengæld får du hele tiden nye muligheder.	20
	Du bliver aldrig færdig. Det grænseløse arbejde. Der er altid noget du kan tage fat på. Fx et husbesøg mere. Og lige den der opgave. Hvornår er det godt nok?	23
	Jobbets grænseløse natur som kræver, at man er moden til at håndtere den frihed, det er selv at skulle styre sin arbejdstid.	29
	Det er ikke et 8-16 job. Du skal altid arbejde i højtider og weekender. Det er en belastning. Man bliver aldrig færdig, og det giver et pres. Der er altid mennesker i den anden ende. Mennesker i svære situationer. Det gør ondt og kan give en følelse af utilstrækkelighed.	35
	Nogle præster handler i en anden by, når de har travlt, hvis de ikke har tid til at tale med menigheden i supermarkedet. Du er nødt til at have tid – ellers synes menigheden ikke, at du er engageret. Mine børn gad	35

	ikke følges med på indkøb i det lokale supermarked, fordi det tog så lang tid for mig at tale med mennesker.	
	Jeg har en studiekammerat, der smed håndklædet i ringen. Jeg har en mistanke om, at hun som præst satte for mange skibe i søen. Når man kommer som nyuddannet, vil man mange ting. Men man skal ikke gøre det hele på én gang. Starte i år 1 og 2 at gøre det, man skal gøre. Og bagefter supplere med andre ting.	43
	Jeg har været sygemeldt med stress to gange. For mit vedkommende var det en kombination af måden, man er skruet sammen på, og ens arbejdsliv. Når man elsker sit arbejde, er det svært at finde grænserne – der vil der altid været noget mere at gøre, når man brænder for det. Det løber løbsk. Man vil mere, end man har kræfter til. Dengang længtes jeg efter lidt tydeligere ledelse. Kunne tænke mig en provst, som talte med mig om, hvad der var vigtigst at gøre og ikke vigtigt. Og give anerkendelse. Og helt lavpraktisk hjalp mig med, hvad kalenderen kan rumme og ikke rumme. Det var ude på landet. Jeg var alene. Og graveren og de andre var 2 generationer ældre end mig. Det ville have været rart med forventningsafstemning ” hvad skal jeg gøre og hvad må jeg godt lade være med at gøre?”. Det forvirrende var, at jeg rigtig gerne ville mit arbejde.	45
	Som hospitalspræst er du oppe i den høje ende af det meningsfyldte. Folk der har brug for at have nogen at tale med. Arbejdet er så fokuseret og meningsfuldt. Men det er et endnu mere grænseløst arbejde og meget uforudsigeligt. Man ved ikke hvad dagen og natten bringer. Man ved ikke, hvornår man skal ud til svære situationer. Vi er på vagt hele tiden. Til rådighed og tilgængelig. Det var svært at holde til.	45
	Det grænseløse arbejde. Præster er dårlige til at arbejdsplanlægge. Der er alle muligheder for at udfolde sig, men når de ikke kan styre det, vokser det dem over hovedet. Derfor tør unge ikke gå i gang med det. Eller de vil kun arbejde der, hvor embedet er funktionærgjort. Der er størst efterspørgsel efter embeder med kun få funktioner, fx fængsels- og hospitalspræst. Og der hvor der samarbejdes med andre og begrænset arbejdstid. Vi skal sælge embedet på de mange udfoldelsesmuligheder og den store frihedsgrad.	47
	Grænseløsheden. Den folkekirkelige struktur er lidt løs. Vores egen arbejdsgiver har været sygemeldt med stress. Der er dejlig frihed – men også problematikker, fordi vi er så ansvarsbevidste.	53
	Du har en anden livsrytme end andre mennesker inkl. familie. Du arbejder non stop, når andre har fri. Og andre kan ikke forstå, hvad du laver.	54
	Hvis man arbejder i et sogn, hvor kun få kommer til gudstjeneste, men mange kommer til halloween, lægger man mere energi i det og andre arrangementer, som man kan skabe ved at gøre andre ting. Der er det vanskeligt, for døgnet har kun 24 timer.	55
	Arbejdstiden – hvornår er man på arbejde?	56
	Man kan ikke planlægge sin uge.	60
	Man har en stor arbejdsbyrde, fordi man skal navigere i landskab med mange holdninger. Man har ikke så selvstændigt et rum. Vi siger, der	64

	er plads og mangfoldighed i folkekirken, men du må ikke have private holdninger.	
	Man skal ikke blive præst med modtagermentalitet. Hvis man kun har det som et job, går det galt. Det er et embede. Det er svært at forene med at have småbørn. Man skal brænde for det. Bypræster arbejder mere mellem kl. 8-16. For os landpræster er det mere anderledes: 24/7. Til gengæld står jeg sjældent op før kl. 9. 😊	65
	Det grænseløse arbejde.	68
	Jeg møder mange præster, der får stress. Den væsentligste årsag er manglende embedsforståelse. Man skal have et kald og et embede og kunne afgrænse sine arbejdsopgaver.	68
	Work life balance. Jo bedre præst man er, desto flere opgaver får man ind. Og jo længere man har været et sted, desto flere opgaver kommer der.	72

Hvad er det sværeste ved at være præst – hvilken udfordring er den største?		
Fra 9.3: At leve op til sine egne og andres forventninger		
	At man kommer til kort hele tiden. Jeg skal få det til at give mening. Og det kan jeg komme i tvivl om. Man har sine egne kampe. Og hvis jeg sidder med folk med voldsomme problemer, kan jeg ikke løse dem. Det kan give søvnløse nætter. Man kan ikke være sart. Når et job giver mening, giver det også tærsk.	9
	Den vanskeligste udfordring er dels at være intellektuelt oppe på beatet – på højde med hvor samfundet også er. Dels at man troværdigt og indholdsmæssigt kan kommunikere kristendom i dagens samfund. Det er virkelig den store udfordring. Det er kirkens udfordring og dermed også præsternes hovedpine. Der kan jeg få dårlig samvittighed, hvis jeg ikke er vågen eller opmærksom nok.	10
	Som præst får man ikke så meget feed-back. Det er en god idé at få kolleger til at give det.	19
	At man er under stort krydspres i folkekirken. Forventningspres fra andre steder. Strukturen er umulig. Men det er derfor, den har overlevet.	28
	Arbejdet er også forbundet med skuffelser og skam over, at man ikke lever op til andres eller egne forventninger. Eller hvad man tror, andre forventer. Mange i dag brænder ud. Embedet kan have et dårligt ry. Mange stiller sig alt for store opgaver og glemmer kerneopgaverne, fordi de gerne vil please menighedsråd og aktive medlemmer ved også at udføre sekundære opgaver.	30
	Mine kolleger skal registrere alt og skrive logbøger. Men præstearbejde kan ikke sættes på formel. Mange præster har ikke tid nok – der burde være mere frihed til præsterne. Og man skal tage det alvorligt, at det er et akademisk job. Der skal være tid til at studere. Præstegården skal være et sted, hvor der tænkes store tanker.	34
	Der er mange forventninger til en præst, som ikke har noget med præstearbejdet at gøre. Menighedsråd vil have en entertainer og multikunstner. Tidligere gjorde præstekonen alt dette.	34

	Også menighedsrådene har mange forventninger. De vil have det bedste ud af deres præst. "Kun det bedste er godt nok her hos os!"	35
	Det var en kæmpe omvæltning at få sit første embede. Menighedsrådet skulle beslutte en ny albertavle. Der var vild diskussion. Så spurgte formanden: "Hvad siger sognepræsten?" Jeg følte mig lidt alene, og at jeg samtidig skulle være supermand. Hvis jeg skulle leve op til alle deres forventninger, skulle jeg have haft uddannelse og erfaring som socialpædagog, managementkonsulent, børnepædagog, spejder og alt muligt andet.	39
	Kirken og landsbyen har fælles vilkår. De er under pres. Kirken er det eneste, der er tilbage. Der er ikke længere en bager, skole osv. Landsbyen har en forventning om, at kirken skal trække lokalsamfundet op. Og man forventer, at det er kirken og dermed præsten, der trækker det op med arrangementer osv. Det var ikke det, der fik mig til at blive præst. Det er godt at gøre, men det er et kæmpearbejde ift. de mange andre ting, jeg skal. Der er meget koordineringsarbejde. Nogle har det fint med det. Nogle kan lide at være eventmager, men ikke mig.	52
	Jeg troede, der var brug for præsten lokalt. Det er der også men ikke for at holde gudstjenester men for at sætte gang i byen; ikke sætte gang i kirken.	52
	Det kan være svært at være i stand til at forene omverdens forventninger til én selv, og det man selv opfatter som vigtigt. Mange præster mener, at deres kerneopgave er begravelser, gudstjenester mv. Men de forventes også er sænke dørtærsklen og åbne døren til kirken. Det er en diffus og bred opgave.	55
	Udfordringen er, om det jeg gør er godt nok. At jeg fylder mit job ud.	58
	Man skal have lov til at have sine holdninger. Mange vil gerne have en præst uden for meget kant, men så bliver præster en meget bred metervare. Det kan være svært for folk at finde ud af, hvad præster mener. At turde være selvstændig og kæmpe for det. Ellers bliver for mange klemmt. Nogle synes, det er svært at være præst. Derfor danner de valgmenigheder, og det er et tab for folkekirken.	64
	Du skal passe på dig selv. Undgå at blive overbelastet. Bryllupper er dødbesværlige. Man risikerer at være kulissefigur.	77

Hvad er det sværeste ved at være præst – hvilken udfordring er den største?		
Fra 9.4: Som præst er du meget alene		
	Ingen kommer med en gulerod. Man er meget alene i de mange landsogne. Ingen motiverer dig. Du får ingen bonus eller noget. Man skal være drevet af noget indre.	4
	Ensomhed – jeg er meget alene i det her. Jeg har meget få kolleger. Præstetjobbet indebærer, at man er en solist – laver gudstjenester, konfirmationsforberedelse osv. Bagsiden er, at man er overladt til sig selv. Selv skal disponere. Jeg oplever det i perioder hårdt. Men det er også dejligt med det frie liv.	6
	At man nogle gange sidder med nogle ting alene.	11
	At man kan være ret alene.	17

	Folkekirken er bygget op med selvstændig forankring i sognene. Derfor kan arbejdet som præst blive meget ensomt. De unge synes ikke, det er fedt at sidde alene. De vil gerne samarbejde og vidensdele.	20
	I arbejdet som præst er man ikke alene – der er mulighed for supervision.	21
	Vi arbejder i team med menighedsråd og andre ansatte. Vi har fælles vision om forkyndelse og at få vækst i menigheden. Det er en fælles opgave. Nye præster kan være nervøse og blive afskrækket for at skulle stå som leder. Men vi arbejder også i teams.	21
	Når du først er ude i sognet, er du mutters alene. Ingen hjælper dig. Alt for mange er for dårlig stillede, når man kommer ud i deres første embede. Der mangler lærerkapaciteter, som ved noget om praktisk religion. De er dygtige teoretikere men ikke praktiske. Jeg har mange unge i praktik. Jeg har dem i "mesterlære".	33
	At være sognepræst er et lortejob. Min far var præst – jeg kender det hele. Hvis man kan blive præst i en by, kan jobbet rummes; men ikke på landet. Interessen for folkekirken er dalende, og ligegyldigheden popper op på landet, især i Udkantsdanmark. Præster er intellektuelle mennesker, som vil have kultur og akademiske udfordringer, og det får de ikke på landet. I sognet er du alene. Du kan ikke mænge dig med menigheden, for så mister du respekt.	51
	Der er en stærk solokultur i at være præst. Men der er også en strukturel ensomhed i jobbet. Du kommer ud i et sogn og skal kunne det hele. Og du behøver ikke at samarbejde med andre om andet en ferie og fridage.	55
	Du står alene ved kisten. Det former også præsternes forståelse af, hvad de vil og skal. Men det kan være hårdt at komme ind i, hvis man tilhører en generation, der har gået i børnehaven og er vant til teamwork osv. Der er ikke så meget fokus på, hvor meget man arbejder alene.	55
	Ensomhed er en stor del af at være præst. Det er paradoksalt, fordi mange ikke ønsker at arbejde i teams.	55

Hvad er det sværeste ved at være præst – hvilken udfordring er den største?		
Fra 9.5: Samarbejde med menighedsråd		
	Du skal kunne arbejde sammen med alle lige fra ministeriet til provst, menighedsråd, organist osv.	1
	Man er ansat i et ministerium, hvor arbejdsgangene ikke altid er så gennemsigtige. Og der er noget med en speget ansvarsfordeling i samarbejdet med biskopper, provster og menighedsråd.	3
	Det ville være godt, hvis man kunne regne med, at man har menighedsrådets opbakning. Hvis ikke samarbejdet fungerer, så stopper præsterne. I dag stopper mange præster tidligt – de finder bare et andet arbejde.	11
	Samarbejdet med menighedsråd osv. skal være godt. Du har mange frivillige inkl. menighedsråd m.fl., og der er grænser for, hvad du kan kræve af dem. Der kan opstå konflikter. Det kan være skræmmende for	23

	unge præster, som også har en helt anden alder – der kan være generationer til forskel. Og hvis du kommer fra København og skal arbejde på landet, kan det være problematisk.	
	Det kan være en svær opgave at have med et folkevalgt menighedsråd at gøre, som måske har nogle ambitioner, som ikke er kirkelige men er selviscenesættende.	30
	Menighedsråd og præster slår hinanden oven i hovedet med helvede. "Du skal ud af kirken, for du er ikke rigtig!"	31
	Folkekirken er en sjov størrelse med menighedsrådene. Nogle gange fungerer de ikke. Hvis du lover dem noget, du ikke holder, er det som at være gift med en gammel sur dame. Man burde tage fat i menighedsrådene og sige: "I kan ikke skive 700 ting ind i et stillingsopslag. Og I skal heller ikke tro, at hvis I får en ung og uerfaren præst, kan I forme ham, som I vil." Men det er positivt med de nye initiativer, hvor Menighedsrådsforeningen, Præsteforeningen og kirkeministeriet nu er i dialog.	39
	En af de store udfordringer er samarbejdet med menighedsråd og medarbejderne. Det må være svært som præst, der gerne vil sætte sit aftryk på det kirkelige liv, uden at de har en arbejdsgivermagt over for medarbejderne. Præsten skal kunne afveje sine egne meninger – han skal hele tiden have opbakning fra menighedsrådet.	41
<i>Men:</i>	Generelt er menighedsrådene gode til at passe på deres præster.	48
	Menighedsrådene er værdifulde, hvis de støtter og bakker præsten op. Men de skal ikke blande sig for meget. De må gerne stå på kanten og heppe på præsten. Præster har stor lederidentitet: "Det er mig, der har lederrollen." Det kan smadre præstens liv, hvis man har konflikt med menighedsråd.	55
	Samarbejdet med menighedsråd fungerer i majoriteten af sognene. Men ofte undertrykker præsten sine synspunkter. Og menighedsrådene holder også igen. Alle tænker: "Vi skal vælge vores konflikter". Men det forhold, at man ikke er i krig, er ikke nødvendigvis ensbetydende med, at man er "lykkeligt gift".	55

10 Hvilke udfordringer mener du, er de største i forbindelse med rekruttering af de rette studerende og præster?

- 10.1 Kirkens og præsternes image. Manglende kommunikation og manglende profilering
- 10.2 Arbejdsforhold og lav løn
- 10.3 Enkelte observationer:
 - De negative historier i pressen
 - Gerningen kan virke skræmmende stor
 - Vi er ikke der, hvor de unge er
 - De unge kender ikke studiet
 - Studiets ry
 - Studiet er svært
 - Samfundets udvikling, hensynet til familien ("du skal ikke gifte dig med en præst!")
 - Det er ikke almindeligt eller OK, at man tror på Gud
 - Tal mere om Kristus
 - Vi skal sikre bred opbakning i folkekirken
 - Fremdriftsreformen
 - Menighedsråd

10.1 Kirkens og præsternes image. Manglende kommunikation og manglende profilering

Handpicked understreger igen, at rekrutteringsindsatsen ikke er et spørgsmål om kvantitet men tiltrækning af de bedst kvalificerede ansøgere. Der er mange bud på de største udfordringer, som er forbundet hermed, og de skal alle ses i lyset af undersøgelsens øvrige svar. Imidlertid har respondenterne især fokuseret på de udfordringer, der er forbundet med mangelfuld kommunikation fra og profilering af folkekirken, kirkens og præsternes image samt fordomme om, at kirken er gået i stå.

Generelt mener respondenterne, at folkekirken skal intensivere kommunikationen om, hvor interessant og attraktivt teologistudiet er, samt koncentrere sig om at få fat i de unge og gøre noget ved den manglende profilering af folkekirken. Den allerede etablerede rekrutteringskommunikation er et skridt på vejen, og vil også have en positiv afsmittende effekt på folkekirkens image, idet et bredere udsnit af befolkningen får et klarere billede af alt det, folkekirken og præsterne kan tilbyde og rent faktisk leverer.

Desuden nævner flere respondenter, at folkekirken tilsyneladende ikke har eller vil fremstå med holdninger og stille op i debatter. Herunder får Ateistisk Selskab lov til at stå uimodsagt, hvor det øjensynligt alene er enkelte præster, som tager til orde. Det er klart, at den type omtale ikke stimulerer lysten til at blive præst.

”

Brandet betyder meget. Hvis du skal rekruttere, skal du have et godt brand. Men det kræver dynamik. Den professionalitet har vi ikke i Folkekirken.

”

Vi skal skabe en holdningsændring til den danske Folkekirke. Hvis du spørger befolkningen, vil de sige, at Folkekirken er tung og støvet. At både præster og menighedsrådsmedlemmer er gråhårede nisser. Der skal en holdningsændring til, og vi skal appellere til unge mennesker.

”

Jeg synes, det er problematisk, at man ikke deltager fx i kampagnen fra Ateistisk Selskab. Hvorfor har folkekirken ikke en skarp og tydelig offentlig stemme? Gå aktivt ind i diskussionen og få aktive debattører. Jo skarpere en profil, man tager i folkekirken, jo bedre ry vil man få.

”

Når det er svært at tiltrække præster, er det fordi folkekirken har svært ved at kommunikere og at blande sig kulturelt osv. i debatterne. Mange har en opfattelse af, at det går ned ad bakke i folkekirken. Vil man være en del af en organisation, hvor kirker lukker og folk melder sig ud? Vi er for dårlige til at svare igen på andres dagsordener.

10.2 Arbejdsforhold og lav løn

”

Det er en lang uddannelse, og vi er dårligt betalt. Læger får det dobbelte.

Som det fremgår af kapitel 8, anses jobbet som præst for at være utroligt godt; men det er ikke et arbejde, man tager for pengenes skyld, hvilket nogle respondenter mener er et problem især ift. at tiltrække mandlige præster, hvor lønnen angiveligt er en høj motivationsfaktor og prestigegivende.

Tilsyneladende er præsterne den akademikergruppe i Danmark, der får lavest løn – på trods af et job, hvor man arbejder 24/7 – også når andre har fri. Samtidig fokuserer flere respondenter på, at jobbet indebærer stress og andre menneskelige udfordringer, som måske især reducerer motivationen blandt yngre potentielle præster til at vælge embedet.

”

Det er op ad bakke. Folkekirken er ikke en attraktiv arbejdsplads. Elendig løn og dårlige arbejdsforhold giver dårlig bemanning. Mine sønner får lige så meget i begyndelsesløn, som jeg får som slutløn efter 35 år.

En bedre løn til præster vil gøre underværker.

10.3 Enkelte observationer

Også i dette afsnit vil vi viderebringe nogle observationer til læseren, som ganske vist er relativt enkeltstående, men som måske alligevel er værd at reflektere over og evt. analysere nærmere. Flere af observationerne bekræftes andre steder i analysen.

”

Gør de nye præster opmærksomme på, at vi ikke skal bekrige hinanden som præster. Jeg savner en gensidig forståelse. Hold dog sammen som præster! Vi er ikke gode til at holde sammen, og så bliver det nemt at skyde os ned.

”

Vi hører om, at det er et lavstatusjob. Og stress hos præster. Folk tænker: ”Skal jeg rode mig ud i det?”

10.4 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

Hvilke udfordringer mener du, er de største i forbindelse med rekruttering af de rette studerende og præster?		
Fra 10.1: Kirkens og præsternes image. Manglende kommunikation og manglende profilering		
	Det er et problem, at mange ikke opfatter kirken, som den er. De mener, at den er fjern og støvet, og at der ikke kommer nogen mennesker. Det er det billede, alle har, men det er ikke sandt. Vi har mange mennesker og et hav af tilbud. Vi har en identitetskrise. Men mange tror, vi er døde. Vi er helt vildt mange præster, der vil noget, men det er ikke det billede, folk har af præster.	7
	Fordomme om kirken og præster.	31
	Brandet betyder meget. Hvis du skal rekruttere, skal du have et godt brand. Men det kræver dynamik. Den professionalitet har vi ikke i folkekirken.	33
	Det næstbedste, vi kan gøre, er mund til øre kommunikation, og det betyder, man må tage de studerende virkeligt alvorligt. Det vil brede sig, hvis de siger, at de bliver hjulpet som præster. Og vi skal gøre studiet hamrende attraktivt – ikke bare tale om det men gøre det!	33
	Vi skal skabe en holdningsændring til den danske folkekirke. Hvis du spørger befolkningen, vil de sige, at folkekirken er tung og støvet. At både præster og menighedsrådsmedlemmer er gråhårede nisser. Der skal en holdningsændring til, og vi skal appellere til unge mennesker.	41
	Jeg var for nogle år siden i et sogn, hvor 58% blev døbt. Det tal er nu faldet til under 50. Det er den største udfordring, at der vokser en generation op, som ikke har berøring med kirken – heller ikke med ritualerne.	42
	Der er behov for en ny generation af veluddannede teologer, og nogle der vil dedikere deres arbejdsliv til at udbrede Evangeliet. For nogle tænder på det. Den nye generation skal redde kristendommen i Danmark. Men de skal brænde for det, ellers duer det ikke. Der skal være en indre ild. Man skal <i>ville</i> det. Det er det, vi prøver at skabe sammen med vores bagland.	42
	Rydde fordommene af vejen.	43
	Der er en vækkelse om religion – men ikke om kristendom. Mange præster tænker, ”hvad er min præstelige identitet?”. For at besvare det spørgsmål, skal vi have defineret: Hvordan vil vi være folkekirke i Danmark? Hvad er vores selvforståelse som folkekirke? Hvad kan vi tilføje vores kultur og samfund? Hvad er det egentlig, kirken skal være? Hvis alt dette blev defineret, ville alle de præster også have noget at gå ud med.	51
	Et for snævert billede af hvad en præst er.	56
	Jeg synes, det er problematisk, at man ikke deltager fx i kampagnen fra Ateistisk Selskab. Hvorfor har folkekirken ikke en skarp og tydelig offentlig stemme? Gå aktivt ind i diskussionen og få aktive debattører. Jo skarpere en profil, man tager i folkekirken, jo bedre ry vil man få.	58

	Når det er svært at tiltrække præster, er det fordi folkekirken har svært ved at kommunikere og at blande sig kulturelt osv. i debatterne. Mange har en opfattelse af, at det går ned ad bakke i folkekirken. Vil man være en del af en organisation, hvor kirker lukker og folk melder sig ud? Vi er for dårlige til at svare igen på andres dagsordener.	76
--	--	----

Hvilke udfordringer mener du, er de største i forbindelse med rekruttering af de rette studerende og præster?

Fra 10.2: Arbejdsforhold og lav løn		
	Det er måske ikke den største og fedeste løn.	2
	Vi er nogle af de lavest lønnede akademikere. Til gengæld får vi en god pension, og det giver sikkerhed.	4
	Forholdsvis dårlig løn.	7
	Mange trækker sig pba. det lave lønniveau. Især for mænd er løn en vigtig faktor, og som præst har man den laveste løn blandt akademikere. Vi skal fortælle om indholdet i studiet og få en højere løn. Der ligger status i det med lønnen. Embedsboligen gør hverken til eller fra.	8
	Lønnen.	20
	Man skal ikke lokke med penge. Det er en lang uddannelse, og vi er dårligt betalt. Læger får det dobbelte.	21
	Det er vigtigt, at lønnen er rimelig. Det er evident, at præster ligger i den lave ende. Løn er også et udtryk for anerkendelse.	23
	Det er op ad bakke. Folkekirken er ikke en attraktiv arbejdsplads. Elendig løn og dårlige arbejdsforhold giver dårlig bemanning. Mine sønner får lige så meget i begyndelsesløn, som jeg får som slutløn efter 35 år. En bedre løn til præster vil gøre underværker.	51
	Bl.a. at der er nogle arbejdsvilkår, man skal overveje. 6 friweekender om året er ikke mange. Man skal overveje, om der skulle lidt flere til. Det er stærkt belastende at være så bundet. Og lønforhold ift. andre ACere kunne være bedre. Og sager med tjenestebolig kan blive kampplads mellem menighedsråd og præst.	68

Hvilke udfordringer mener du, er de største i forbindelse med rekruttering af de rette studerende og præster?

Fra 10.3: Enkelte observationer		
De negative historier i pressen		
	Gør de nye præster opmærksomme på, at vi ikke skal bekriige hinanden som præster. Jeg savner en gensidig forståelse. Hold dog sammen som præster! Vi er ikke gode til at holde sammen, og så bliver det nemt at skyde os ned.	39
	Vi hører om, at det er et lavstatusjob. Og stress hos præster. Folk tænker: "Skal jeg rode mig ud i det?"	42
	Vores allerstørste problem er, at vi ikke har mange gode historier om hvervet. Hverken i det offentlige rum eller blandt præster. Teologi præges af en sladderkultur. Og hvor der er hjerteblod, er	47

	der mange konflikter. Lige som hos kunstnere og i andre jobs, hvor man investere meget af sig selv, brænder man ofte ud. Ofte sker der det, at man kun fortæller om konfliktpotentialer – det tales der meget om på de teologiske fakulteter og på pastoralseminariet. Derfor får man ikke den gode samtale om det fantastiske i embedet. Det påvirker negativt.	
	Før i tiden talte vi præster om, at der var for få kirkegængere. I dag taler vi om arbejdspress, sortering af egne og andres forventninger samt menighedsråd, der ikke kan løfte deres opgaver.	47
	Nogle gange ringer præster til mig ifm. konflikthåndtering – fx var en præst kommet i medierne, fordi hun havde konflikt med en kollega. I en Facebook gruppe i sognet, var der en, som skrev, at han og konen gerne ville finansiere den kugle, der ramte hende. Han fik en dom, så det gør han aldrig mere. Jeg tror der er flere præster, der er blevet truet på Facebook.	60
Gerningen kan virke skræmmende stor		
	Der er mange, der ikke ser sig selv som præst i en alder af 20 år.	1
	Det skræmmer nok mange, at man skal stå oppe i luften på prædikestolen.	2
	”Tror jeg nok på Evangeliet til at kunne forkynde det? Kan jeg spille klog på det?” Som ung er man nok ydmyg. Men der vil jeg sige, at det kan man godt sætte sig ud over. Vi bliver jo heldigvis ikke målt og vejlet.	5
	Med 2000 år gamle tekster bygger studiet og gerningen på noget, der er så forskelligt fra det, vi har at gøre med i dag. Man springer ikke bare ind i det. Man kan ikke gøre sig parat til det i løbet af få timer. Embedet kræver en fortrolighed og forståelse, som ikke uden videre lader sig tilvejebringe.	18
	De nye, unge præster er ofte meget mere fremmedgjort over for jobbet. Jeg er opdraget med salmer og Grundtvig. Mange unge præster er uforberedte, og de kan ikke salmerne. De har det ikke på rygmarven. De demente på mit ældrecenter kender mere til salmer, end de unge mennesker gør i dag.	65
Vi er ikke der, hvor de unge er		
	Mange unge opsøger ikke folkekirken.	1
	Der er nogle steder, hvor vi ikke får hul igennem til. Nogle vi ikke får i tale. Hvorfor vil de læse filosofi? Hvorfor læse religionsvidenskab når de kan læse teologi? Vi skal grave nogle flere steder.	3
De unge kender ikke studiet		
	Det er et stort fremskridt at have strategi og tænke rekruttering som noget, der er helt nødvendigt. Mange ved ikke hvad det studium er og hvad det indeholder. Vi gemmer på en perle som vi har skjult for omverdenen. Der er måske ikke den største fedeste løn. Og det kræver ikke høje karakterer. Men det er ikke et ligegyldigt job. Der er ingen dogmatik men en levende kilde, som vi øser af.	2

Studiets ry		
	Studiet er usexet, det er ikke et prestigestudie. Det kræver ikke høje karakterer – alle kan komme ind.	3
	Vi skal støve historien af. Jeg har været inde på Uddannelsesguiden. Der står bl.a. "sakrementforvaltning". Hvad fanden er det? Der er et benarbejde at gøre for at forbedre studiets image. Den historie skal vi blive bedre til at fortælle.	3
	Studiet er åbent – man kan vade lige ind. Man tror, det er nemt. Men det er et komplekst studie. Det er ofte de forkerte, der søger ind.	58
Studiet er svært		
	Mange tror, at teologistudiet og universitetet er svært. Vi skal få de mennesker til at indse, at de godt kan teologi. Så er det ikke sværere. Det handler om ihærdighed.	7
	Vi havde stort frafald – vi var 70, der startede, og vi er 7 eller 8 tilbage. Mange starter med forventninger, som ikke holder. Og de tror, studiet er nemmere, end det er. Man skal kende udfordringerne – der er jo ikke nogen adgangskrav, og mange falder ud. Man skal være klar over, at det ikke er nemt, men at det er indsatsen værd. Det er ikke venstrehåndsarbejde, og vi skal ikke lokke med falske forventninger. Men heller ikke afskrække. Folk kan lide at blive udfordret.	21
Samfundets udvikling, hensyn til familie		
	Det moderne rodløse liv hvor man ikke ved, hvad man skal, men bare tumler afsted og bl.a. mener, det er godt at have fri i weekenden. Som præst får man pligter, så man får rystet sin bekvemmelighed. Det kan kollidere med familien, men der må man som præst stå fast. Man arbejder for en anden: Gud. Men det er også det, der gør det fantastisk – at man har kaldet med sig.	24
Det er ikke almindeligt eller OK, at man tror på Gud		
	Kristendom er tabubelagt. Man skal stå til regnskab for mange ting. Sigurd Barrett har sagt, "det er mere acceptabelt at fortælle om sine sex-stillinger end om sin tro". Det er accepteret, at man fx siger, at man går i svingerklub. Men hvis man siger, man går i kirke... Puha. Så er det lige før man er fra en eller anden sekt.	7
	På teologistudiet i København var det "vigtigt" at sige, at man ikke troede på Gud eller ikke ville være præst. Man skulle sige, at historie, filosofi osv. var vigtigt. Sådan var det ikke i Aarhus. I København pointerede de fleste studerende, at de ikke ville være præst.	7
NB: Tal mere om Kristus		
	Måske vil andre ikke elske dette. Jeg kan forstå, at folkekirken er på uddannelsesmæsser. De argumenter som bruges er meget dårlige. De får bare jobbet til at se spændende ud. Det bedste argument for at tiltrække de rette kandidater er: "Du skal brænde for at lære Kristus at kende og have lyst til, at danskere lærer Kristus at kende."	38

	<i>[Om rekrutteringsbrochuren januar 2016:]</i> Jeg tror desuden, at der i bund og grund er for lidt til en almindelig ung sekulariseret dansker, som man i det mindste kunne hævde, at man når med folderen. Giv dem noget mere. Tag stærkere fat om tros-nælden. Som minimum kunne man bringe nogle andre vinkler ind, nogle andre stemmer, som graver længere ned i tros-mulden.	
Vi skal sikre bred opbakning i folkekirken		
	Det kommer til at stå og falde med, at vi laver et koncept, som folk kan se sig selv i. Herunder også, at vi er varsomme med at lade folkekirken "lefle". Hvis vi fx går for meget op i kvantitet for at få flere til at komme i kirken. Og glemmer det centrale. Mange mener, vi skal være varsomme med at blive for poppede eller for moderne. Det er jævnlige oppe i Kristeligt Dagblad. Så det er virkelig en udfordring.	4
	Vores kommunikation skal være loyal ift. det, vi står for som folkekirke. Folkekirken skal tale op og tro det bedste om alle.	6
Fremdriftsreformen		
	At man beskærer antallet af kandidater i Aarhus på grund af reformen. Universiteterne skal lægge et snit efter behov – efter hvor hurtigt præsterne kommer i arbejde. Tiden på pastoralseminariet regnes ikke med som studietid men som ledighedsperiode. Og vi mangler nye præster.	60
Menighedsråd		
	Få styr på menighedsrådene.	48
	Mere professionelle menighedsråd.	58

11 Dit bedste råd for at tiltrække de rette kandidater til studiet og embedet?

- 11.1 Større åbenhed om og bedre kommunikation om studiet, det meningsfulde job, friheden og mulighederne
- 11.2 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

11.1 Større åbenhed om og bedre kommunikation om studiet, det meningsfulde job, friheden og mulighederne

En rød tråd i denne analyse er enigheden om, at det kræver en øget kommunikationsindsats at udbrede kendskabet til teologistudiets og præstegerningens mange muligheder og fordele. Denne kommunikationsindsats er allerede iværksat, og ambitionen er, at den bliver intensiveret fremover på baggrund af den indsats, som er initieret af gode folk i Aarhus Stift, og at indsatsen bredes ud i hele landet. Som organisation er det værd for folkekirken at notere sig, at der jf. andre afsnit i denne rapport ganske vist er nogle udfordringer i forhold til at rekruttere og fastholde de bedst egnede kandidater –

akkurat som i alle andre organisationer og virksomheder. Disse udfordringer bør folkekirken naturligvis interessere sig for, men til gengæld har folkekirken den store fordel, at "kerneproduktet" er i orden. Både teologistudiet og præsteembedet opfattes bredt blandt respondenterne som særdeles positive. Dermed har folkekirken mulighed for at fokusere på at give uddannelsen og embedet det fortjente omdømme.

”

Folkekirken er klodsmajorer til at kommunikere.

”

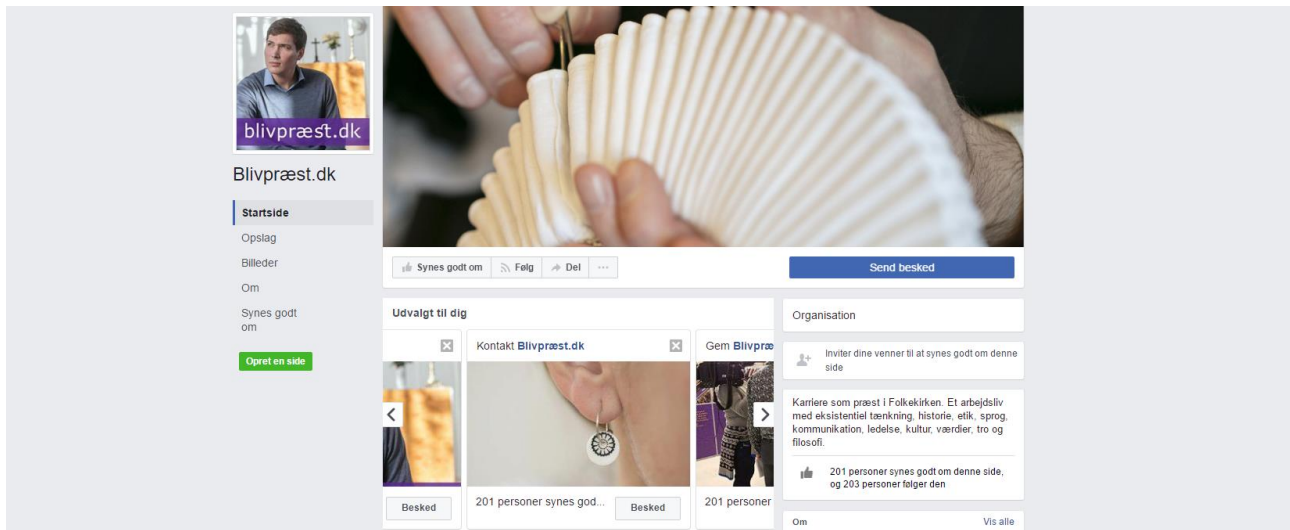
Få kommunikeret ud, at det er verdens bedste job med udstrakt frihed og ansvar på den gode måde. Du gør forskel. Og du kan slå rod i et lokalsamfund, hvor du møder meget positivitet og konstruktivitet.

11.2 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

Dit bedste råd for at tiltrække de rette kandidater til studiet og embedet?		
Fra 11.1: Større åbenhed om og bedre kommunikation om studiet, det meningsfulde job, friheden og mulighederne		
	Mange ting spiller ind. Det, der skal få unge mennesker til at læse teologi og ønske at være præst, er at det er et meningsfuldt job. Man oplever at det man gør, gør en forskel. Det er dybt, dybt meningsfuldt. Og man møder meget stor taknemmelighed.	11
	Lægge kommunikationen til rette – og det har holdt, det Handpicked har lavet hidtil. Kommunikationen skal både være målrettet – og det er svært. Den skal også være sjov og saglig, vi må ikke slå af på sagligheden. Gerne intelligent og sjov kommunikation, men ikke overfrisk. Men også lidt munter – ikke bare støvet. Hvis man kan sige noget med smil og imødekommende attitude, kan det lykkes.	15
	Fortæl om studiet: Kirkehistorien, liv og død, filosofi. Der er mange væsentlige emner, man får lov at beskæftige sig med.	18
	Det er et meget meningsfyldt arbejde. Og meningsgivende.	18
	Mere åbenhed om hvad vi laver. Skriv om studiet i brochuren.	21
	At få beskrevet teologistudiet. Vi skal få kandidater til at læse, så kan de senere blive præst. Den brede indgang gør, at man kan blive mange andre ting og måske senere bliver præst.	23
	Man skal passe på med at sænke barren – "så kommer folk nok". Skal man strække sig efter frugterne på æbletræet eller vil man have, at nogle bøjer grene ned til én? Jeg tror, det er sundt at strække sig.	24

	Kirken skal være et spændende sted at komme, hvor menighederne fungerer godt, og livet i og omkring kirken er tiltrækkende. Det er udfordrende og meningsfuldt. Man kan se græsset gro sammen med mange andre. Også folk der har ondt i livet. Vi skal være hinandens brødre og søstre, når jorden brænder under én og livet gør ondt. Kirken skal være tydeligere med deres fællesskabsreklame. Det er fællesskabet, der gør at tingene lykkes.	26
	Åbne døre og vinduer til præstegårdene. Det er så godt et job. Hvis folk vidste det, ville flere søge. Kun få har et billede af, hvad det vil sige at være præst. De ser bare kjolen.	35
	Sig til kommende teologistuderende: "Klø på også selvom det bliver hårdt. De skal ikke knægte dig. Man skal ikke finde sig i alting. Du kan ikke undgå at få succesoplevelser som sognepræst. Klø på!"	39
	At biskopper, ministeriet og folkekirken bliver mere deltagende i det omkringliggende samfund. Udtrykker holdninger til, hvad der sker i samfundet, så det støvede falder lidt af.	41
	Det er godt, når der er folk af forskellig slags, der får lov til at rage op og skille sig ud i skrift og ord – lige fra Lilleør til Krarup. Personer der viser, at "her er der liv, det er liv og død, og det betyder noget". Når mine voksne børn pludselig er optaget af noget med kirken, er det fordi de har hørt og læst om en præst, der siger sin mening.	44
	Jeg håber, folkekirken bliver et sted, som tiltrækker folk, der har mod nok. Det handler jo også om en form for træning. Måske skulle man øve sig i at stå frem en gang imellem. Man kan jo starte i det små.	44
	Få kommunikeret ud, at det er verdens bedste job med udstrakt frihed og ansvar på den gode måde. Du gør forskel. Og du kan slå rod i et lokalsamfund, hvor du møder meget positivitet og konstruktivitet.	48
	Fortæl, at det ikke behøver at være så trist. Imødegå myten om at kirken står tom. At kirken bruges meget – måske ikke om søndagen men til så meget andet.	57
	Man kunne kommunikere mere positivt og forståeligt.	65
	Folkekirken er klodsmajorer til at kommunikere.	67
	Folkekirken skal have kommunikeret sig selv anderledes ud, og den brochure, der er blevet lavet, er et godt bud. Vi sidder fast i vores "selv" og vores omdømme. Vi holder monologer i kirken. Præsten går op på prædikestolen, men ingen gider at tale med en, der står på en talerstol. Min pointe er, at præster allerede er i samtaler – men det er ikke omverdenens billede, for vi kommunikerer det ikke og byder ikke ind med det, vi kan.	72
	Præster er ikke så gode til at være synlige omkring det, de gør. Jeg tror, de fleste præster har og udøver næstekærlighed. Men der er ikke stor synlighed og dermed ikke stor bevidsthed om det i samfundet.	74
	Læg prædikenen på hylden. Ikke overbevise via ord med ord men gennem handling. Det vil genvinde respekt og interesse i den danske befolkning. Folk har allergisk reaktion. Mange forbinder det at være præst og kristen med at udøve missionære aktiviteter, som nogle steder i historiens løb har haft katastrofal impact. Læg prædikenen på hylden og udvis handling. Kom uden for kirken og udvis handling. For det vil ændre folkekirkens status og interesse i samfundet.	74

12 Forslag til mediekkanaler og målgrupper

- 12.1 Det personlige møde
- 12.2 Sociale medier. TV-programmer
- 12.3 Enkelte observationer
- 12.4 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

12.1 Det personlige møde

Blandt respondenterne er der bred enighed om, at især det personlige møde er et effektivt værktøj i rekrutteringen. Præster bør møde de unge, hvor de er: På uddannelsesmesser, folkeskoler, gymnasier, efter- og højskoler og i kirker – både troende og konfirmander. Også festivaler og spejder landsmøder.

Flere respondenter mener desuden, at folkekirken i højere grad burde række hånden ud mod de studerende og fakulteterne for at tiltrække studerende, som vil være præster. Se venligst også afsnit 15.1 om praktik for teologistuderende.

”

Den personlige kontakt til unge. Motivere præsterne til at sige noget. Tage fat i dem de kender, som kunne være kandidater. Det ville kunne rykke noget.

”

Vi skal tale med de unge. ”Hvad er tro for noget?” Jeg har mødt nogle, jeg har haft samtaler med, som endte med at vælge teologi. Vi skal være, hvor de er. Bl.a. ungdomskirker – dér skal vi ud.

12.2 Sociale medier, TV-programmer

Desuden nævnes de sociale og andre medier, som de unge bruger. Nogle respondenter henviser til TV-serierne ”Vil du se min smukke kirke?” og ”De unge præster”, som anses for at være en god markedsføring af folkekirken og præstegerningen.

”

Jeg bruger selv de sociale medier. Det når langt ud over rampen. Lokalt. Den vej skal vi gå. Facebook og Instagram.

12.3 Enkelte observationer

Enkelte respondenter har gjort opmærksom på at rekruttere målrettet i andre erhverv, hvor man forestiller sig, at der er nogle kompetencer og grundlæggende egenskaber, som måske netop kvalificerer personer herfra til at blive gode præster, herunder sundhedspersonale, lærere og pædagoger men faktisk også håndværkere.

”

De unge er de svære at rekruttere. Vi skal lave fremstød andre steder: Fx socialrådgivere, bagere, tømrere, kirke- og kulturmedarbejdere.

I dette afsnit bringes også nogle bud på, at man også burde interessere sig for at påvirke bl.a. forældre i menigheden. En enkelt respondent nævner Folkekirkens Uddannelses- og Skoletjeneste som en oplagt gesandt i rekruttering.

Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

Forslag til mediekkanaler og målgrupper		
Fra 12.1: Det personlige møde		
	Tag ud på gymnasier og tal bl.a. om fag som filosofi og klassiske sprog.	1
	Der kommer mange på højskoler, der tænker og ønsker at lære.	1
	Det er vigtigt at vi som præster prikker de rette kandidater på skulderen. "Jeg har brug for dig!"	2
	Vi skal som præster tale jobbet op. Det var en præst, der fik mig til at blive præst. Præster skal ikke tude over deres stress. Vi skal være bedre til at tale jobbet op.	2
	En form for hjemmeside med mere info. Men det er det personlige møde, der gør rigtig meget. Tilbyde et helle på festival – fx Nibe festival har stor succes.	5
	Jeg tror, man kan gøre præster synlige i gymnasieverden.	6
	Præster og sociale medier – jeg tror ikke på hjemmesider.	9
	Vi præster skal være bedre til at pege på jobmuligheden over for de unge mennesker, vi møder. Fx bliver 72% konfirmeret her i sognet. Vi skal fortælle dem, at det er spændende at være præst. Og vi skal sige noget i samfundsdebatten – vi har noget relevant at sige.	11
	Besøg efterskoler og tal om det eksistentielle. Fortæl, at som præst kan du tale med andre mennesker om livsspørgsmål. Og det foregår ikke på et kontor.	20
	Højskoler og andre steder hvor der er eksistentielle samtaler. Mange teologistuderende har nok været på højskole.	20
	Brug også funktionspræster – ungdomspræster, studenterpræster, hospitalspræster.	20
	Alle kanaler. Vi skal komme væk fra, at det er tabuiseret at tale om tro.	21
	Den personlige kontakt til unge. Motivere præsterne til at sige noget. Tage fat i dem de kender, som kunne være kandidater. Det ville kunne rykke noget.	31
	I skal rette jeres skyts blandt unge mennesker, som har et trosdrive. Der er et stærkt potentiale og høj motivation. Man skal ikke motivere fra scratch – det kommer der nok ikke så meget ud af. Gå ud i miljøer, hvor unge går i kirke. Der hvor Gud er i forvejen.	38
	Den personlige samtale i øjenhøjde. Vi har et blad og Facebook og hjemmeside og alt muligt. Men det er først når teologistuderende kommer ud og fortæller andre unge, at der sker noget. Eller når jeg selv har været ude og tale med de unge mennesker.	42
	Det er godt at møde op på messer og lade dem møde kød og blod.	43
	Vi skal tale med de unge. "Hvad er tro for noget?" Jeg har mødt nogle, jeg har haft samtaler med, som endte med at vælge teologi. Vi skal være, hvor de er. Bl.a. ungdomskirker – dér skal vi ud.	46
	Jeg tror folkekirkens Uddannelses- og Skoletjeneste er øjenåbnere. Også for lærerne. Der er workshops med 9. klasses elever. Koran, bibel, tora. Vi sætter tingene i perspektiv. Vi arbejder bevidst med æstetisk læring. Vi er	46

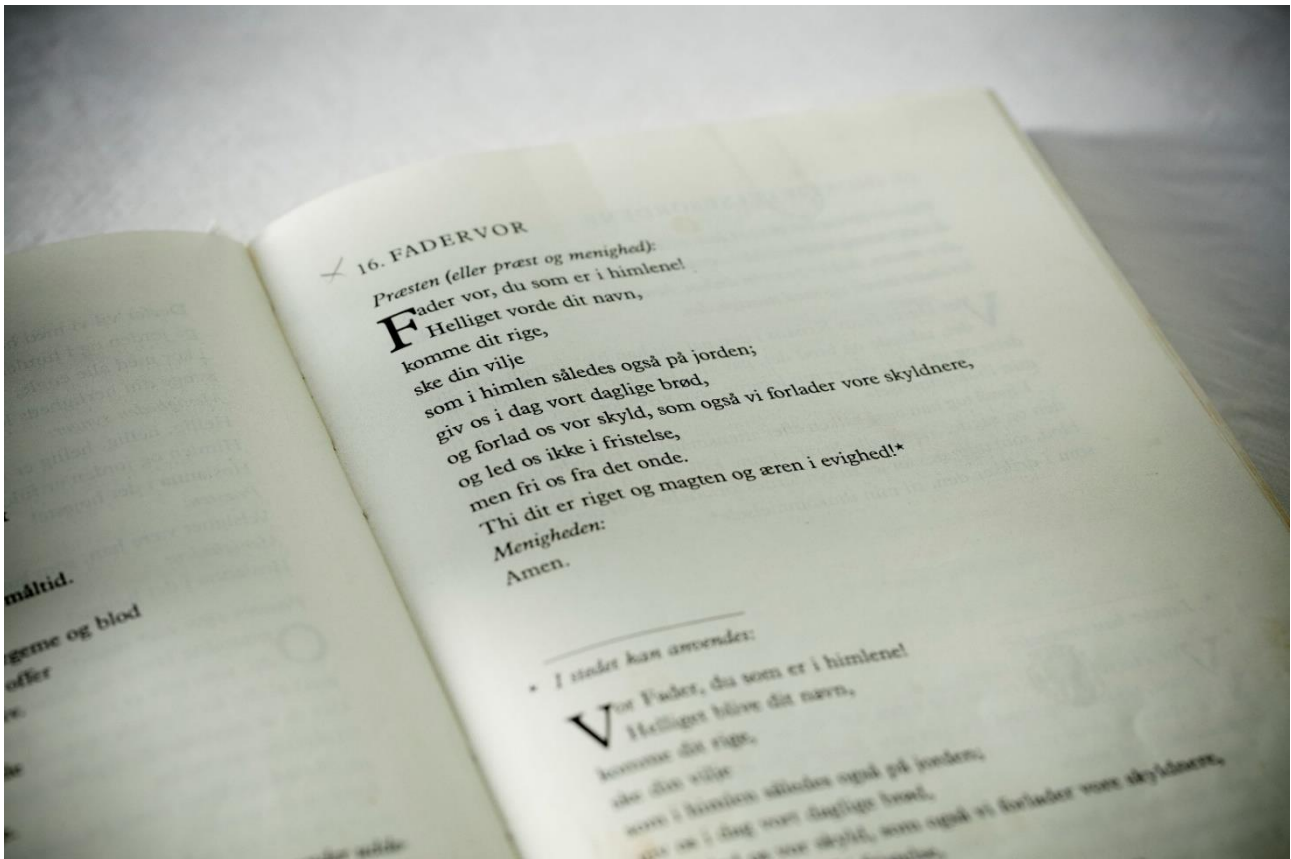
	oppe på beatet – bruger nogle af skolernes moderne undervisningsmetoder.	
	Vi har haft to dannelseskonferencer i samarbejde med Danmarks Lærerforening. "Hvad er dannelse?" Tilliden til os præster – også fra lærerne – er større end tidligere. Der kom en FUV-rapport, som gav stor ros til samarbejdet mellem skoler og kirke. I øjeblikket arbejder vi med et projekt om 16 grundbegreber i kristendommen – nåde, næstekærlighed osv.	46
	Mange steder er det relevant, at der er en samtalepartner som mig bl.a. på arbejdspladser og i skolesammenhænge. Det burde vi udnytte andre steder. Være til stede i de situationer, mennesker er i.	53
	Jeg tror meget på det personlige møde og samtalen med de unge mennesker. For mig var det mødet med en præst, der fik mig til at vælge jobbet. Mange af mine kolleger har også truffet valget, fordi de har talt med eller mødt en præst.	60
	Samarbejde med skoler om undervisning i dannelse.	60
	Hæng plakater op og uddel rekrutteringsbrochure på højskoler. På højskoler er der højt til loftet. Man behøver ikke at luske med det kristne livssyn. Det er længe siden, jeg har mødt elever som har sagt "Er der ikke lige lovlig meget kristendom på højskolen?" Adskillige elever fra højskolerne bliver præster.	61
	Personlige samtaler.	62
	Kobling mellem folkekirken, fakulteter og gymnasier. I København er der kurser for gymnasielærere. Kurser om Kristendom, Kierkegaard og Krig med gode forelæsninger og gruppearbejde om undervisning.	63
	Uddel rekrutteringsbrochure på FDF-landsmøder mv.	69
	Uddannelsesmesser.	71
	Uddannelsesmesser i høj grad.	72
	Reklamer på bybusser i Aarhus og København. Måske om at læse teologi.	72
	Langt hen ad vejen personlig kommunikation. Når jeg møder de unge mennesker, siger jeg "skal du ikke læse teologi?"	73
	Der er sammenhænge, hvor der er nogle, der er gearet til at læse teologi. Bl.a. kan man lægge et kim ind på kristne efterskoler. Mange har læst på højskole og har mødt en god lærer, hvor de tænker "jeg vil være lige som ham".	73

Forslag til mediekkanaler og målgrupper		
Fra 12.2: Sociale medier og TV-programmer.		
	Et spot i biograferne. At vi kom med noget opsigtsvækkende. Annoncer eller Gocards.	2
	Udelukkende sociale medier. Når jeg er sammen med unge mennesker. De går kun ind på en hjemmeside, hvis de får kendskab til det fra sociale medier. Det er der, de mødes nu. Vi skal have sprøde, frække, humoristiske ting. Det har vi aldrig turdet før.	4
	Oplagt at bruge sociale medier – men fx Nibe festival gør mig skeptisk – det latterliggør det lidt. Gør det mere ligegyldigt end det er. Vi skal betone, at dette hverv er for de få – og dermed ikke for alle.	6

	Jeg ved at DR sender et program om unge præster i april – vær klar der omkring og ryk på det.	5
	Det handler om afmystificering af studiet og præstegerningen. Måske nogle spots: "Følg mig en dag som præst." Læg det ind på Ungdomsguiden osv., så de kan se, hvad vi laver. For det ved ingen!	7
	Ikke menighedsråd. Få fat i de sociale medier. Lad være med at fokusere på teologistudiet som vejen til at blive præst. Fortæl om studiet, for det er guld i sig selv.	8
	Vi skal bruge de sociale medier – det er der, de unge mennesker er. Vi skal bruge det alt, hvad vi kan. Og noget mund til øre.	11
	Jeg bruger selv de sociale medier. Det når langt ud over rampen. Lokalt. Den vej skal vi gå. Facebook og Instagram.	12
	Der hvor de unge kommer. Hjemmesider, sociale medier, også uddannelsessteders sociale medier.	15
	Sjælesorg på nettet.	20
	I forbindelse med min datters konfirmation lagde præsten billeder ud på Youtube – det var hun begejstret for. Men det skal ikke blive for poppet.	66
	Udsendelsesrækken "De unge præster" – jeg tror, den gør underværker.	71

Forslag til mediekkanaler og målgrupper		
12.3 Målgrupper – enkelte observationer		
Folk midt i livet, der arbejder med mennesker		
	Folk midt i livet. Folk med en second career. Sygeplejersker, fysioterapeuter, skoleinspektører og måske menighedsrådsmedlemmer.	1
	Der er mange seniorer, som er oplagte kandidater: Læger, lærere og sygeplejersker. Pædagoger. Der er en del af dem som har præster inde i maven (minus pædagoger). Mange er sorgmedlemmer. Der skal laves målrettet kommunikations/indsats ift. dem.	7
	De unge er de svære at rekruttere. Vi skal lave fremstød andre steder: Fx socialrådgivere, bagere, tømrere, kirke- og kulturmedarbejdere.	47
De nysgerrige		
	Dem der vil være sammen med andre på en nysgerrig og undersøgende måde. Og forholde sig tænkende til det. Ikke kun dem, der vil være den omsorgsfulde moderpræst – det holder ikke. Eller den skråsikre. Men den som gerne vil gå ind og undersøge – tør være i tvivl. Nogle som vil løfte barren lidt. Den analyserende og nysgerrige	3
Frivilligt arbejde		
	Det vil mange gerne, og det kan præsterne benytte sig af. Sig til de frivillige: "Du har nogle kompetencer, vi kan bruge – du er noget værd, som vi kan have gavn af". Vi skal se værdien i mennesker, så de føler, de er noget værd. Og vi skal også få kirkegængere til at bruge deres netværk	21
Geografisk målrettet		
	Jeg ville dele det op. Snakke udvikling i København og tale tradition i Jylland. 2-3 kampagner med hver deres målgruppe	31

Tiltræk til Vandkantsdanmark		
	Jeg synes, det er vigtigt, at man på pastoralseminarierne i Aarhus og København får folk ud i landet – i Vandkantsdanmark. Jeg vil gerne modtage et føl herude. De skal få kandidater til at komme ud og være med – det vil være en øjenåbner for mange. Der er stor forskel på at være præst i København og herude. Og på at være et team af præster og at være alene. Der er lige så mange typer, der burde læse teologi, som der er præstestillinger.	12
Påvirk teologistuderende		
	Det handler om så tidligt og så fortløbende som muligt at give de kommende præster på teologistudiet et forhold til folkekirken.	49
Påvirk forældrene		
	Få de nuværende forældre til at synge aftensang og bede fadervor med deres børn.	17
Lokal markedsføring		
	Reklamer på bybusser i Aarhus og København. Måske om at læse teologi.	72
Folkekirkens Uddannelses- og Skoletjeneste		
	Skolerne ser Folkekirkens Uddannelses- og Skoletjeneste som en kompetence. Jeg var på webinar i går i Bruxelles. "Hvad er kirkernes rolle ift. undervisning? Hvad kirkerne betyder for integration?" I 80erne var det meget rationalitet. I dag er religion mere aktuelt end nogen sinde. Samtale i det offentlige rum som aldrig før. Tidligere orkede jeg ikke at fortælle, at jeg læste teologi. Men nu er der virkelig grøde i det. Samtalerne har nået et andet niveau end for 20 år siden. Vi er fælles om, at religion er kommet for at blive – hvis vi skal blive globale verdensborgere, er vi nødt til at kende vores egne og andres religion	46

13 Hvad bør folkekirken være kendt for?

Foranalysen i 2015/2016 rummede ikke dette spørgsmål, som således først er stillet fra respondent 11.

- 13.1 Rummeligheden
- 13.2 Jesus Kristus, forkyndelsen, evangeliet, livstydning, meningsgiver. Tid og eftertænkning
- 13.3 Enkelte observationer
- 13.4 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

13.1 Rummeligheden

Som det bl.a. er fremgået af afsnit 11.1, er der en udbredt holdning blandt respondenterne om, at folkekirken skal være bedre til at kommunikere alt det gode, den repræsenterer. Når man spørger dem om, hvad folkekirken bør være kendt for, peger respondenterne især på rummeligheden og åbenheden, hvor alle er velkommen uanset baggrund. Men også nærvær og tilstedeværelse, følgeskab og relevans.

Dette bør folkekirken tage til efterretning i kommunikationen, for det er måske en velbevaret hemmelighed, hvis man ikke er kirkegænger. Googler man "folkekirken rummelighed" og "folkekirken åbenhed", får man typisk indlæg og artikler fra Kristeligt Dagblad frem – sjældent i den bredere presse og det offentlige rum.

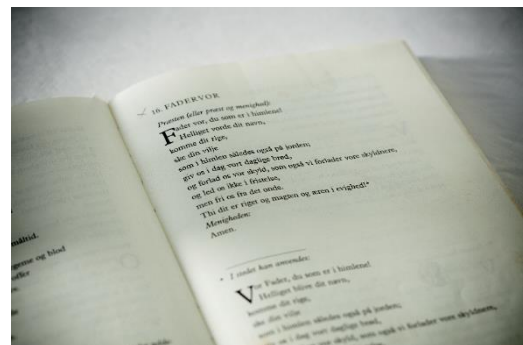
”

Sin omsluttende varme og imødekommenhed. Her er hjælpen, når livet gør ondt – uanset om du fx er flygtning, kontanthjælpsmodtager eller snitter dig selv. Kirken skal være der – også når man har gjort noget forkert.

13.2 Jesus Kristus, forkyndelsen, evangeliet, livstydning og meningsgiver. Tid og eftertænsomhed

En væsentlig opgave for folkekirken er forkyndelsen og formidlingen af det gode kærlighedsbudskab.

Andre nøgleord fra respondenterne: Folkekirken er troværdig og professionel. Vi tilbyder livstolkning. Her er stedet, hvor man kan møde op i medgang og modgang, når livet gør ondt eller er lykkeligt. Og vi tager os tid til at lytte og samtale – i modsætningen til mange andre institutioner har vi ikke noget stopur.

”

God tid og højt refleksionsniveau blandt præster. Og nærvær. Og en relevant formidling.

”

Fællesskab og kærlighed – afskaf ensomhed.

”

For sin inklusivitet og åbenhed. Det eneste sted hvor du altid er velkommen og bliver godt modtaget uanset hvem, du er, og uanset om du er medlem eller ej. Det er Jesus' koncept, og det er ret genialt.

”

At forkynde evangeliet. Du stiller et Buzz spørgsmål og får et Buzz svar. Det handler om ord. Om ord og gerning. Kirken er fællesskab. Alt hvad vi siger skal være inspireret af Evangeliet, og vi skal leve det ud.

”

Sin omsluttende varme og imødekommenhed. Her er hjælpen, når livet gør ondt – uanset om du fx er flygtning, kontanthjælpsmodtager eller snitter dig selv. Kirken skal være der – også når man har gjort noget forkert.

13.3 Enkelt observation om god arbejdsplads

Som nævnt indledningsvis står stiftsudvalget Folkekirken som attraktiv arbejdsplads i Aarhus Stift i spidsen for dette projekt. Vi har også været inde på, hvor privilegeret man er, når man har den gave at arbejde som præst, herunder et meningsfuldt, frit og varieret job. Men det er tankevækkende, at kun én respondent har nævnt, at folkekirken vitterligt er en attraktiv arbejdsplads. Og her i kapitel 13 ser vi, at kun én respondent mener, at folkekirken bør være *kendt for* at være en attraktiv arbejdsplads. Hvis folkekirken ønsker at være en attraktiv arbejdsplads, bør man i tilknytning til eksisterende analyser og igangsatte initiativer intensivere arbejdet med at blive en attraktiv arbejdsplads. Hvad kan man gøre for at dæmme op for de mange udfordringer, som også fremgår af nærværende analyse? Ethvert initiativ vil bidrage til at både de rette kandidater og hele den danske menighed får øjnene op for, hvor meget folkekirken og præsterne bidrager med, hvilket vil understøtte folkekirkens positive image.

13.4 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

Hvad bør folkekirken være kendt for?		
Fra 13.1 Rummeligheden		
	Rummelighed og diakoni. Oplevelsen af at man kan komme, som den man er og bliver taget godt imod. Alt det diakonale – at være til stede socialt betyder rigtig meget.	11
	Relevant for den enkelte og samfundet. Troværdig og professionel. En rummelig ramme for livstolkning. Vi skal ikke forlange, at man skal være from på en bestemt måde. Jeg mener, at vi skal møde folks åbenhed med åbenhed. Ikke slå dem oven i hovedet med gamle ord. Man skal anerkende at de har en tilgang, som er værd at lytte til.	14
	Der hvor man kan være – også med sin tvivl. Vi har også plads, selvom man har et tøvende forhold til tingene. Kirken er ikke et sted for de stålsatte og overbeviste; men for de tvivlende og tøvende. Nogle som vil tale om det, man går og tænker på, og vil fortælle om det, kirken bygger på.	17

	Rummelighed i enhver forstand – rum for mennesker i sorg og glæde, medgang og modgang. De store festers startsted gennem de kirkelige handlinger.	17
	Nærvær og tilstedeværelse. Dygtige og kvalificerede medarbejdere.	19
	Sin åbenhed og plads til alle, der tror.	23
	Samfundet er blevet mere strømlinet og resultatorienteret. Der er folkekirken en modvægt.	25
	Sin omsluttende varme og imødekommenhed. Her er hjælpen, når livet gør ondt – uanset om du fx er flygtning, kontanthjælpsmodtager eller snitter dig selv. Kirken skal være der – også når man har gjort noget forkert.	26
	Rummeligheden og tilstedeværelsen i menneskers liv. Tilstedeværelse som nærvær eller følgeskab.	29
	Jeg hader ”mangfoldighed” som ord. Men der er en rummelighed, så både Per og Poul kan finde sig til rette i det. En rummelighed, som betyder at præster og menigheder i fællesskab kan have et fælles aftryk.	32
	Åbenhed og imødekommenhed over for alle.	41
	Rummelighed og mangfoldighed.	43
	Folkekirken er kendt for at være en troværdig organisation. Bl.a. i kraft af troværdige præster med tavshedspligt. Præster har høj status som job og i befolkningen. Folkekirken <i>burde</i> være kendt for at tale de små og fattiges sag. Vi er totalt mundlamme, hvad det angår. Vi er ikke et moralsk eller diakonalt socialt talerør for de fattige – for dem der ikke kan klare sig. Kirkeministeriet mener, det er for politisk. Vi tager ikke de små mennesker alvorligt. De må gerne komme, men vi giver dem ikke penge. Folkekirken er ikke som Kirkens Korshær, som er kendt for at tale de smås sag. Sådan var Jesus. Sådan var <i>hans</i> kirke.	51
	Budskabet! Gud er i verden. Og at det er det, folkekirken bærer ud til mennesker. Vi er der, hvor det skal siges og bliver hørt. Vi er i fjerne lande og i nødområder. Vi er der, hvor mennesker lever deres liv.	53
	At forkynde. At tale om Gud som inkarneret. Han er Gud og Gud er kærlighed. Vi har Jesus som den sidste profet. Men det var jo Gud selv, der tog bolig iblandt os. Den historie skal forklares.	57
	Folkekirken er blevet det eneste sted i samfundet, hvor du modtages som du er. Ikke bruger, kunde eller klient. Her er du bare menneske. Og altid velkommen.	58
	Kirke for hele folket – eller alle medlemmerne.	59
	For sin inklusivitet og åbenhed. Det eneste sted hvor du altid er velkommen og bliver godt modtaget uanset hvem, du er, og uanset om du er medlem eller ej. Det er Jesus’ koncept, og det er ret genialt.	63
	Den sidste og mest decentraliserede institution i Danmark med 2000 filialer. Vi når ud til det yderste led. Det er folkekirkens store berettigelse. Så længe folkekirken har så stor opbakning i befolkningen, så har den også sin store berettigelse.	65
	Folkekirken tegner nogle grundlæggende danske værdier. Samfundet er rundet af kristen baggrund.	71
	At være den der hjælper dem i nød. Dem der har brug for det ude i samfundet.	74

	At man oplever at få det, man søger af Gud. Og at man bliver modtaget af andre mennesker i kirken med taknemmelighed.	75
	Den er meget åben og generøs for liv og kærlighed.	77

Hvad bør folkekirken være kendt for?		
Fra 13.2: Jesus Kristus, forkyndelsen, evangeliet, livslydning, meningsgiver. Tid og eftertænsomhed		
	At forkynde evangeliet. Du stiller et Buzz spørgsmål og får et Buzz svar. Det handler om ord. Om ord og gerning. Kirken er fællesskab. Alt hvad vi siger skal være inspireret af Evangeliet, og vi skal leve det ud.	12
	Meningsgiver.	17
	Høj grad af troværdighed. Meningsgivende.	19
	Evangeliet – ubetinget! Ikke skamme sig over evangeliet. Også så andre kan se, man lever i det kald og kan være vejviser.	24
	God tid og højt refleksionsniveau blandt præster. Og nærvær. Og en relevant formidling.	25
	Man har ikke brug for kirken, når det kører godt. Men det er vigtigt, at den er der, når det hele falder sammen. Jeg tror, tilværelsens alvor er gået op for mange. Vi står ansigt til ansigt med værdimæssige spørgsmål. Der er kommet alvor ind i samfundet – også blandt yngre mennesker. Der tror jeg, kirken altid har været god til at komme i kontakt med mennesker.	
	At tale direkte til mennesker og betyde noget i deres liv. Irammesætte, hvad det vil sige at være menneske.	31
	Folkekirken forkynder Evangeliet, som opleves relevant af alle danskere.	49
	Frimodighed, imødekommenhed og alvor. Tro, glæde og alt muligt andet. Man skal kunne leve livet frimodigt.	55
	At holde den teologiske fane højt. Kvalitet i forkyndelsen alle steder. At det er dygtige præster, der formidler og er værd at lytte til.	60
	Mod og standhaftighed uanset modstand.	62
	At den har Jesus Kristus som herre.	64
	Folkekirken har noget at byde ind med i folks liv. Indhold, tyngde og noget væsentligt, uanset hvilken situation, de er i.	69
	Fællesskab og kærlighed – afskaf ensomhed.	70

Hvad bør folkekirken være kendt for?		
Fra 13.3: Enkelt observation om god arbejdsplads		
God arbejdsplads		
	Folkekirken bør være kendt for at være et sted der skaber gode arbejdspladser for de ansatte. En fantastisk institution som jeg er glad for arbejde i. Man har stor frihed.	68

14 Hvad er folkekirken bedre til end alle andre organisationer, institutioner og personer?

Foranalysen i 2015/2016 omfattede ikke dette spørgsmål, som således først er stillet fra respondent 11.

- 14.1 Rummeligheden og ritualerne i forbindelse med livets store øjeblikke
- 14.2 Folkekirken skaber rum for refleksion, fordybelse og eftertanke. Sætter ord på livets store spørgsmål. Sætter ord på livet
- 14.3: Enkelte observationer
- 14.4 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

Det er særdeles interessant og positivt, at analysen viser en stor sammenhæng mellem "Hvad bør folkekirken være kendt for?", kapitel 13, og "Hvad er folkekirken bedre til end alle andre organisationer, institutioner og personer?"

Her spiller "rummelighed" en stor rolle jf. afsnit 4.1 og præstens evne til at sætte ord på livets store spørgsmål – også i sorg og glæde jf. afsnit 8.1

Analysen peger således på, at det, som mange respondenter synes, folkekirken bør være kendt for, rent faktisk også er områder, som mange respondenter mener, folkekirken vitterligt er bedre til end andre. Hvis vi tager analysens konklusion som et generelt og udbredt fænomen, er dette sammenfald en særdeles stor styrke set med kommunikations- og profileringsbriller. Der er ikke mange organisationer, som har den indlysende fordel, at respondentudsagnene fra de to spørgsmål harmonerer så godt.

14.1 Rummeligheden og ritualerne i forbindelse med livets store øjeblikke

I folkekirken skal man ikke gøre sig fortjent til at være – vi har plads til alle. Vi har relationer, ritualer og tid til at lytte og samtale også med de udsatte og udstødte. Også med mangemillionæren og den hjemløse.

”

Ritualerne og de rammer, der er omkring de store rammer i menneskers liv: Dåb, konfirmation, vielse og især begravelse. Der kan vi noget i form og udtryk, som andre ikke har kunnet skabe tilsvarende.

”

Vi er der, hvor ingen andre vil være. Vi går ind i de socialt belastede miljøer, hvor de offentlige institutioner er gået hjem for længe siden. Det er kirkefolk fra Kirkens Korshær, KFUM osv., der gør noget for de socialt udsatte og udstødte. Det er dem, der har narkoluderne boende.

”

Og så er vi smadde gode til at feste. Kirken er her også for at holde fast i det store, smukke, skønne og sætte menneskers liv i større perspektiv, når glæden rammer – og det gør den heldigvis tit.

Mange respondenter nævner også livets store øjeblikke, dvs. de kirkelige handlinger og ceremonier i forbindelse med dåb, konfirmation, vielse og især begravelse. Her rummer folkekirken nogle ceremonier og ord, som giver visdom og mulighed for at komme videre.

”

Når livet bliver for stort til, at det kan være derhjemme, må vi op i kirken.

”

At møde mennesker og have et sprog, der hvor andre ikke vil møde dem: Sorg og død. Vi kan også noget med glæde og kærlighed. Men mest der, hvor mennesker er ude på kanten. De kan være her som mennesker uden at blive vurderet. Vi er den sidste bastion. Det sidste åndehul. Der, hvor alle andre vender ryggen til, slår kirken armene ud.

14.2 Folkekirken skaber rum for refleksion, fordybelse og eftertanke. Sætter ord på livets store spørgsmål. Sætter ord på livet

Kan man finde mening i det meningsløse? Kan man forklare det uforklarlige? Kan man give håb, når alt bryder sammen i ens liv? Præsten har erfaring, evner, empati og en kristelig værktøjskasse, som hjælper mennesker gennem de store og alvorlige livsbetingelser og vilkår. Præsten lytter, kommunikerer og holder tand for tunge. Hos præsten får man perspektiver, som ingen andre kan give.

”

Refleksion og dybde dimensioner i det at være menneske. Og Folkekirken har et potentiale uden lige for at blive landets mest attraktive samtaleforum.

”

Vi taler om mennesket i Guds perspektiv – det er der ingen andre, der kan. Vi skal fastholde sandheder i menneskelivet, som ikke er til at komme ud over. Kaste positivt og negativt lys over mennesket. Sandheden rå for usødet. Men det giver også et håb.

14.3 Enkelte observationer: Vi er de eneste, der er tilbage i Vandkantsdanmark

Vi så i afsnit 4.3, at folkekirken har en væsentlig rolle som et kit og bindeled i lokalsamfundet. Enkelte respondenter gør opmærksom på, at der i mange lokalsamfund faktisk ikke er andre end netop kirken og præsten. Ingen politistation, intet sygehus, ingen skole, ingen butikker – kun præsten og ikke mindst Guds ord.

”

Folkekirken er gået fri af moderniseringer og new public management i lokalområderne. Vi har individuel frihed. Vi har kirkebogsføring. Du kan få dåbsattest på stedet. Vi har et kontor i byen. Vi er lokale og taler med folk i nærvær. Folkekirken er ikke bureaukratiseret som fx hos kommunens borgerservice. Socialrådgivere skal have nødknapper og flugtdøre. Præster bliver respekteret i modsætning til kommunen. Vi møder taknemmelighed. Sygehuse og politistationer er nedlagt – det kunne også være sket hos folkekirken. Politiet kender ikke folk, for de er bureaukratiseret. Halvdelen af befolkningen har ikke en læge mere men en ”lægeservice”. Så den personlige læge er væk. I etisk råd siger de: ”Man skal have en personlig samtale med sin læge.” Problemet er, at lægerne er her ikke længere. Men præsten er her stadigvæk. Vi er her som de sidste. I dag er alle de gamle lokale funktioner væk. Det pæne borgerskab er væk. Der sker en proletarisering – akademikerne bor ikke i de lokale samfund – de bor i København. Også de ansatte i vores kommune.

14.4 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

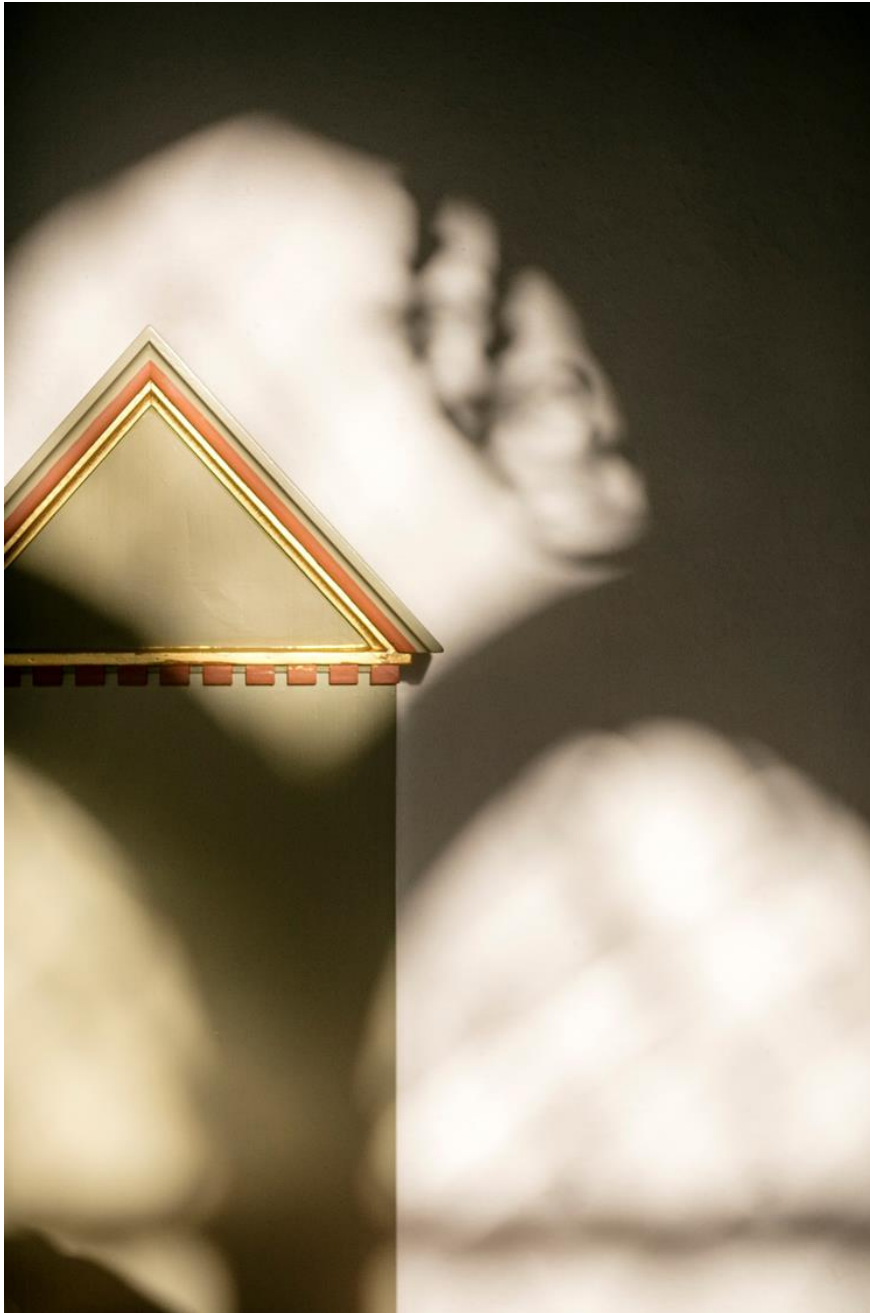
Hvad er folkekirken bedre til end alle andre organisationer, institutioner og personer		
Fra 14.1 Rummeligheden og ritualerne i forbindelse med livets store øjeblikke		
	Vi er bedre til at udvise rummelighed og skabe relationer uden at stille krav. Uden at man skal bevise, at man er værd at have en relation til. Jeg er ikke i tvivl om, at vi er de bedste til at tale med folk i sorg og krise. Og til at skabe ritualer, der gør, at man kan få taget ordentlig afsked med en død. Der er der simpelt hen ikke andre, der kan. Det er derfor, dem der ikke er medlem, gerne vil begraves af en præst. Det gør vi af sjælesørgeriske hensyn – af hensyn til familien. Det er fordi vi er de bedste til at lave ritualer omkring død.	11
	Folkekirken kan rumme hele mennesket, uden at vi skal klientgøre eller diagnosticere folk. Her kan man som menneske være den, man er. Vi har også plads til fx dem, der tror på reinkarnation. Alle har ret til at være her som mennesker. Man skal ikke gøre sig fortjent til at være her. Og når man er her, skal man ikke præstere – man skal bare være her. Det er en kontrast til alt andet, du skal gøre – spise sundt, præstere på dit job osv. osv.	12
	Ritualerne og de rammer, der er omkring de store rammer i menneskers liv: Dåb, konfirmation, vielser og især begravelse. Der kan vi noget i form og udtryk, som andre ikke har kunnet skabe tilsvarende. Det er vigtigt, at det er der, vægten ligger. Ikke i vores gudstjenester. For vores medlemmer er dåb osv. de vigtigste ting. Også fra et kommunikationssynspunkt. Det er der vores spidskompetencer skal ligge.	15
	Vi er der, hvor folk er – ikke kun geografisk men i de livssituationer de er i. Folkekirken er som en af de eneste udover folkeskolen et sted, hvor man indbydes i sin fuldstændige forskellighed. Vi har plads til mangemillionæren og den hjemløse.	17
	I livsårgange. Der hvor man går fra ét til noget andet. Og har brug for nogle større ord, fordi det ikke er nok med vores egne. Ord, som du kan tage bolig i og tage styrke fra. Åbenbaringen.	19
	Stor salmeskat og gudstjenesterum. Det er der næsten ingen andre steder i verden. Og en masse ritualer. De fås ikke bedre.	23
	Sjælesorgen. Kirkens usynlige arbejde, hvor præsterne har tavshedspligt. Præsterne har tid til at snakke med folk i et fortroligt rum og tage hånd om mennesker, der er i krise.	28
	Vi er der, hvor ingen andre vil være. Vi går ind i de socialt belastede miljøer, hvor de offentlige institutioner er gået hjem for længe siden. Det er kirkefolk fra Kirkens Korshær, KFUM osv., der gør noget for de socialt udsatte og udstødte. Det er dem, der har narkoluderne boende.	29

	Og så er vi smadder gode til at feste. Kirken er her også for at holde fast i det store, smukke, skønne og sætte menneskers liv i større perspektiv når glæden rammer – og det gør den heldigvis tit.	29
	Der er nok ingen andre, der i den grad har befolkningens tillid til at forvalte bl.a. begravelser og bisættelser og give en afslutning på livet, som gør, at man føler at "nu er tingene i orden".	32
	Uvildig hjælp, sjælesorg og diakoni.	41
	Vi er gode til at give plads til livet lige præcis, som det er. Ikke gøre det værre eller bedre end det er. Være det rum, hvor alting kan være, lige som det er. Og vi er gode til at møde alle mulige mennesker.	43
	Vi har stor rummelighed. Og er gode til at skabe fred for mennesker, der søger den. Vi er blevet opmærksomme på ro og fred. Stille og ro i kirken i det urolige samfund – det er vi på vej til at blive gode til. Der findes ingen organisation, der er god til det. Og vi er gode til begravelser og andre kirkelige handlinger.	51
	Hos os er der rum for samtaler, som ikke finder sted andre steder. Folk kommer ikke bare og ringer på – de har et ærinde. De har måske et barn, de skal have døbt, eller en mormor, der er død.	57
	At rumme forskellige trossamfund: Indre missionsk, luthersk. Osv. det er godt klaret, at de alle kan sidde under samme paraply.	57
	At møde mennesker og have et sprog, der hvor andre ikke vil møde dem: Sorg og død. Vi kan også noget med glæde og kærlighed. Men mest der, hvor mennesker er ude på kanten. De kan være her som mennesker uden at blive vurderet. Vi er den sidste bastion. Det sidste åndehul. Der, hvor alle andre vender ryggen til, slår kirken armene ud.	58
	Vi er bedre til at være der for alle. Og vi har vores store bredde. Folkekirken har været kendt for, at både missionsfolk og lutheranere kan være i samme kirke. Det blev ødelagt, da en minister havde en mærkesag om Homo-lovgivningen. Han gjorde det kantet. Han var konfliktsøgende ikke konsensusøgende – han ville køre sine egne holdninger igennem. Der fik vi mange højreorienterede /fundamentalister. Vi skal tilgodese alle holdninger.	59
	Ingen andre har vores budskab. Og en utrolig åben- og tålmodighed. Du kommer ikke bagest i rækken, hvis du har sagt dumme ting eller skejer ud. Folk står på lige fod med alle andre.	62
	Der er tillid til og respekt for folkekirken. Man skal vide, at der er en klippe i et foranderlighedshav. Og alle ved, at til gudstjeneste er der noget at vende tilbage til. Der søger folk trøst og oplysning. Folk kan regne med, at klokkerne ringer kl. 10 hver søndag.	62
	Gode ritualer og gode eksistentielle samtaler. Ingen kan gøre det så godt. Præsterne er rigtig rigtig gode. De er professionelle og tæt på mennesker. Der er direkte adgang, og de har ikke noget stopur.	63
	Folkekirken kan favne bredt – men det er også for bredt. Rummelighed = et stort rum. En gang i mellem kan det være godt at kunne lukke døren og være sig selv.	64

	Mødet med folk, fordi folkekirken har noget at byde på. Der skal ikke komme bestemte resultater ud af det. Folkekirken kan møde mennesker på en mere frigivende måde, hvor alt ikke skal måles og vejes.	69
	Folkekirken er bedre til at lytte uden at skulle opponere eller mene noget. Det er rart, at der findes så stor en upolitisk institution med så stor sammenhængskraft. Det er rart, at folkekirken ikke har en 2025-plan. Præsten er terapeuten uden medicinering. Folkekirken er fagforeningen uden politik.	70
	Nærvær og lytte. Og kan give nogle svar på noget. Når fx nogen er døde, ser man præsten gå ind og tale med dem i sorgen. Det betyder meget for de mennesker, at der er én, der deler det med dem. Det er enestående og fantastisk. Og præster kan holde taler, så man tror det er løgn. De siger altid noget meningsfuldt.	71
	Bedre til at hjælpe dem, der har brug for psykisk støtte. Der tror jeg, de er bedre end alle andre.	74
	At være tålmodig med os mennesker i modsætning til de fleste andre organisationer. En stor og dyb tålmodighed.	75
	Begå sig i mellemrummene. I overgangene i menneskets liv. Ritualer. Men også i mellemrummene, hvor et kommunalt system giver tabt. Vi er der for de skæve, skøre og skrøbelige. Vi kan håndtere de mennesker.	76

Hvad er folkekirken bedre til end alle andre organisationer, institutioner og personer		
Fra 14.2: Folkekirken skaber rum for refleksion, fordybelse og eftertanke. Sætter ord på livets store spørgsmål. Sætter ord på livet		
	Vi er gode til at skabe rum for fordybelse, eftertanke og sætte ord på de store ting i livet.	23
	Vi taler om mennesket i Guds perspektiv – det er der ingen andre, der kan. Vi skal fastholde sandheder i menneskelivet, som ikke er til at komme ud over. Kaste positivt og negativt lys over mennesket. Sandheden rådt for usødet. Men det giver også et håb.	24
	At sætte ord på livet.	31
	Til at tale om det dybeste i vores tilværelse på en måde der er fælles – som understreger de fælles vilkår, vi deler som mennesker.	49
	Til at tage menneskelivet i sit grundvilkår alvorligt. Skabe et rum hvor vi kan tale om vores liv i lyset af Gud og give det liv frimodighed.	56
	Refleksion og dybde dimensioner i det at være menneske. Og folkekirken har et potentiale uden lige for at blive landets mest attraktive samtaleforum. På alle platforme – smalle DR2 programmer, sogneprogrammer og på Facebook og den øvrige digitale verden. Søgen efter rødder, mening og retning. Og det betyder meget for de unge. Men undersøgelser har vist, at der er en tendens til, at man søger uden om folkekirken.	72

Hvad er folkekirken bedre til end alle andre organisationer, institutioner og personer		
Fra 14.3: Enkelte observationer		
Vi er de eneste, der er tilbage i Vandkantsdanmark (sammenhængskraft i lokalsamfundet)		
	<p>Folkekirken er gået fri af moderniseringer og new public management i lokalområderne. Vi har individuel frihed. Vi har kirkebogsføring. Du kan få dåbsattest på stedet. Vi har et kontor i byen. Vi er lokale og taler med folk i nærvær. Folkekirken er ikke bureaukratiseret som fx hos kommunens borgerservice. Socialrådgivere skal have nødknapper og flugtdøre. Præster bliver respekteret i modsætning til kommunen. Vi møder taknemmelighed. Sygehuse og politistationer er nedlagt – det kunne også være sket hos folkekirken. Politiet kender ikke folk, for de er bureaukratiseret. Halvdelen af befolkningen har ikke en læge mere men en "lægeservice". Så den personlige læge er væk. I etisk råd siger de: "Man skal have en personlig samtale med sin læge." Problemet er, at lægerne er her ikke længere. Men præsten er her stadigvæk. Vi er her som de sidste. I dag er alle de gamle lokale funktioner væk. Det pæne borgerskab er væk. Der sker en proletarisering – akademikerne bor ikke i de lokale samfund – de bor i København. Også de ansatte i vores kommune.</p>	65
	Det at være der. At folkekirken er der – i hele landet	68

15 Andre observationer

Analysen har givet en række yderligere indsigter, som har indflydelse på rekruttering og fastholdelse. Vi anbefaler, at disse indsigter undersøges nærmere.

- 15.1 Praktik
- 15.2 Frafald
- 15.3 Embedsbolig
- 15.4 Enkelte øvrige observationer
- 15.5 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

15.1 Praktik

Burde man have bedre muligheder for praktik tidligere i studiet?

Nogle studerende kunne ønske sig bedre mulighed for at få praktik i folkekirken under studiet. De anser det for meget sent, at det først sker på pastoralseminariet. Der er dog visse muligheder herfor, men øjensynligt er det ikke tydeligt nok kommunikeret.

Det skal dog bemærkes, at majoriteten af respondenter mener, at der fortsat (siden 1921) skal være en skarp opdeling mellem studiet som akademisk studium og det at være præst. Uddannelsen skal iflg. majoriteten af de adspurgte være konfessionsfri. Teologi er et rent akademisk og videnskabeligt studium.

”

Universitetet må ikke være en uddannelse til at arbejde i Folkekirken. Uddannelsen skal være konfessionsfri.

”

Teologistudiet er et håbløst forsøg på at undgå at være professionsstudium. 90% bliver præster, men de får ikke lov til at have noget med præster at gøre før efter studiet.

Bemærk at bl.a. på Lolland-Falster har man i 5-6 år inviteret teologistuderende til praktikophold, hvor de indlogeres hos hver deres præst fra fredag til søndag. Bl.a. afholder praktikanter prædikener. Der er typisk tale om kandidater fra Københavns Universitet. Man inviterer også studerende på pastoralseminariet, men de har svært ved at få tid til at komme. Se endvidere venligst denne artikel fra KD:

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/debat/praeste-praktik.-en-oejenaabner>

”

Jeg så et opslag på universitetet om praktik på Lolland-Falster. I et par år havde jeg været klar over, at jeg skulle gå den vej – blive præst. Det var en fantastisk mulighed med praktik. Det lå lige til højrebenet, og jeg kan godt anbefale det. Flere stifter burde tilbyde det. Det er noget helt andet at bo hos en præst. Og at komme hjem efter gudstjenesten med præsten og tale med ham og hans familie og få indblik i deres dagligdag. Jeg fik mulighed for at prædike. Det var fantastisk. Det var en høstgudstjeneste. Jeg sagde noget med at *så* det gode for at *høste* det gode. En landbrugsmetaforik. Det var en opløftende ”Ind i kroppen oplevelse”. Folk kom og roste mig.

15.2 Frafald

Undersøgelse af problemer med frafald fra embedet har ikke været et sigte med denne analyse. Handpicked har kun haft mulighed for at tale med en enkelt præst, der er holdt op pga. stress, men hvis man ikke har undersøgt problemet, er det absolut værd at overveje.

Nogle respondenter gør opmærksom på at det er hårdt og stressende at være præst. Man kan øjensynligt ikke identificeret tal, fordi det ikke registreres, hvis man vælger et vikariat og derefter stopper som præst.

Som væsentlige årsager til frafald nævnes:

1. Arbejdstid
2. Stress
3. Konflikter med menighedsråd og kolleger
4. Manglende muligheder for karriereudvikling
5. Lav løn
6. Bopælspligten

Desuden nævnes, at introduktionsordningerne ikke fungerer optimalt overalt i stifterne

”

Mange steder er der ingen, der evaluerer, hvorfor 3 præster i træk brænder ud i et sogn.

”

Stress fylder meget i samtaler. Præster skal genopfinde sig hver dag: ”Hvordan får jeg folk i kirke?” Der er nogle, der går ned med stress. Men så får de etiketten, at de har sagt op pga. ”svagelighed”.

15.3 Embedsbolig er for nogle et plus og for andre et minus

Embedsboliger kan være med til at sikre mobiliteten for præster, som måske ikke har lyst til at købe bolig i en anden egn i landet – specielt i udkanten, hvor det kan være svært at sælge boligen igen. Desuden i de store byer, hvor boliger er dyre. Formentligt også attraktivt for børnefamilier.

Omvendt påpeger nogle, at man altid skal have åbent hus, hvilket kan være en belastning også for familien.

Enkelte – typisk yngre – præster nævner fordelene ved ikke at bo i sognet. Det giver mulighed for, at holde fri, når man har fri. Andre mener til gengæld, at det er helt afgørende for en præst at bo i og dele livsvilkår med menigheden og dermed være en del af lokalsamfundet.

15.4 Enkelte øvrige observationer

Enkelte respondenter nævner mentorordninger, der betragtes som en god ide. Men øjensynligt har mange ikke hørt om disse ordninger. Således er der tilsyneladende forskel på udbredelsen og effektiviteten i de forskellige stifter.

Som vi har set tidligere, er flere respondenter inde på, at der stilles urealistisk høje krav i præstestillingsannoncer. Øjensynligt er det ikke alle menighedsråd, som får den nødvendige rådgivning om, hvad man kan og bør forvente af den nye præst.

”

Mentorsystemet har været en kæmpehjælp. Jeg har en mentorpræst, som jeg bruger meget og er særdeles glad for. Det skal man fortsætte med!

”

Mange stillingsannoncer er urealistiske. Kun Jesus kan løfte det – og var formentlig død af det.

Enkelte respondenter nævner præsteteams. Alt tyder på, at især yngre præster pris på samarbejdet med andre præster og andre sogne. Her kan man opnå god sparring og samarbejde om forskellige aktiviteter, samtidig med at man har mulighed for, at der er en afløser til fx begravelser i nabosognet.

”

Samarbejdet i præsteteams er vejen frem, også selvom det giver den enkelte præst mindre frihed. Frihed, som man ikke ved, hvad man skal bruge til, kan man ikke bruge til noget. Det giver ikke frihed – det giver stress. Som ung præst vil jeg gerne have mere struktur i mit arbejdsliv.

”

Hvem er hyrde for en menighed, når man er 3-4 præster? Hvem er deres præst? Hvem har fru Hansen tillid til? Hvis man er ung og tænker, at teams er godt, mister man måske sin identitet i forhold til sin menighed. ”Hvem er jeg præst for?”

15.5 Citater fra respondenterne, som belyser og nuancerer ovenstående pointer og konklusioner

Andre observationer		
Fra 15.1: Praktik		
	Jeg kender mange, der har været i erhvervspraktik i en kirke i 9. klasse og senere er gået målrettet efter at blive præst.	7
	Sig til den lokale skole: "Vi tager erhvervspraktikanter som præst, gartner, organist." Få skolebørn ind i kirken og få dem til at forstå, hvad det er at være præst.	7
	Det er vigtigt at forstå, at man skal skelne mellem universitetet og den kirkelige verden. Man har sat en ære i at sige, det er et videnskabeligt studium. Hvis man skal tiltrække til universitetet, skal man ikke bruge præstevinklen.	20
	Det er irriterende, at vi sender så mange mennesker for løverne, når vi kunne gøre det bedre. Alt det præstesnak er pølsesnak. Sig: "Hvis du vil være præst er du nødt til at have praktiske fag". I USA skal du på hospicer og tale med døende, inden du bliver sendt ud. Det er så enkelt at kopiere de mange modeller, men de vil ikke, biskopperne. Og universiteterne vil heller ikke.	33
	<i>Praktik – mulighed?</i> Rammerne er jo rigide – du kan ikke bare droppe ud i semester. Men valgfag skal vælges og kan laves som praktik. Fx "Jeg vil kortlægge konfirmandundervisningen." Der er gode muligheder, men mange benytter sig ikke af det. Jeg gætter på, at 90% tager fag her i huset eller andre steder på KU i stedet for at tage ud. <i>[Ved de at der er praktik?]</i> Vi siger det hele tiden. Men det er ikke alle der hører. En udfordring er at de studerende i forvejen synes, at studiet er komprimeret, og de vil ikke bruge et kostbart valgfag på praktik.	36
	I tredje semester på kandidatuddannelsen er der mulighed for et semesters praktik. Og det bliver brugt af halvdelen af kandidaterne. Og mange heraf søger efterfølgende embede som præst. Man kunne bruge praktik mere offensivt – vi kunne have samarbejde med provstier og fortælle om mulighederne. Der kunne vi opdyrke noget sammen, bl.a. ville det være oplagt ifm. med vores vejledningsarrangementer. Måske også små praktikpakker etableret i samarbejde med provstier og stifter som kunne præsenteres for de studerende.	50
	Folkekirken kunne evt. få taletid på vores vejledningsarrangementer på universitetet, hvor studerende fortæller om deres praktikforløb. Men det kræver, at andre erhvervs- og aftagertyper møder op. Vi vil kunne etablere det, hvis jeg får en henvendelse fra provster eller bisper, så vil jeg kunne få det udviklet sammen med vores studievejledere.	50
	Mange studerende bruger et semester på praktik. Jeg ved ikke, hvor godt, universiteterne kommunikerer muligheden for praktik. Jeg tror kun, at praktik tilbydes i Aarhus.	56

	Måske skulle man have længere praktik på pastoralseminariet. Jeg kunne have en fornemmelse af, at jeg mangler noget, før jeg rammer de sagesløse menigheder.	57
	Man kunne måske godt have brug for mere træning. Men til gengæld kommer præsten med Gud i nakken. Samtalerne med os opstår, <i>fordi</i> vi er præster. Vi er mere end os selv.	57
	Jeg vidste, man kunne komme i praktik på teologistudiet, men det er ikke særligt brugt. Der er en masse, der skal ordnes – fag skal aflyses, og studiet skal forlænges. Det er vist nemmere i Aarhus end i København. Men jeg ville gerne have være i praktik. Det er underligt, at det kun er Aalborg og Lolland-Falsters stifter, der tilbyder praktik.	58
	Generelt er der på universitetet manglende forberedelse til arbejdsmarkedet. Det er en generel urealistisk præmis på humaniora, at man blot skal fordybe sig. Universitetet har ikke en skid at gøre med almindeligt arbejdsliv. Det mangler på alle studier. Og man skriver speciale om noget specielt, der ikke kan bruges i arbejdslivet. Man kunne være meget bedre til i studiet at indtænke "Fra studieliv til arbejdsliv".	58
	Folkekirken kunne sponsorere studerende med en ydelse svarende til SU, hvis de tager et ekstra semester for at være i praktik.	63
	Jeg så et opslag på universitetet om praktik på Lolland-Falster. I et par år havde jeg været klar over, at jeg skulle gå den vej – blive præst. Det var en fantastisk mulighed med praktik. Det lå lige til højrebænet, og jeg kan godt anbefale det. Flere stifter burde tilbyde det. Det er noget helt andet at bo hos en præst. Og at komme hjem efter gudstjenesten med præsten og tale med ham og hans familie og få indblik i deres dagligdag. Jeg fik mulighed for at prædike. Det var fantastisk. Det var en høstgudstjeneste. Jeg sagde noget med at <i>så</i> det gode for at <i>høste</i> det gode. En landbrugsmetaforik. Det var en opløftende "Ind i kroppen oplevelse". Folk kom og roste mig.	70
	Man kunne godt overveje på studiet at indlægge mere praktik, så det ikke er rent akademisk hele vejen igennem. På studiet fik jeg ikke nogen fornemmelse af, hvordan det var at være præst, bortset fra at jeg var tilknyttet kirken under studiet. Først på pastoralseminariet fik jeg livtag. Mange oplever først præsteopgaven på pastoralseminariet.	73
	På studiet skal man blive en dygtig teolog. Men i folkekirken skal vi være bedre til at dygtiggøre teologerne efterfølgende. De studerende skal involvere sig i de kirker, der er i forvejen. De behøver ikke at gå i praktik under uddannelsen. Og de ordninger, der ligger allerede nu, især feltstudiet på kandidat, er superspændende. De kommer tættere på folkekirken hverdag og kan se kritisk på det. Der er gode muligheder. Du ønsker formentlig ikke, at din mor bliver begravet af en praktikant?	76

	Teologistudiet er et håbløst forsøg på at undgå at være professionsstudium. 90% bliver præster, men de får ikke lov til at have noget med præster at gøre før efter studiet.	77
--	--	----

Andre observationer		
Fra 15.2: Frafald		
	Jeg kender ingen statistikker. Men jeg lægger mærke til, at nogle folk i embedet siger deres stilling op og tager vikarjob i stedet for. Det drejer sig om en håndfuld i vores stift. Det er bemærkelsesværdigt. Man burde spørge dem, hvorfor de siger en god fast embedsmandsstilling op for at blive vikar. Man skal være opmærksom på, at der måske er en tendens. Man skal spørge dem om, hvorfor de gør, som de gør. Det skal være en, som kan spørge dem anonymt. Ellers får man ikke sandheden. Jeg tror der ligger en viden hos de mennesker, vi kunne have glæde af.	11
	Mange steder er der ingen, der evaluerer, hvorfor 3 præster i træk brænder ud i et sogn.	47
	Jeg mener, at ca. 10 præster holder op om året. Det er ikke et højt tal, men nok lidt højere end tidligere. Og der er jo forskel på, om de er trætte af jobbet eller finder ud af, at det ikke er noget for dem. Der er dog ikke eksakte tal for opsigelser, for det er kun præster i faste embeder, der registreres. Ingen ved, hvor mange, der først bliver vikarer og senere holder op.	
	Stress fylder meget i samtaler. Præster skal genopfinde sig hver dag: "Hvordan får jeg folk i kirke?" Der er nogle, der går ned med stress. Men så får de etiketten, at de har sagt op pga. "svagelighed".	71

Andre observationer		
Fra 15.3: Embedsbolig		
	På landet hvor man ofte er enepræst. Man er en meget offentlig person. Nogle gange kører man et andet sted hen for at handle, så man ikke skal føre samtaler over køledisken. En gang imellem har man behov for at kunne være sig selv. Det kan være drænende. Man har aldrig fri	12
	Det er en fejl at lægge sogne sammen og lave præsteteam. Man skal være præst for nogle mennesker. Det skal give mening for de mennesker der er her. For en bestemt gruppe. Man er nødt til at bo her. Leve som dem. Have børn i samme skole. Dele de samme aktiviteter. Derfor er feltpræster glade: De lever tæt sammen med dem, de er præster for. Mange præster vil have deres menighed 10 skridt fra livet. Men det er også hårdt.	34
	Sidste gang vi søgte en præst, havde vi 5 kvalificerede ansøgere. Men der var tale om funktionsstillinger uden bopælspligt. Ellers får vi typisk 20 kvalificerede ansøgninger.	48
	Det er en håbløs holdning, hvis man ikke slår sig ned og bliver en del af lokalsamfundet og vil mødes i supermarkedet – ellers får	48

	man skibbrud. Det er et udtryk for en funktionærgørelse af jobbet, som er meget udtalt i de unge generationer.	
	Jeg savner at arbejde fuldtids i en embedsbolig i et sogn. Det giver mening at være en del af lokalsamfundet og dele vilkår med menigheden. Og have de samme hverdagsproblemer. Jeg tror, det er vigtigt at bo samme sted som menigheden. Ganske vist har man ikke så meget fri – man skal være klar til en samtale i Brugsen. Men jeg tror, jeg ville være glad for det, for man får et nærvær og personlige relationer til menigheden.	62

Andre observationer		
Fra 15.4: Enkelte øvrige observationer		
Mentorordninger		
	En rapport fra FUV påviser, at mentorordningen til unge præster ikke fungerer i stifterne. Der har ikke været nogen god introduktionskultur. Jeg håber, at vi med den nye uddannelse på seminarierne får en bedre introduktion til embederne, og at der herefter vil komme flere positive historier, så folk overkommer at komme ind i embedet, så det ikke er uoverskueligt at give sig i kast med. Bisperne skal erkende, at ansvaret for rekrutteringen ligger hos dem.	47
	Mentorsystemet har været en kæmpehjælp. Jeg har en mentorpræst, som jeg bruger meget og er særdeles glad for. Det skal man fortsætte med!	52
	Man skal vide, at der er mentorer. Hvis ikke de unge præster ikke er klar over det, er det et krisetegn. Men der er stor forskel på, hvor systematiseret ordningerne er i de forskellige stifter.	55
	Mentorordninger er meget afhængige af, hvor man lander. Fx har de mentorer i Roskilde; men i København er de mere arrogante, for de har ansøgere nok.	58
Stillingsopslag er for urealistiske med for store krav		
	Hvorfor stopper vores fagforening ikke de stillingsannoncer? De fylder 2 sider i vores fagblad.	30
	Mange stillingsannoncer er urealistiske. Kun Jesus kan løfte det – og var formentlig død af det. Menighedsråd er ikke vant til skrive stillingsopslag. Jeg undrer mig over den kirkelige ledelse. Bisperne burde rykke ud og tale alvorligt med menighedsrådene og indskærpe, hvad præsterne skal fokusere på. Menighedsrådene har ikke tilstrækkelig indsigt i præstearbejde. De ved fx ikke, hvor lang tid præster bruger på begravelser. Samtaler med pårørende, skrivning af tale, transport osv. – det har ingen tænkt på. De forstår ikke, hvad der er realistisk, især ikke når man besætter en stilling efter en sammenlægning, hvor ingen har fortalt menighedsrådene, at de får mindre arbejdskraft. Det er en ledelsesopgave!	47

	Jobopslagene er meget omfattende. Det kan jeg kun bekræfte. Der er en forventningsafstemning, der ikke fungerer.	52
Præsteteams		
	Jeg har samarbejde med nabosogne og får mulighed for evaluering, feedback og en vikar. Det er godt, at menigheden (gen)kender præsten fra nabosognet, når han vikarierer.	19
	Samarbejdet i præsteteams er vejen frem, også selvom det giver den enkelte præst mindre frihed. Frihed, som man ikke ved, hvad man skal bruge til, kan man ikke bruge til noget. Det giver ikke frihed – det giver stress. Som ung præst vil jeg gerne have mere struktur i mit arbejdsliv.	52
	Faren kan være, at man ikke lader præsterne være selvstændige. At de bliver en del af et præsteteam. Mange præster tror, det er godt at være i team. Men når du er alene, er der ikke konkurrenter. "Hvem vil konfirmeres hos mig". Jeg synes, man skal holde fast i enkeltsogne	62
	Der er en frihed, der er røget i folkekirken i de sidste 30 år, når man sparer penge og lægger sognene sammen, er der ikke plads til selvstændighed.	64
	Hvem er hyrde for en menighed, når man er 3-4 præster? Hvem er deres præst? Hvem har fru Hansen tillid til? Hvis man er ung og tænker, at teams er godt, mister man måske sin identitet i forhold til sin menighed. "Hvem er jeg præst for?"	64
Manglende videndeling		
	Vi mangler videndeling i folkekirken. Og når vi videndeler, gør vi det meget akademisk.	35
	Folkekirkens svøbe: Man ved ikke nok, og deler ikke den viden, man har.	55
Tænk nyt		
	Ledelsen i folkekirken har været et problem. Og vi har en dårlig fagforening. Vi har gamle strukturer og hellige køer. Det er svært at ændre sognetænkning. Og mine kolleger har svært ved at tænke ud over den gamle struktur. Det bliver vi nødt at gøre noget ved.	53
	Folkekirken skal prioritere sine ressourcer anderledes. Man kunne vaske tavlen ren og fx arrangere nye sogneaftener og invitere nogle nye mennesker i stedet for at invitere de samme Vi er kendt for at være grå, og vi gør ikke noget nyt – vi gør, som vi plejer, fordi folkekirken på mange måder er en dysfunktionel organisation – uden bremsehåndtag.	72
Unge præster er ikke klar til opgaven		
	Der er for mange unge præster, som ikke ved, hvordan en menighed fungerer. De går kun et halvt år på pastoralseminariet. Og de har en forudindtaget holdning til at være præst. Den praktiske præsteuddannelse er af al for kort varighed. Vi havde en præst, som menigheden ikke forstod hvad sagde. Det tømte vores kirke. Nogle meldte sig ud og andre opsøgte andre kirker. Præster skal holde sig til liturgien og til teksterne.	59

	Præstemangel eksisterer ikke; se fx på Lolland-Falster – de har præster nok. Folkekirken er for dum eller for doven. Det er stupidt. Folkekirken skal række hånden ud mod universiteterne.	63
--	--	----

”

Mit embede er åbenbart det sted, hvor Vorherre synes, jeg kan gøre mindst skade. Og jeg får lov til at lave en masse ting, som jeg er god til og har det sjovt med. Konfirmationer, begravelser – at se folk smile, fordi de ser deres mor komme dem i møde ved perleporten. Jeg kan ikke se, hvad der kan give flere udfordringer og mere sjov i livet. Men det er ikke noget for alle. Man skal blive præst, hvis man ikke kan lade være. Ellers er det for hårdt til at man kan banke motivationen op 24/7. Man skal bruge sine egne følelser på at hjælpe andre mennesker med at bære deres følelser. Alle ser på præsten og håber på, at han har en ide, når tingene ikke fungerer.

16 Litteratur

Der er udarbejdet en række andre gode analyser og rapporter, som er relevant for læseren at fordybe sig i. Her henvises bl.a. til:

- Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter, Kirsten Donskov Felter: "Hvad vil det sige at være præst? En kvalitativ undersøgelse af danske folkekirkepræsters syn på embede og arbejde", 2016
- Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter: "Refleksioner over forandringer i provstierne II", redigeret af Erling Andersen og Ulla Morre Bidstrup, juni 2015
- Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter, Erling Andersen og Mogens Lindhardt: "Forandringer i provstierne 2" 2015
- Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter, Kirsten Donskov Felter i samarbejde med Ruth Sønderskov Bjerrum, Center for Kirkeforskning, Københavns Universitet: "Hvad forventer folket af kirken?", september 2015
- Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter: "Præst i morgen – to forslag til en integreret uddannelse af nye præster", februar 2016
- Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter: Jørgen Skov Sørensen, ph.d.: "I hvert enkelt tilfælde..." Introduktionsordninger for præster i folkekirkens stifter", 2015
- Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter, Mads Krogh Jørgensen: "Behovet for årligt optag på pastoralseminarierne", 2015
- Erling Andersen: "Et job med mening", 2009
- Erling Andersen: "Hvad bliver der af de studerende på pastoralseminarierne?", August 2011
- Erling Andersen: "Hvor blev de af – og hvad tænker de?", august 2011
- Landsforeningen af Menighedsråd, Steen M. Rasmussen: "Perspektiv på folkekirken nr. 2, 2009, Præsten som generalist og specialist", 2009
- Landsforeningen af Menighedsråd, Steen Marquard Rasmussen: "Præsten som generalist og specialist", 2009
- Landsforeningen af Menighedsråd og Den danske Præsteforening: "Værd at vide om præste- og provsteansættelse", 2015
- Kirkeministeriet: "Betænkning 1503, Uddannelse og efteruddannelse af præster", december 2008
- Kirkeministeriet, Arbejdsgruppe vedrørende provstestillinger: "Betænkning 1527, Provstestillingen og provstiets funktion", oktober 2011
- Aarhus Kommunes provstier 2015, tekst og redigering: Sille M. Fusager: "Børn og folkekirkemedlemmer", 2015
- Det Teologiske Fakultet, Center for Kirkeforskning, Københavns Universitet, Karen Marie Leth-Nissen og Astrid Krabbe Trolle: "Dåb eller ej?", 2015
- Københavns Universitet, Det Teologiske Fakultet: "Dyk ned i livets store spørgsmål"
- Karen Marie Leth-Nissen, Ph.d.-studerende, Københavns Universitet, Det Teologiske Fakultet: "Dåb eller ej?", 23.05.2016
- Ministeriet for Ligestilling og Kirke: "Delrapport 1 om et folkekirkeligt videns- og studiecenter", marts 2012
- Peter Kemp, "Dåbens kerne i dag", 25.04.2016
- Henning Kjær Thomsen, "Dåbens udfordring", 06.11.2015
- Folkekirkens Arbejds miljørådgivning: "Arbejds miljørådgivning i folkekirken"
- Svend Andersen: "Forløsning fra synd, død og djævel" – på nudansk tak!", fra temadag om dåb, 29.10.2016

- Rapport fra dåbsudvalget i Aarhus: "Giver det mening" Samtaler om dåb i en tid i forandring", 2016

